

Asociace muzeí a galerií České republiky

Zápis z jednání senátu, které se uskutečnilo 30. dubna 2003 v Národním muzeu v Praze

Přítomno 13 z 20 členů senátu s hlasem rozhodovacím a 19 z 27 s hlasem poradním.

Jednání senátu řídila PhDr. Eva Dittertová. Jednohlasně byla zvolena návrhová komise ve složení Ing. Pavel Beran, Mgr. Antonín Reček a Ing. Zdeněk Vítáček. Na úvod jednání přednesl PhDr. Michal Lukeš zprávu o činnosti exekutivy za období od minulého zasedání senátu. Exekutiva se i v tomto období zabývala novelou zákona 122/2000 Sb., její členové pracovali na výroční zprávě AMG za rok 2002. Exekutiva odsouhlasila termín „Kolokvia na aktuální téma“ na 9.–10. září 2003. Kolokvium, které se bude konat v pro-storách Masarykovy univerzity v Brně, bude věnováno zákonům, v nichž se muzeum jako instituce pohybuje (tedy zákonům o autorském právu, zákonu o zbraních a střelivu, neziskovém právu, zákonu o ochraně osobních údajů aj.), samostatná část se bude zabývat perspektivami muzejní legislativy a Národním systémem muzeí. Exekutiva průběžně jednala o soutěži Gloria musaealis – vybrala návrh ceny a zajistila předávání cen 16. května 2003 v Pantheonu Národního muzea. Exekutiva schválila návrh komise pro bezpečnost v muzeích na rozdělení grantů z povodňové sbírky, pověřila PhDr. Beneše jako delegáta pro jednání s Unii zaměstnavatelů. 20. března 2003 jednala s předsedy krajských sekcí na téma standardů, přípravy sněmu, úprav stanov AMG a o problematice DEMUS (na otázku, kolik muzeí v dané sekci používá DEMUS, odpověděly zatím dvě sekce!). Exekutiva souhlasila s žádostí komise konzervátorů-restaurátorů a preparátorů o používání samostatného loga za podmínky souběžného používání loga AMG. Exekutiva se rovněž zabývala organizačními otázkami sekretariátu

(schválení pojištění kanceláře a odpovědnosti za způsobené škody). Od 1. dubna 2003 nastoupila na sekretariát sl. Hana Horáčková na plný úvazek jako správce databází a redaktor internetových stránek.

Druhým bodem jednání byla problematika standardů veřejných služeb muzeí. Mgr. Dagmar Fialová seznámila senát se současnou situací. Problematika standardů se stala důvodem k výměně dopisů mezi AMG a OMG, kdy OMG obvinilo AMG z nedbalého a atypického připomínkování. Exekutiva o problematice standardů jednala také na společném setkání s předsedy krajských sekcí a na setkání s Ing. Zdeňkem Šormem, radním Středočeského kraje a předsedou komise pro kulturu a památky Asociace krajů ČR. Ministerstvo kultury ČR, vzhledem k tomu, že mu Ministerstvo vnitra ČR uložilo na základě usnesení č. 1259 ze dne 9. 12. 2002 udělat analýzu veřejných služeb, odložilo přípravu zákona až na 30. června 2003.

Část jednání věnovaná výroční zprávě AMG za rok 2002 vedl PhDr. Luděk Beneš. Hned na počátku nastala diskuse ohledně disproporcí v počtu setkání regionálních kolegií a oborových komisí ve dvou částech zprávy. Nakonec bylo dohodnuto, že sekretariát AMG dle korektur zaslanych členy senátu upraví chybné části a zpráva bude přečtena a schválena na příštím zasedání senátu 5. června v Brně.

Tajemnice AMG Mgr. Dagmar Fialová poté vysvětlila, proč je nutné dále pracovat s rozpočtovým provizoriem. Dosud není jasné účelové určení dotace Ministerstva kultury ČR, zatím je známa pouze její výše: 975 tisíc korun. Rovněž až po vyúčtování I. části grantu poskytovaného nadací Open Society Fund bude zaslána konkrétní částka. Jednání s UNESCO

PRO SNAŽŠÍ ORIENTACI...

Výstavní kalendář	od str. 2
Z činnosti sekcí, kolegií a komisí	na str. 4
Zprávy, aktuality, informace	od str. 5
Národní soutěž muzeí Gloria musaealis 2002	od str. 11
Diskuse	od str. 21
Připravuje se (semináře, konference...)	na str. 23
Nové stálé expozice	od str. 23
Volná místa	od str. 24
Pozvánka na výstavy	od str. 25
Muzejním knihovnám	od str. 26
Nabídka výstav	na str. 27
Příloha: Správa sbírek	od str. 30

INFORMACE SEKRETARIÁTU AMG

NOVÉ NÁZVY MUZEÍ:
Karlovarské muzeum na **Krajské muzeum Karlovy Vary**.

Okresní muzeum v Pelhřimově na: **Muzeum Vysočiny Pelhřimov, příspěvková organizace**.

Okresní vlastivědné muzeum v Českém Krumlově na **Regionální muzeum v Českém Krumlově**.

Západosmoravské muzeum v Třebíči na **Muzeum Vysočiny Třebíč**.

Okresní muzeum Plzeň-jih na **Muzeum jižního Plzeňska v Blovicích**

Okresní vlastivědné muzeum v Novém Jičíně na **Muzeum Novojičínka**

NOVÉ E-MAILOVÉ ADRESY:
Muzeum Boženy Němcové v České Skalici:
muzeum@bozenanemcova.cz

Regionální muzeum v Českém Krumlově
muzeumckrumlov@tiscali.cz
Původní adresa muzeumck@quick.cz zůstává v platnosti.

Národní technické muzeum
Dnem 1. května 2003 byl jmenován novým generálním ředitelem Národního technického muzea Ing. Tomáš Kupec.
e-mail: tomas.kupec@ntm.cz

VÝSTAVNÍ KALENDÁŘ

Bělá pod Bezdězem

Muzeum v Bělé pod Bezdězem

"Fotoateliér Rakušan"

květen 2003 - září 2003

Výstava prací uměleckých škol

květen 2003 - září 2003

Eva Nosková: Obrazy

červen 2003

Keramika manželů Teršlových

červenec 2003

Benátky nad Jizerou

Muzeum Benátky nad Jizerou

Hrajeme si na Kelty

29.4.2003 - 31.10.2003

Severní Amerika ve fotografii

28.5.2003 - 27.7.2003

Český granát

30.7.2003 - 14.9.2003

Benešov

Muzeum umění

Vladimír Jarcovjác: Obrazy a kresby

24.6.2003 - 24.8.2003

Beroun

Muzeum Českého krasu

Expozice pod širým nebem Geopark

Barrandien

od 31. května 2003

Bílovec

Muzeum v Bílovci

Dětské kresby

červen 2003 - srpen 2003

Blansko

Muzeum Blansko

Dětské hračky našich předků

duben 2003 - leden 2004

Nová Guinea

červen 2003 - září 2003

Blovice

Muzeum jižního Plzeňska

Josef Matějka: Obrazy, grafika

26.6.2003 - 30.9.2003

Z historie školství

26.6.2003 - 30.9.2003

Velké prádlo našich babiček

26.6.2003 - 30.9.2003

Boskovice

Muzeum Boskovicka

140 let boskovického ochotnického

divadla

4.6.2003 - 6.7.2003

Branov

Pamětní síň Oty Pavla

přívoz Oty Pavla v Branově

Výstava na přívoze Oty Pavla

v Branově

květen 2003 - říjen 2003

Brno

Moravská galerie v Brně

Místodržitelský palác

Středoevropský barokní portrét

do 31.8.2003

Krajinou duše Antonína Hudečka

12.6.2003 - 14.9.2003

Bořivoj Hořínek: Záznamy

24.6.2003 - 7.9.2003

Pražákův palác

Český granát

6.6.2003 - 19.10.2003

Chair o slíbených financích uvázlo na mrtvém bodě, konkrétní podmínky se AMG dozví až po 30. dubnu.

O soutěži Gloria musaealis informoval PhDr. Luděk Beneš. Seznámil senát s nastalými komplikacemi při jednání poroty, která odmítla hodnotit soutěžící předměty podle nastavených kritérií. Senát po dlouhé diskusi navrhl alternativy řešení a uložil exekutivě zajistit řádné ohodnocení soutěžících porotou podle schváleného soutěžního řádu.

Tajemnice AMG seznámila senát s rozhodnutím komise pro bezpečnost v muzeích, která rozdělila granty z povodňové sbírky: AMG zde spojila své finanční prostředky s ICOM a rozdělila je mezi tři zasláné projekty: 200 tisíc získala Galerie hlavního města Prahy na restaurování plastik F. Bílka a J. V. Myslbeka; 100 tisíc Národní technické muzeum na část projektu – restaurování sbírek v oboru strojírenství a 107 tisíc Stře-dočeské muzeum v Rostokách u Prahy na část projektu – reedici katalogu o Zdeně Braunerové.

Dále Mgr. Dagmar Fialová podala zprávu o výstavě Utopené dědictví, připravované AMG ve spolupráci se studenty katedry muzeologie na FF MU v Brně. Výstava by měla být zahájena 5. června 2003 při příležitosti otevření Technického muzea v Brně, následně se přesune do Znojma a dále bude putovat po muzeích a galeriích v celé republice.

Vzhledem k nepřítomnosti Ing. Vlastimila Vykydala seznámil PhDr. Michal Lukeš senát stručně s mediální causou kolem připravovaného Muzejního konzervačního centra a pozval přítomné na seminář k této tématice, který připravuje Technické muzeum na žádost MK ČR 15. května 2003 v prostorách muzea.

Mgr. Dagmar Fialová přednesla návrh na ustavení komise regionálních historiků Moravy a Slezska při AMG. Návrh byl jednohlasně přijat.

Tajemnice AMG dále seznámila členy senátu s vystoupením Muzea antického sochařství a architektury v Litomyšli z AMG. Dále byly projednávány přihlášky do AMG Muzea obce Kořenec, Městského muzea Františkovy Lázně; Mgr. Jiřiny Veselské; studentek Evy Formánkové a Lucie Němcové. Tím byla znovu otevřena diskuse nad problematikou stanovami nedostatečně vyřešeného přijímání individuálních členů – zvláště studentů – do AMG. Senát rozhodl o přijetí Muzea obce Kořenec, muzea ve Františkových Lázních a Mgr. Jiřiny Veselské. V souvislosti s nutnými úpravami stanov bylo rozhodnuto pozastavit přijímání dalších individuálních členů až do září 2003.

V závěru jednání PhDr. J. Martínek pozval zúčastněné na Ve-

letrh muzeí do Třebíče 28.–30. května 2003 a nabídl výstavu „Vítězslav Nezval známý neznámý“. Na základě podnětu E. Dittertové podal PhDr. Jan Mohr zprávu o dalším připravovaném česko-sasko-bavorském setkání, které by se mělo konat v Chemnitz ve dnech 17.–19. září 2003 na téma Průmysl a muzeum. Mgr. Pavel Holman pak pozval zúčastněné na seminář Naše muzejnictví v minulém desetiletí II. čili Muzejníko soužití s médií a politiky, který se bude konat 12.–13. června 2003 v Masarykově muzeu v Hodoníně.

Na závěr jednání schválili členové senátu návrh usnesení, přednesené mluvčím komise Ing. Pavlem Beranem.

V Praze 5. května 2003

Zapsala Mgr. Petra Medříková

Usnesení ze zasedání senátu AMG

1. Senát AMG zvolil návrhovou komisi ve složení: Ing. Pavel Beran, Mgr. Antonín Reček, Ing. Zdeněk Vitáček

2. Senát AMG vzal na vědomí:

- a) zprávu o činnosti exekutivy za uplynulé období;
- b) zprávu k problematice standardů veřejných služeb v oblasti muzejnictví včetně diskusních příspěvků;
- c) návrh výroční zprávy AMG za rok 2002 s tím, že připomínky a korektury k předloženému návrhu výroční zprávy musí všichni zaslat na adresu amg@cz-museums.cz do 9. 5. 2003;
- d) zprávu o stavu rozpočtového provizoria AMG na rok 2003;
- e) zprávu o průběhu soutěže Gloria musaealis 2002;
- f) informaci o stavu povodňového konta a k výstavě „Utopené dědictví“;
- g) informaci ke kauze vybudování muzejního konzervačního centra v Technickém muzeu v Brně;
- h) vystoupení Muzea antického sochařství a architektury, Litomyšl z AMG ČR;
- i) informaci k veletrhu muzeí v Třebíči ve dnech 28.–30. 5. 2003;
- j) informaci k česko-bavorsko-saskému setkání muzeí v Chemnitz ve dnech 17.–19. září 2003 na téma „Průmysl a muzeum“;
- k) informaci k semináři ve dnech 12.–13.6.2003 v Hodoníně.

3. Senát schválil:

- a) ustavení oborové regionální komise historie Moravy a Slezska;
- b) přihlášky nových kolektivních členů AMG, a to Muzea obce v Kořenci a Městského muzea Františkovy Lázně;
- c) přihlášku nového individuálního člena AMG, a to paní Dr. Veselské;
- d) odložení možnosti přijetí individuál-

ních členů slečny Evy Tománkové a slečny Lucie Němcové na období po podzimním sněmu AMG; e) vzhledem k množícím se přihláškám individuálních členů AMG pozastavit jejich přijímání za členy asociace do doby upřesnění pravidel individuálního členství na podzimním sně-

mu AMG.

4. Senát ukládá exekutivě v průběhu realizace soutěže Gloria musaealis 2002 zajistit hodnocení soutěže porotou podle schváleného soutěžního řádu.

Otevřený dopis

Stanovisko Asociace muzeí a galerií ČR ve věci Metodického centra konzervace při Technickém muzeu v Brně

Asociace muzeí a galerií ČR se znepokojením sleduje současnou mediální kampaň namířenou proti Metodickému centru konzervace při Technickém muzeu v Brně a cítí naléhavou potřebu se k ní vyjádřit.

České muzejnictví již několik let usiluje o vybudování zařízení, které by podobně jako v řadě jiných vyspělých zemí (Velká Británie, Kanada, Nizozemí, Francie aj.) poskytovalo českým muzeím metodickou i materiální pomoc v péči o velmi významnou část kulturního dědictví naší země, kterou nepochybně představuje na 65 mil. sbírkových předmětů uložených v muzejních sbírkách, a plnilo také funkci určitého výzkumného pracoviště na tomto poli. Potřebu takového centra, adekvátního i ve světě uznávané vysoké úrovni našeho muzejnictví, dramatickým způsobem akcentovala loňská povodňová katastrofa, jež postihla nejen sbírky řady muzeí, knihoven a archivů, ale i dokumentů jiných institucí v Čechách. Alespoň přijatelná náprava obrovských škod způsobených povodní se dá odhadovat v řádu desítek let a je spojena s řešením technických, technologických, ale i hygienických a environmentálních problémů, před kterými dosud náš obor nestál a s nimiž nejsou odpovídající zkušenosti ani jinde ve světě.

V této situaci uvítala Asociace muzeí a galerií ČR, která je se svými více než 250 členskými institucemi bezpochyby reprezentantem celého českého muzejnictví, vytvoření příznivých podmínek organizačních, finančních, materiálních i personálních při Technickém muzeu v Brně pro vznik Metodického centra konzervace sbírek. Vysoce při tom oceňuje roli, kterou při vytváření uvedených podmínek dlouhodobě sehraává Ministerstvo kultury ČR, mj. i tím, že myšlenku takového centra zahrnuje do vládních dokumentů „Kulturní politika státu“ a „Koncepce účinnější péče o movité kulturní dědictví“ a poskytlo jí také legislativní rámec přípravou zákona č. 122/2000 Sb. o ochraně sbírek muzejní povahy. Mimořádně významná je rovněž organizační práce Technického muzea v Brně, které kolem přípravy Metodického centra soustředilo vysoce erudované specialisty z před-

ních brněnských vědeckovýzkumných pracovišť.

Je proto politováníhodné, že v době, kdy se blíží jeho tolik žádanou realizace, je celý projekt zpochybňován řadou nepřesných tvrzení, účelových polopravd ba i vyložených lží prezentovaných některými sdělovacími prostředky, zejména pak TV Nova v reportáži „Nekvalitní projekt ministerstva kultury“ dne 19.4. a v pořadu „Střepiny“ dne 4.5. Ještě více politováníhodnější však je, že se na uvedeném zpochybňování podílí a svou odborností je zaštiťuje tak významné grémium, jakým je Komise ministerstva kultury pro restaurování památek. AMG je přesvědčena, že tomuto grémium jde a musí jít především o základní princip spočívající v uchování kulturního dědictví našeho státu a to nejen děl výtvarných umění! Očekávala proto ze strany komise namísto nepodložených útoků věcnou a odborně fundovanou diskusi, pomoc a podporu na rozhodujících místech i v široké veřejnosti.

V nastalé situaci je AMG nucena postavit se za svého člena – Technické muzeum v Brně, podpořit ministerstvo kultury, ale zejména celou svou vahou reprezentanta oboru vyslovit plnou podporu projektu Metodického centra konzervace v Brně. Musí se též důrazně ohradit proti některým nepravdám, odeznlým ve výše zmíněných pořadech TV Nova a uvést je na pravou míru.

Projekt nebyl připravován v tajnosti, nýbrž byl mnohokrát projednáván na různých odborných forech, ve vládní Komisi expertů pro záchranu archivních fondů a dokumentů státních organizací zasažených povodněmi, Meziřezortní pracovní komisí a schválen vládním usnesením č. 216 ze dne 3.3.2003. Nejednalo se o rozmrazovací linku, ale o centrální konzervátorské pracoviště pro sbírky českých muzeí s metodickou, prováděcí ale i výzkumnou funkcí, jejímž nynějším nanejvýš aktuálním úkolem je záchrana zmrazených dokumentů muzejní ale i jiné povahy. Po splnění tohoto úkolu bude centrum i nadále pokračovat v naplňování svého základního poslání. Pro tyto účely centrum disponuje, jak již bylo výše naznačeno, vysoce profesionálním tý-

Bohdan Lacina: Malba, kresba, grafika
26.6.2003 - 12.10.2003

Ivana Lomová: Dítě uvnitř

19.6.2003 - 31.8.2003

Uměleckoprůmyslové muzeum

Umění je abstrakce

13.6.2003 - 14.9.2003

Moravské zemské muzeum

Římané a Germáni - nepřátelé,

rivalové, sousedé

29.4.2003 - do září 2003

Palác šlechtičen

Zdeněk Burian - Cesty do pravěku II

duben 2003 - říjen 2003

Východní křesťanství

červenec 2003 - březen 2004

Entomologické oddělení MZM

Národní parky severní Ameriky

Etnografický ústav MZM

... vlastně malý zázrak

22.5.2003 - 18.10.2003

Muzeum města Brna

Nová stálá expozice: Špilberk - od hradu k pevnosti (západní křídlo hradu)

Římané a Germáni - nepřátelé,

rivalové, sousedé

29.4.2003 - 26.10.2003

Jindřich Halabala a Spojené

uměleckoprůmyslové závody v Brně

29.5.2003 - 17.8.2003

Jaroslav Král (1883-1942)

13.6.2003 - 26.10.2003

Muzeum průmyslových železnic Brno

Železnice Mladějov na Moravě - Hřebeč doly

Jízdy pro veřejnost na Mladějovské úzkorozchodné železnici

5.7.2003, 12.7.2003, 19.7.2003, 26.7.2003, 2.8.2003, 9.8.2003, 16.8.2003, 23.8.2003.

Technické muzeum v Brně

Nová expozice Technického muzea:
Vodní a parní motory - historická vozidla - nožířství - kovolitectví - železářství - salon mechanické hudby - od tamtám k internetu - letecká historie a plastické modelářství - ulička řemesel - kultura nevidomých - čas nad námi a kolem nás - experimentárium.
od 5. června 2003

Břeclav

Městské muzeum a galerie

Žena v zrcadle času

26.6.2003 - 31.9.2003

Galerie

GRAFIX. Bienále drobné grafiky 2003

12.6.2003 - 14.9.2003

Městské muzeum a galerie - synagoga

Grafix 2003

12.6.2003 - 14.9.2003

Laureáti bienále Grafix 2001: Martina

Rožanská a Miroslav Bravenec

12.6.2003 - 14.9.2003

Čáslav

Městské muzeum

Výstavní síň na pěší zóně

Jiří Doucha: Broušená břidlice

7.7.2003 - 20.7.2003

Marcela Pospíšilová: Ručně stavěná keramika

4.8.2003 - 17.8.2003

Galerie

Marie Mannová: Kouzlo pozornosti

od 17.6.2003

Čelákovice

Městské muzeum

100 let Městského muzea
v Čelákovících
Od 14.6.2003

Česká Lípa

Vlastivědné muzeum

60 let výroby elektronářadí v České
Lípě

22.6.2003 - 24.8.2003

*Vlasti a národu: 125. výročí
vlastivědného spolku Excursionclub*
2.7.2003 - 24.8.2003

*Vlastivědné práce Marie a Břetislava
Vojtíškových*

24.6.2003 - 20.9.2003

Galerie vlastivědného muzea

Jitka Géringová: Obrazy

6.6.2003 - 6.7.2003

*Tvorba německých grafiků v Čechách
do 13.7.2003*

Česká Skalice

Muzeum Boženy Němcové a Textilní muzeum TIBA

Českoskalická paleta

11.5.2003 - 29.6.2003

*Břetislav Tureček: Tváře středního
východu*

8.6.2003 - 13.7.2003

*Portréty z Himaláje (fotografie Oldřicha
Šlegra)*

6.7.2003 - 3.8.2003

*Vlasta Nováková: Textilní tvorba
z let 1950 - 1970*

20.7.2003 - 17.8.2003

České Budějovice

Jihočeské muzeum

Cín - stříbro chudých

18.5.2003 - 31.12.2003

Dobrou chuť

květen 2003 - prosinec 2003

Historické hodiny

červenec 2003 - prosinec 2003

Český Brod

Podlipanské muzeum v Českém Brodě

*Historická kamenina a fajáns ze sbírek
muzea v Kolíně*

1.4.2003 - 30.12.2003

Český Krumlov

Egon Schiele Art Centrum o.p.s.

Stanislav Kolíbal - Kresby/objekty
červen 2003 - září 2003

Běla Kolářová - Retrospektiva

k 80. narozeninám

červen 2003 - září 2003

Salvador Dalí - Dobyť iracionálna

23.11.2002 - 14.9.2003

Regionální muzeum

Dívčí Kámen - přírodní rezervace

a historický vývoj osídlení

1.3.2003 - 11.1.2004

Sběratelé - zvědavý pohled do

soukromých sbírek z Českého

Krumlova a okolí

1.4.2003 - 31.12.2003

Obnovená krása - výběr

restaurovaných obrazů a plastik

ze sbírek muzea

do 11.1.2004

mem specialistů z řady předních vědeckovýzkumných pracovišť, jejichž odbornou erudici lze zpochybňovat jen při naprosté absenci zájmu o celou problematiku.

Ačkoliv se ve věci Metodického centra muzejní konzervace operuje negativním názorem odborníků, nebyl ve skutečnosti žádný názor odborníka na muzejní konzervaci prezentován. Z této skutečnosti může vzniknout dojem, že muzejní konzervátoři žádnými odborníky nejsou. K matení veřejnosti je účelově využíváno metodicky a terminologicky nejednoznačného vymezení pojmů restaurování (děl výtvarných umění) a konzervace popř. restaurování muzejních sbírkových předmětů, mezi nimiž tvoří díla výtvarných umění jen část, byť významnou (a to nikoliv co do jejich počtu), celého tezauru movitého kulturního dědictví.

Mimořádně závažná jsou některá vyjádření, jež mají naznačovat jisté souvislosti hraničící s legalitou

realizace projektu, aniž by k tomu opravňovaly jakékoliv předložené důkazy. V tomto místě se však věc již zcela dostává mimo odborný rámec, dotýká se nejen odborné etiky, ale také osobní cti zúčastněných osob se všemi z toho vyplývajícími možnými konsekvencemi.

Ve světle uvedených skutečností je Asociace muzeí a galerií ČR nucena konstatovat, že dosavadní role, kterou Komise MK pro restaurování kulturních památek ve věci Metodického centra konzervace při Technickém muzeu v Brně sehrává, v očích nejširší veřejnosti velmi výrazně poškozují snahy celého oboru muzejnictví o ochranu movitého kulturního dědictví v naší zemi.

Za exekutivu
Asociace muzeí a galerií ČR
PhDr. Pavel Ciprian
I. místopředseda AMG

Z ČINNOSTI SEKČÍ, KOLEGIÍ A KOMISÍ

Muzejníci z královských měst se sešli v Rokycanech

7. února 2003 se sešli v Muzeu Dr. Bohuslava Horáka v Rokycanech zástupci muzeí sdružených v Kolegiu muzeí královských měst, aby projednali aktuální problémy. Dr. M. Šandová informovala o jednání senátu AMG, které se uskutečnilo dva dny před jednáním kolegia. To, co všechny zajímalo, byly informace o průběhu připomínkového řízení k novelizaci zákona č. 122/2000 Sb., konkrétně standardů veřejných služeb, které by měly být do tohoto zákona zakotveny, a připomínky jednotlivých krajských sekcí k tomuto tématu. Tyto připomínky, které byly na senátu prezentovány, se lišily jen nepatrně a všechny budou zpracovány do materiálů, s nimiž bude dále moci pracovat Ministerstvo kultury. Dalším žhavým tématem byly informace o plošném odvolání ředitelů muzeí v Plzeňském kraji a o odlišném postupu nových zřizovatelů v jiných regionech. Přítomní se shodli na tom, že zřizovatel má na odvolání ředitelů právo a vyjádřili naději, že za odvoláním nejsou osobní či jiné zájmy, ale jde jen o proces přechodu k jiným zřizovatelům.

Dále se pak ředitelé věnovali specifickým problémům evidence sbírek a provádění změn v CES – tento problém se řeší v členských muzeích postupně, tak jak muzea postupně obdržela osvědčení o zápisu sbírek. Problémy, které nastaly např. v Rokycanech, pomohlo řešit praco-

viště brněnského muzea. Ukazuje se, že některé problémy s aplikací nastávají i z důvodu různého stupně počítačové gramotnosti pracovníků, kteří v muzeích podklady připravují.

Mgr. D. Vileťová ze zbirožského muzea informovala o tom, že zpracovala diplomovou práci na téma Alfons Mucha a jeho pobyt ve Zbiroze, s využitím autentických dokladů ze sbírek muzea. Možnost publikovat práci po úpravách nabídlo rokycanské muzeum v rámci své ediční činnosti. Protože jednání se konalo ve výstavní síni muzea, kde právě probíhala výstava prací mentálně postižených dívek z ÚSP ve Zvíkovci, s nimiž má již rokycanské muzeum víceletou spolupráci, prohlédli si účastníci výstavu a vzali ji jako možnou inspiraci k navázání kontaktů s obdobnými institucemi v jejich vlastních regionech. Mgr. Povolný informoval o přípravě expozic nového muzea v Lánech.

V závěru jednání předsedkyně kolegia požádala přítomné, aby se zamysleli nad budoucím kandidátem na předsedu kolegia pro další období, neboť její mandát po třech letech letos končí. Volby se uskuteční po jednání sněmu na podzim – místem příštího setkání bude Okresní muzeum v Litoměřicích.

Miroslava Šandová

ZPRÁVY, AKTUALITY, INFORMACE

In infinitivum

Pro některé duchy je pravda v čistém stavu smrtelným jedem.
A. Maurois

V roce 1999 vyšla ve Věstníku krátká studie „Agonie jedné legendy?“, studie, která se zabývala současným stavem sportovního muzejnictví v zemi zvané Česko. Upozorňovala na fakt, že jedno z nejstarších sportovních muzeí světa, muzeum s obrovskými sbírkami, se blíží do stadia, které znamená postupnou likvidaci. Nikdo z odpovědných činitelů si příliš nelámal hlavu s konstatacím někdejšího předsedy mezinárodního olympijského hnutí J. A. Samaranche, který při své návštěvě v Praze řekl, že Muzeum tělesné výchovy a sportu, oddělení Národního muzea, je prototypem pro nové olympijské muzeum v Lausanne. To bylo také skutečně v krátkém časovém limitu dostavěno, je špičkovým obrazem moderního muzejnictví, spojením estetična a krásna umění v plenéru s dokumentací dějin sportu. Dodejme, že zatímco rozpočet na provoz oddělení dějin TVS Národního muzea činí necelých 80. 000 Kč za rok, organizátoři olympijských her sponzorují činnost lausannského muzea velmi velkoryse. Průměr darů za jedny olympijské hry dělá kolem 1 mil USD od roku 1988. To se dělá pane muzejníčina!

Vracíme-li se k otázce další existence muzea TVS, činíme tak proto, že v současné době skončila jeho expoziční činnost v Tyršově domě. Česká obec sokolská, která jako první zakládala muzeum TVS a byla v roce 1925 první, kdo otevřel podobné muzeum u nás, od roku 1990, kdy jí byl vrácen majetek, postupně likvidovala Muzeum tělesné výchovy a sportu. V roce 1990 mělo muzeum přednáškový sál, videosál a osm sálů stále expozice s dokumentací dějin TVS u nás od konce 18. století do současnosti. Dokumentovalo historii jednotlivých druhů sportu a tělovýchovy, olympijské hnutí u nás i v zahraničí, dějiny Sokola atd. Za posledních deset let bylo muzeum celkem třikrát nuceno na více jak rok v důsledku vynucených prací (topné kanály, vyřizování si účtu dvou zahraničních firem, které skončilo rozsáhlým požárem Tyršova domu, požárem, který se zastavil několik centimetrů od Mánesových praporů, nemluvě o dalších následných škodách).

Tyto pauzy znamenaly přerušování vazeb na školy (především se sportovní a rehabilitační tematikou), sportovní oddíly a jednoty i výuku, kterou zajišťovali pracovníci MTVS

pro Fakultu tělesné výchovy a sportu, specializovaná gymnázia atd.

Poslední výstavní prostory muzeum opouští ke dni 15. dubna 2003. Když jsme v roce 1999 hovořili o agonii, dostalo se nám mírného pokárání vedení Národního muzea, že „... tak hrozné to zas nebude.“ Vedení mělo pravdu, bylo to ještě horší. Při předposledním tlaku ČOS na vyklizení prostor (zbylo fakticky pouze „sokolské muzeum“, tj. dějiny ČOS a zahraničního Sokola – což pochopitelně vedlo k dalšímu úpadku návštěvnosti) jsme se obrátili na MK ČR. Osobně pana ministra. Reakce, která přišla do muzea byla přesně taková, jaká se dala předpokládat, byť stále ještě zbyvala naděje, že kulturou „napuštěným“ ministr řekne vahou své osobnosti ČOS „... pojdme jednat“. Nestalo se tak.

Prostě víra v onu klasickou, myšlenkově čistou sokolskou a národní ideu se změnila v pekuniární zájem, jehož konec představuje využití někdejších muzejních prostor (rauty, mecheche různého druhu). Řekněme si „Ano, taková doba to je.“ Potom ovšem všechna další slova sokolstva jsou spíše pro smích (pláč?) někdejšími sokolským generacím.

Teď opusťme vizi chudého sokolstva, protože dotace státu této organizaci, podíl na činnosti Sazky (spoluzřizovatel), nájmy za prostory Tyršova domu i další finanční aktivity by zřejmě dokázaly úspěšně uživit i daleko větší organizaci.

Soužití s ČOS od roku 1990 bylo podobné moderním akčním filmům. Nelze říci, že nejsou sokolští činitelé, od těch rozhodujících až po ty regionální, kteří by nám nepomáhali. Není jich málo, ale jejich hlas zaniká v poušti komerce.

Základní tezí (spíše antitezí) je konstatování „... vy jste nám ukradli náš materiál – rapory, trofeje atd.“ Pokud přistoupíme na tuto argumentaci, můžeme se ptát, zda v době, kdy jsme ČOS maximálně vycházeli vstříc, dělala ČOS totéž. To, že jednoty dávaly do čistíren staleté sokolské rapory, skutečnost, že řada jednot nebyla ochotná vrátet zapůjčené trofeje a někdy došlo k jejich záměrnému poškození, patřilo jaksi k folklóru vzájemných vztahů.

Zapomeňme jaksi na fakt, že NM-MTVS odvedlo v létech 1990-1991 pro ČOS gratis práce (včetně pařížské sokolské výstavy, výstavy v Lausanne atd. za 360.000 Kč podle tehdy platných tabulek služeb NM), že dodnes poskytujeme ČOS služby v podobě badatelské, fotografické, archivní, knihovní v hodnotách řádem

Šumava/ Böhmerwald. Mezinárodní výstava fotoklubů do 29.6.2003

Čas a voda

14.6.2003 - 28.9.2003

Nově restaurované historické zbraně do konce září 2003

Doba bronzová v jižních Čechách 13.7.2003 - 23.11.2003

Český Těšín

Muzeum Těšínska

Muzeum Slaska Cieszyńskiego, Cieszyn
Jan Leopold Šeršník, zakladatel muzejnictví na Těšínském Slezsku od 9.5.2003

Výstavní síň Muzea Těšínska
Český Těšín - včera a dnes, II. část
29.6.2003 - 31.12.2003

Dačice

Městské muzeum a galerie

Sladím, sladíš, sladíme aneb sladké dačické prvenství
1.6.2003 - 27.7.2003

Dvůr Králové nad Labem

Městské muzeum

Městské muzeum ve Dvoře Králové nad Labem

23.5.2003 - 24.8.2003

Výstavní síň Staré radnice

Jiří Borovička: Obrazy
červenec 2003

Frydek-Místek

Muzeum Beskyd - Frydecký zámek

Modely lodí

4.5.2003 - 14.9.2003

Jaromír Skřivánek: Život jako zázrak
19.6.2003 - 24.8.2003

Havířov

Muzeum Těšínska

Památník Životické tragédie

Střelecké terče

17.4.2003 - 2.2.2004

Výstavní síň Musaion

Když se řekne archeologie ...

13.5.2003 - 14.9.2003

Havlíčkův Brod

Galerie výtvarného umění v Havlíčkově Brodě

Vlasta Baránková: Ilustrace

30.5.2003 - 6.7.2003

Okresní vlastivědné muzeum

Z muzejních sbírek

červenec 2003 - srpen 2003

Hlinsko v Čechách

Městské muzeum a galerie

44. ročník Výtvarného Hlinecka

21.6.2003 - 31.8.2003

Oldřich Blažiček: Obrazy

27.6.2003 - 7.9.2003

Soubor lidových staveb Vysočina - Betlém

Z prádelníků našich babiček

15.7.2003 - 31.10.2003

Hodonín

Masarykovo muzeum v Hodoníně

Koláže, barevné kompozice, keramika
červenec 2003 - srpen 2003

Sadová 14,

Lidé mezi Saharou a tropickými lesy
5.6.2003 - 31.8.2003

Horní Planá

Rodný domek Adalberta Stiftera

Most mezi lidmi / Zvonková-Glöckelberg
duben 2003 - říjen 2003

Vítkův Hrádek - symbol vzájemnosti
duben 2003 - říjen 2003

Karel Plicka: Vltava
květen 2003 - říjen 2003

Hořice

Městské muzeum

Vlasta Prachatická: Portréty
20.6.2003 - 24.8.2003

Hranice

Městské muzeum a galerie

Výstavní síň Stará Radnice

Dýmky a svět

6.6.2003 - 31.8.2003

Výstavní síň Synagoga

Vlastimil Krčmář: Obrazy a objekty

26.6.2003 - 31.8.2003

Chanovice

Expozice lidové architektury

zámek a skanzen

Den řemesel

5.7.2003

Cheb

Krajské muzeum Cheb

Maestro Rudolf Serkin

27.4.2003 - 18.8.2003

Chlum

Památník bitvy 1866 na Chlumu

Vzpomínkové akce ke 137. výročí bitvy
1866

3.7.2003 - 5.7.2003

Chomutov

Oblastní muzeum

Nová stálá expozice: Pohledy
do pravěku Chomutovska
od 30. května 2002

Jan a Irena Kudrnovi: „Na hájovně
u lesa“

14.6.2003 - 9.9.2003

kostel sv. Katěřiny

Německo-česká zemská výstava

Chomutov 1913 po devadesáti letech

24.5.2003 - 31.10.2003

Bývalé jezuitské gymnázium,

Palackého 86

Jindřich Polák: 50 let s televizí a filmem

17.5.2003 - 2.8.2003

Stará radnice

Bronzový věk v Podkrušnohoří

15.6.2003 - 28.9.2003

Chrast u Chrudimě

Městské muzeum

Perníkářství

4.4.2003 - 31.8.2003

Věra Kubík-Kdolská, Jaroslav Horský

a Pavel Dvořák: Obrazy

28.6.2003 - 27.7.2003

Chropyně

Muzeum Kroměřížska - pobočka

Výtvarní umělci jižní Kalifornie

21.6.2003 - 24.8.2003

Chrudim

Kabinet ex libris - umělecké

sbírky PNP

V. mezinárodní trienále komorní grafiky

2000 Chamalieres

28.5.2003 - 17.8.2003

desítek tisíc Kč. Otázkou zůstává, jak dalece náš „obchodní partner“ je stejně slušný vůči nám. Není.

Realita? Expoziční a výstavní činnost MTVS končí (i podle nové nájemní smlouvy), badatelské zázemí zůstává (proč by ne, protože absolutní většina badatelů je sokolské provenience, nebo se zabývá problematikou sokolského hnutí, především pak zahraničního). Zůstává do poloviny roku 2005. Co bude dál? Kdybychom měli odcitovat slova pana ministra kultury, pak „slyšíme trávu růst“. Jenomže už dorostla, je posekaná a hnije v kopcích. Jako hnije i řada dalších položek českého sportovního muzejnictví.

Suma sumárum. Závídíme těm africkým zemím, kde si vybírá svou daň hladomor, vojenské puče či podivné gurmánské choutky, o kterých zpívá Yo Yo Band. Přestože tyto země mají hodně hluboko do kapsy a jejich korupce je jistě větší než v našem demokratickém státě, nosí si svá sportovní muzea na rukou. V České republice je ta ruka oblečena do boxerské rukavice s příslušnou dávkou olava mezi prsty. Na jedné z nich se tetelí písmena NM, na té druhé pak ČOS. Je to sice proti pravidlům sportu, ale co všechno si může virtuální společnost dovolit ...

Petr A. Roček

Mezinárodní studentská vědecká konference v Malborku

Studenti Slezské univerzity v Opavě se ve dnech 27. a 28. března 2003 zúčastnili mezinárodní studentské vědecké konference s názvem „**Museum and Art Conservation on the Verge of 21st Century**“. Konferenci pořádala Univerzita Mikuláše Koperníka v Toruni, samotné jednání pak probíhalo v moderních prostorech konferenčního centra Karwan v areálu hradního muzea v Malborku. Naše skupina dorazila na místo konání již 26. března, takže jsme mohli absolvovat prohlídku města Toruně s odbornou přednáškou o jeho historii v podání Roberta Paszkowského, součástí pobytu byla i pozdější exkurze na samotném hradě Malborku, kterou zajistili dr. Adam Chęć a zdejší dlouholetý pracovník pan Bernard Jesionowski. Samotné konference se zúčastnili studenti z Polska, České republiky (mimo studentů Slezské univerzity zde byli ještě 2 zástupci z ČVUT) a Rumunska.

Nutno podotknout, že organizátoři zvládli svou část práce na výbornou, takže nedocházelo k organizačním zmatkům, také ubytování pro účastníky bylo dobře zajištěno. Jedním z mála organizačních pochybení bylo snad jen připuštění polštiny jako jednacího jazyka. Nám, studentům z České republiky, nedělalo velké obtíže porozumět řeči našeho slovanického souseda. O to hůře však na tom byli účastníci z Rumunska. Tento handicap se pak samozřejmě promítl i do diskusí.

První den byl věnován konzervaci, která se v polském pojetí spíše blíží restaurátorství a otázkám konkrétní péče o památky. Druhý cyklus, odehrávající se v pátek 28. března, byl více teoretický a především více zaměřený na problematiku současného postavení muzejnictví a na otázky muzejní prezentace. Většinu účastníků tvořili studenti ochrany památek, kunsthistorie a architektury, což se také projevovalo v celkovém zaměření

konference tímto směrem. Většina prostoru byla tak věnována muzeím umění a architektury.

Naše příspěvky byly předneseny druhý den, tedy 28. března. Po zdvořilých slovech dr. Michała Woźniaka, pronesených na adresu české muzeologické školy, vystoupili se svými referáty Mgr. Pavel Douša (interní doktorské studium muzeologie), Mgr. Antonín Šimčík (student distančního doktorského studia historie), Bc. Veronika Dudková (toho času studentka archeologie), Petr Kozák a Markéta Kouřilová (oba studenti oboru historie-muzeologie). Pavel Douša přednesl referát s názvem „*Museology or museologies*“, v němž se pokusil o zhodnocení současných hlavních trendů v muzeologii. Veronika Dudková hovořila ve svém příspěvku „*Conservation of An Iron Door. Theoretical aspects of Conservation and their Applications*“ o etických aspektech své bakalářské diplomové práce, jejímž cílem byla komplexní konzervace železných dveří z 18. století. Petr Kozák nazval své vystoupení, v němž se zamýšlel nad problematikou současné role muzea ve společnosti, „*Museum und Gesellschaft an der Schwelle des 21. Jahrhunderts*“. Antonín Šimčík prezentoval svou práci nazvanou „*Museale Konservierung und Museum*“. Zabýval se v ní neutěšenou situací v oblasti péče o muzejní sbírkové předměty a hledáním možných východisek. Markéta Kouřilová pak na konferenci prezentovala svůj poster s názvem „*Authentisch oder ästhetisch? Konservierung der Ofenkachel aus dem Schloss Štáblovice*“. Referáty vzbudily živější diskusi spíše v kuloárech, což bylo dle ujištění způsobenno jazykovou bariérou a z toho plynoucí ostýchavostí. Diskuse pokračovaly i po ukončení konference hlavní organizátorkou Agnieszkou Wiktoruk a dr. Michałem Woźniakem ještě v pátek v podvečer.

Konferenci na malborském hradě byl učiněn další důležitý krok k vytvoření širší platformy pro výměnu informací v oblasti péče o kulturní hodnoty ve středoevropském regionu. Pokud se podaří realizovat připravené projekty, mohly by se první výsledky vzájemné spolupráce objevit již na

letošním ročníku konference „Restaurování a ochrana památek“, kterou bude na podzim pořádat VŠCHT v Praze.

Petr Kozák
student IV. ročníku historie a muzeologie Slezské univerzity v Opavě

Smíchovská synagoga čp. 290/V

Nejstarší pražské předměstí Smíchov (město od 1903 do 1920) na jihozápadě města vděčilo za svůj rychlý růst textilkám, zakládaným zde od počátku 19. století mj. rodinami Porgesů, Příbramů a Dormitzerů. Židovská náboženská obec vznikla již kolem poloviny 18. století, od roku 1794 měla spolek na podporu nemocných a chudých, starý smíchovský hřbitov v Radlicích v ulici U starého židovského hřbitova byl údajně založen roku 1788 a pohřbívalo se zde až do roku 1921. Roku 1850 si smíchovská židovská obec vystavěla svoji první synagogu na severní straně Plzeňské třídy (čp. 233/V), kde byla zavedena reformovaná bohoslužba. Tato synagoga však přes všechno úsilí nebyla pro nedostatek prostředků nikdy zcela dostavěna a zařízena. Pro potřeby rychle rostoucí obce byla v roce 1863 postavena na protější straně Plzeňské třídy, na rohu nynější ulice Stroupežnického (Tylovy), nová velká synagoga v novorománském (exteriér) a maurském (interiér) slohu. Jednalo se o velmi důkladnou stavbu, která zřejmě nebyla v následujících letech opravována.

Koncem 19. století měla smíchovská židovská obec 2000 členů, roční příjmy 5600 zlatých (výdaje 5300 zl.), 8 nadací pro modlitebnu, chudé vdovy a studenty, pohřební bratrstvo mělo 126 členů, spolek na podporu chudých a nemocných 80 členů, ženský spolek 90 členů, roku 1892 byla založena Talmud-Tóra škola. Nový židovský hřbitov na Malvazinkách v Liebkechtově ulici byl založen v roce 1903 a pohřbívalo se zde do roku 1973, urny se zde ukládají dodnes. Z významných literárních osobností je zde pohřben básník a překladatel Friedrich Adler (1857-1938) a expresionistický romanopisec Hermann Ungar (1893-1929). V roce 1956 byla na hřbitově uložena také urna básníka a překladatele české poezie Rudolfa Fuchse (1890-1942), který tragicky zahynul v londýnském exilu. Na hřbitově je několik hrobek rodiny Porgesů z Portheimu, zakladatelů jedné z nejstarších smíchovských kartounek; nejstarší z nich stojí nad hroby Josefa a Rozy z Portheimu (1904).

Původní vzhled smíchovské synagogy byl zcela zakryt moderní puristickou přestavbou z let 1930-

1931 podle projektu arch. Leopolda Ehrmanna. Tato moderní přestavba rozšířila starou synagogu na západě o novou rozlehlou přístavbu, v níž byl upraven nový vestibul vstupu do chrámové předsíně a zejména rozšířena ženská galerie v patře. Uvnitř přístavby bylo vybudováno také schodiště pro ženy na galerii a druhé schodiště pro muže do zasedací síně představenstva synagogy v druhém patře. V přízemí byl upraven nový elegantní a mramorem obložený vstup do předsíně a hlavního sálu. Na východě byla nově upravena zpěvácká kruchta s varhanami. Stará budova byla spojena s novou přístavbou v jeden celek jednotným pláštěm z umělého kamene. Monumentální přestavba zcela změnila vnější vzhled synagogy a proměnila ji na jednu z mála moderních synagogálních staveb v Čechách.

Synagoga byla od podzimu 1941 uzavřena a příslušníci smíchovské židovské obce deportováni v následujícím roce do koncentračních a vyhlazovacích táborů. Za války byla synagoga přeměněna ve sklad konfiskovaného židovského majetku. Po válce nebyla již činnost smíchovské židovské obce obnovena. Od počátku padesátých let byla synagoga využívána jako skladiště ložisek a náhradních dílů podniku ČKD: byla přestropena dřevěným patrem, podlaha zakryta betonem, byly vestavěny nákladní výtahy do patra a provedena řada dalších úprav interiéru, které stavbu značně poškodily. V roce 1986 byla synagoga v souvislosti s plánovanou přestavbou Smíchova určena k demolicí, která však již nebyla realizována (památkáři naopak navrhli její zařazení do seznamu chráněných památek).

ČKD budovu vyklidilo někdy v roce 1993 v souvislosti s budováním nových skladů ve Zličíně a roku 1994 byla synagoga vrácena Židovské obci v Praze. Poté byla nabídnuta Židovskému muzeu na depozitáře sbírek a archivních fondů. Ještě řadu let však musela zůstat uzavřena, byla obydlena bezdomovci a devastována. V roce 1999 dostala synagoga novou měděnou střešní krytinu. V listopadu roku 2000 byla dokončena stavba Nouvelova Zlatého anděla, začalo se s výstavbou komplexu nových budov na místě bývalé Ringhoferovy továrny

Muzeum loutkářských kultur

Byli jsme a budem (loutková divadla našich spolků)

1.2.2003 - 30.12.2003

Království z papíru (stolní papírová divadélka)

1.3.2003 - 30.12.2003

Šárka Váchová: *Loutky a kresby*

1.3.2003 - 30.12.2003

Jiří Trnka *dětem*

12.6.2003 - 7.9.2003

Regionální muzeum v Chrudimi

Škola včera a dnes - 140 let gymnázia v Chrudimi

12.6.2003 - 31.8.2003

Středověké a renesanční kachle

1.7.2003 - 28.9.2003

Jablonec nad Nisou

Galerie Belveder

Otcové města Jablonce: Josef Pfeiffer

22.5.2003 - 6.7.2003

Gabriela Milhálová: Současné vinuté perle

červenec 2003 - září 2003

Jablonec v Podještědí

Pobočka Bredovský letohrádek na Lemberku

Ekologická pohlednice: životní prostředí a jeho ochrana

do konce října 2003

Jablunkov

Výstavní síň Muzea Těšínska

Dětský svět

28.1.2003 - 15.9.2003

Jaroměř

Městské muzeum v Jaroměři

Vladimír Preclík - Plastiky a objekty

28.6.2003 - 7.9.2003

Jesenice

Vlastivědné muzeum Jesenice

Poklady z babiččiny výbavy

5.5.2003 - 6.7.2003

Jeseník

Vlastivědné muzeum Jesenicka

Rytířský sál ve Vodní tvrzi

Příroda a historie osídlení

Rychlebských hor

1.5.2003 - 28.9.2003

Výstavní sál ve Vodní tvrzi

Co ukrývá depozitář II (grafika, sklo,

porcelán)

15.7.2003 - 28.9.2003

Jičín

Regionální muzeum a galerie

Jičín

Nová stálá expozice: *Herna a dílna Muzea hry*

od 15. června 2002

Loutkářské objekty Miroslava Trejtnara

20.6.2003 - 14.9.2003

Petr Nikl, Jaroslav Kořán: Objekty

12.6.2003 - 14.9.2003

Jilemnice

Krkonošské muzeum Jilemnice

M. Barták - Z kresleného humoru

červen 2003 - září 2003

Jílové u Prahy

Regionální muzeum

Pavel Mizera: Dřevo

31.5.2003 - 27.7.2003

Dárci roku 2002

5.7.2003 - 17.11.2003

*Netkané tapiserie Marie Škochové
a Idy Pitrové*

28.6.2003 - 10.8.2003

Jindřichův Hradec

Muzeum Jindřichohradecka

*40 let fotoskupiny FOKUS Jindřichův
Hradec*

29.5.2003 - 6.7.2003

Kamenice nad Lipou

Městské vlastivědné muzeum

Alena Bromová - Obrazy

2.7.2003 - 3.8.2003

Marta Šteflová - Paličkována krajka

6.8.2003 - 31.8.2003

Kamenický Šenov

Sklářské muzeum

Josef Michal Hospodka: Hutní sklo,

podmalby na skle a kresby

30.3.2003 - 29.6.2003

Karlovy Vary

Krajské muzeum

Barokní plastika Karlovarského kraje

11.6.2003 - 5.10.2003

Karviná - Fryštát

Výstavní síň Muzea Těšínska

Zapomenutá řemesla

10.6.2003 - 16.11.2003

Kašperské Hory

Muzeum Šumavy Kašperské

Hory

Nejstarší fotografové Šumavy

30.4.2003 - 30.10.2003

Klášterec nad Ohří

Muzeum českého porcelánu

9. ročník výstavy drahých kamenů

Krušných Hor a hornické historie

6.6.2003 - 31.8.2003

Klatovy

Okresní muzeum v Klatovech

Design Petra Tíkala a Tomáše Růžičky

3.6.2003 - 29.6.2003

Modrotiskařské dílny na Klatovsku

17.6.2003 - 7.9.2003

Keramika Evy Jiřkové

24.6.2003 - 7.9.2003

Jan Kavale: Fotografie

1.7.2003 - 31.8.2003

Kolín

Regionální muzeum v Kolíně

Prokopská výročí

červenec 2003 - září 2003

Brandlova 27

Dneska mně, zejtra tobě

16.5.2003 - 3.7.2003

Dvořákovo muzeum pravěku na Kolínsku

Cestou necestou

23.5.2003 - 17.8.2003

Kořenec

Muzeum Kořenec

Kořenecké slavnosti

červen 2003

Kouřim

Muzeum Kouřimska

Historické zámečnické práce

13.6.2003 - 26.10.2003

a ČKD. V téže roce byl zadán a zpracován projekt na rekonstrukci synagogy atelierem Znamení čtyř, architekti s.r.o. V roce 2001 byl proveden stavební a restaurátorský průzkum (květen-červen) péčí městského památkového úřadu. Práce na rekonstrukci stavby byly zahájeny počátkem roku 2002 odstraněním vestavěného patra a demolicí technických účelových vestaveb a starších přístaveb po jižní straně (zimní modlitebna, stará zasedací místnost). Nalezený svatostánek byl zadán k restaurování, demontován a odvezen do restaurátorských dílen. V létě byly provedeny statické práce, zpevnění podloží synagogy a příprava základů pro novou jižní přístavbu budovy. V současné době bylo dokončeno zpevnění podlahy hlavního sálu synagogy a začíná stavba nové části, který bude sloužit jako studijní a pracovní prostory archivu Židovského muzea.

Od roku 2004 bude synagoga sloužit jako archiv Židovského muzea v Praze a židovských obcí z Čech a Moravy a jako depozitář. V části nové přístavby bude kancelářské zázemí pro zaměstnance a v přízemí veřejně přístupná studovna a badatelna.

Nález pamětní listiny ve Smíchovské synagoze

Židovské muzeum v Praze vydává velkou část svých prostředků na obnovu židovských památek. Do tohoto rámce patří i celková oprava a rekonstrukce synagogy v Praze 5 – Smíchově, která bude již příští rok sloužit jako archiv a depozitář muzea. Při

stavebních pracích došlo ke vzácnému nálezu: v pátek 23. ledna 2003 byla v synagoze objevena pamětní pergamenová listina, která byla uložena pod původní opukovou podlahu u paty pravého sloupu před svatostánkem při příležitosti dokončení stavby synagogy 30. srpna 1863. Obsahově i svým provedením je tato listina neobyčejně zajímavá: Listina je rozdělena do 12 polí, z nichž každé je napsáno a vyzdobeno odlišným stylem a druhem písma – od klasických empirických vzorů s jemnou lineární kresbou až po novogotickou frakturu nebo naturalistický ornament. Text listiny připomíná dlouhou historii smíchovské židovské obce, sahající až do poloviny 18. století, a její mnohaleťou snahu o vybudování vlastní synagogy. Listinu vyhotovil známý pražský židovský portrétista a litograf Josef Bindeles (1826-1914).

Stavba nové synagogy v románském a maurském slohu byla dokončena za vedení Ignáce Kappera a Filipa Kaufmanna díky finanční podpoře tehdejšího smíchovského starosty, průmyslníka a poslance zemského sněmu Františka Ringhofera. Při příležitosti dokončení stavby byla sepsána právě nalezená pamětní listina, kterou na zadní straně podepsalo 14 členů představenstva tehdejší obce. Pamětní listina bude uložena v Židovském muzeu, ale její faksimile spolu s ostatními dokumenty o historii, opravě a rekonstrukci památné budovy bude po dokončení oprav uložena na původní místo v synagoze na památku jejich stavitelů a pro poznání budoucím generacím.

– dle zaslaných materiálů

Výstava areálu Muzea vesnických staveb středního Povltaví ve Vysokém Chlumci za léta 1998–2003

V roce 1998 odkoupilo Okresní muzeum v Příbrami – nyní Hornické muzeum Příbram – od Lobkowiczů pozemek na katastru obce Vysoký Chlumec u Sedlčan (okres Příbram) o rozloze cca 3 ha. Výstava Muzea vesnických staveb středního Povltaví ve Vysokém Chlumci (dále jen MVS) započala v roce 1999 vybudováním oplocení kolem celého areálu a shromáždováním sbírkového fondu zemědělských strojů a nařadí a rovněž tak předmětů spojených s domácností a způsobem hospodaření rolníka. Hornické muzeum Příbram je zřizovatelem i investorem tohoto regionálního záchranného muzea v přírodě, jako jedné ze svých poboček. Do muzea by měly být přenášeny všechny typy lidových staveb, které by ve sběrném regionu MVS na svém místě v několika málo letech zanikly. Jde v drtivé většině o objekty vesnického stavitelství, které nejsou chráněné památkovou péčí. Sběrný region mu-

zea tvoří území bývalého okresu Příbram, s hlavním jádrem na Sedlčansku (okolí Krásné Hory nad Vltavou, Petrovic a Vysokého Chlumce).

Autorem ideového záměru budování MVS Vysoký Chlumec je Mgr. Jana Berková (Národní památkový ústav – územní odborné pracoviště středních Čech) a PhDr. Lubomír Procházka, CSc. (Hornické muzeum Příbram). Prostorovou a provozní studii zpracoval Ing. arch. Petr Dostál (Projektční kancelář Praha). V konečné fázi se předpokládá transfer a znovupostavení zhruba 20–25 staveb. Ty by měly tvořit tři zemědělské usedlosti s obytnými a hospodářskými objekty, dále tři až čtyři chalupnická či domkářská stavení, malý okrsek technických staveb na vodní pohon (mlýn, pila) a drobné sakrální stavby. V roce 2002 byl transferován ze Sedlčan kamenný milník datovaný rokem 1870 a kamenný sokl pod litinový kříž s datací k roku 1880. Současně s vý-

Interiérová expozice ve světnici domu (foto A. Švec 2002)

stavbou muzea je v plánu též postupné zbudování základní komunikační sítě mezi jednotlivými usedlostmi, využití stávající zeleně a vodoteče s rybníčkem. V souvislosti se zprovozněním jednotlivých usedlostí bude též provozován v omezené formě chov hospodářských zvířat. V areálu MVS se dochovaly sádky na ryby, které by v budoucnu měly být spolu s vhodným objektem – například rybářskou baštou – využity pro malou expozici mapující vývoj rybníkářství a chov ryb na Sedlčansku, a to především v souvislosti s působením Jakuba Krčína z Jelčan a Sedlčan v tomto regionu ve 2. polovině 16. století.

Vlastní sbírkotvorná činnost MVS je zaměřena na sběr strojů, náradí, náčiní, včetně zařízení tvořících interiér lidového obydlí. Získané předměty by měly rovněž odrážet sociální rozvrstvení obyvatel vesnice středního Povltaví od konce 19. do první třetiny 20. století. Na počátku roku 2003 bylo ve sbírkovém fondu MVS shromážděno na 200 předmětů. Při instalaci objektů v budovaném muzeu vesnických staveb bude též využito stávajícího národopisného sbírkového fondu Hornického muzea Příbram a fondů Městského muzea v Sedlčanech, s nímž Hornické muzeum Příbrami velmi úzce spolupracuje.

Jako první objekt byl v roce 2000 přenesen dům čp. 4 z Obděnic u Petrovic (okr. Příbram). Bezpochyby velmi hodnotnou záležitostí z hlediska transferu celé-

ho objektu se stalo přenesení klenby černé kuchyně s částí komína v bloku o váze 30 tun. V roce 2001 byl dům stavebně dokončen a zkolaudován. V témž roce byly postaveny dva roubené špýchary od usedlosti čp. 2 v Počepicích u Vysokého Chlumce (bývalý okr. Příbram) jako základ usedlosti č. 1 v areálu MVS. Tu by dále mělo tvořit obytné celoroubené stavení čp. 3 z Arnoštovic u Votic (bývalý okr. Benešov), jehož rozebrání, transfer a znovupostavení v MVS se uskutečnil v roce 2003. V následujících letech by tato první zemědělská usedlost měla být uzavřena přenesenou roubenou stodolou. Z drobných hospodářských staveb bude v roce 2003 dvůr první usedlosti v MVS doplněn dřevěným sloupovým holubníkem z osady Pojezdec u Kosovy Hory (bývalý okr. Příbram). V roce 2003 se též předpokládá znovupostavení již rozebraného roubeného dvouprostorového špýcharu od usedlosti čp. 1 v Ratiboři u Chyšek z okolí Petrovic na Sedlčansku, pokrytého doškem, který se užíval jako tradiční krytina na domech ve vesnicích středního Povltaví a dochoval se zde alespoň v torzu do 50. či 60. let 20. století. Pokud jde o záměr konkrétního využití transferovaných objektů – půjde jednak o zřízení interiérových expozic, které by měly být nainstalovány vždy k určité časové periodě a s přihlédnutím ke způsobu hospodaření a sociálnímu postavení majitele usedlosti. V některých objektech – především v hospodářských, počítáme též se zřízením menších specializovaných expozic či s výstavním prostorem určeným především pro prezentaci kresebné a fotografické dokumentace ke studiu lidového stavitelství sledovaného regionu.

V roce 2001 získalo Okresní muzeum v Příbrami od svých sbírek na Vysoký Chlumelec složené zařízení vodní pily (katru), s jejíž výstavbou se započalo ke konci roku 2001 budováním základů a kamenné spodní části (tzv. podpílí). Pila pochází pů-

Obděnice čp. 4, stav před zpřístupněním objektu (foto A. Švec

Muzeum lidových staveb v Kouřimí

Obecní zvoničky Kolínska
1.5.2003 - 27.7.2003
Dřevěné kostely a kaple Pobeskydí
2.8.2003 - 28.10.2003

Kravaře ve Slezsku Zámecké muzeum

Kapverdy na fotografiích
L. Drezdowicze
červen 2003 - srpen 2003

Kroměříž

Nově koncipovaná stálá expozice
Památník Maxe Švabinského
od 11.4.2003
Svědectví času - výstava k 70. výročí
založení muzea
3.6.2003 - 5.10.2003
Josef Kousal: Obrazy a kresby
24.6.2003 - 31.8.2003

Kuželov

Větrný mlýn Kuželov
Horňácké slavnosti 2003 na Větrném
mlýně v Kuželově
18.7.2003 - 20.7.2003

Kyjov

Vlastivědné muzeum Kyjov
Spodní prádlo
1.6.2003 - 3.8.2003

Lanškroun

Městské muzeum
Nová stálá expozice: Pamětní síň Jindřicha Pravečka (otevřená při příležitosti 25. ročníku festivalu dechových hudeb Pravečkův Lanškroun)
od 2. června 2002

Šikovné ruce III - Práce žáků zvláštní školy Lanškroun
3.6.2003 - 24.8.2003

Galerie muzea

Ján Pročner: Dřevorezby
3.6.2003 - 29.6.2003
Luboš Synecký: Obrazy,
Miroslav Pankrác: Plastiky
5.7.2003 - 24.8.2003

Lázně Bělohrad

Středisko městské kultury Lázně Bělohrad - Památník K. V. Raise

Život a dílo K. V. Raise a historie Bělohradu
1.5.2003 - 30.9.2003

Lešany

Vojenské technické muzeum
Slavnostní zahájení nové sezóny a otevření nové haly: Návrat

čs. obrněné brigády do ČSR
Od 7.6.2003

Liberec

Oblastní galerie

Francouzské malířství 19. století ze sbírek Oblastní galerie v Liberci
22.5.2003 - 31.8.2003

Josef Hýsek (1922-2000): Obrazy
26.6.2003 - 14.9.2003

Severočeské muzeum

S loutkami kolem světa
12.6.2003 - 31.8.2003
Svatopluk Technik: Život a dílo architekta
19.6.2003 - 3.8.2003

Sasko a Sasové
16.7.2003 - 15.8.2003

Lidice

Národní kulturní památka - Památník Lidice

Slavnostní otevření Lidické galerie:
stálé expozice Lidické sbírky
a Mezinárodní dětská výtvarná výstava
Lidice 2003
Od 14.6.2003

60. výročí vyhlazení běloruské Chatyně
Do konce října 2003

Litoměřice

Oblastní muzeum Litoměřice

Kouzlo starých stromů
3.6.2003 - 17.8.2003

Severočeská galerie výtvarného umění v Litoměřicích – příspěvková organizace

Eva Kmentová
3.7.2003 - 28.9.2003

Litomyšl

Muzeum a galerie Litomyšl

Člověk + životní styl (1945-1989)
27.4.2003 - 31.10.2003

Česká móda, fotografie Freda Kramera
5.7.2003 - 31.10.2003

II. patro zámku Litomyšl

*Václav Cigler: Sklo,
Eva Brodská: Tapiserie*
27.7.2003 - 14.9.2003

Dům U Rytířů

Salón výtvarníků Pardubicka
21.6.2003 - 20.7.2003

Rodný byt B.Smetany

*Festivalové proměny II. zámeckého
nádvoří v průběhu let 1991-2002*
17.6. - 31.10.2003

Muzeum antického sochařství a architektury

Řecké umění z Jižní Itálie
květen 2003 - říjen 2003

Lomnice nad Popelkou

Městské muzeum a galerie

*80 let rozhlasového vysílání
v Čechách - ze sbírek Jana*

Drahoňovského st.
4.6.2003 - 9.7.2003

Drahé kameny a minerály
13.7.2003 - 10.8.2003

Louny

Galerie Benedikta Rejta

Emil Filla (1882-1953)
13.5.2003 - 7.10.2003

Oblastní muzeum

*Pivovarská 189, Louny
Zbraně*

9.6.2003 - 7.9.2003

Pivovarská 43, Louny

Byliny pro zdraví a pro krásu
2.6.2003 - 3.8.2003

Lužná v Čechách

Železniční muzeum ČD Lužná u Rakovníka

Na zámek Lažanských
26.7.2003 - 26.7.2003

Malá Skála

Boučkův statek - Maloskalská galerie

Luboš Bucek: Obrazy, grafika
14.6.2003 - 20.7.2003

vodně z obce Dolní Sloupnice (bývalý okr. Ústí nad Orlicí). Jde o unikátní zařízení pocházející z druhé poloviny 19. století a v budoucnu bude druhým zařízením podobného typu umístěným v muzeích v přírodě na území Čech. Jde o vodní pilu s vodorovným řezným listem umožňujícím řezat k l á d y s velkým průměrem. Posun vozíku s kládou byl zajišťován

Obděnice čp. 4, stav před přenesením objektu do Muzea vesnických staveb (foto P. Dostál, 2000)

složitým zařízením pomocí převodů, spojek a transmise. Přístřešek pro pilu včetně montáže technologického zařízení pily do funkčního stavu budou dokončeny během sezóny roku 2003.

Se zpřístupněním prvního objektu na Vysokém Chlumci – přeneseného domu čp. 4 z obce Obděnice u Petrovic – došlo též k instalaci interiérové expozice. Z půdorysu tradičního trojdílného domu komorového typu návštěvník uvidí černou kuchyni s ukázkami nářadí a nádobí, které se používalo k přípravě pokrmů na otevřeném ohni. Černá kuchyně byla v průběhu stavebního vývoje domu upravena zazděním některých otvorů (a v souvislosti s vybouráním pece ve světnici) jako udírna. Z částečně roubené síně (stěna přiléhající ke světnici) je pak vstup krytými schody na půdu. Objekt po transferu není podsklepen.

Ve světnici je nástin interiéru lidového obydlí středního sedláka ve středním Povltaví ke konci 19. a na počátku 20. století. Je zde vystaveno několik kusů lidového malovaného nábytku z národopisných sbírek Hornického muzea Příbram, reprezentujících oblast Podbrdská, a malovaná skříň sedlčanského typu ze 40. let 19. století z fondu MVS. Na instalaci expozice se podílelo též Městské muzeum v Sedlčanech.

Třetí místnost části zpřístupněného domu (přestavěná komorová část domu je využívána jako kancelář a místnost pro průvodce muzea v přírodě), přistavená k stávajícímu objektu zřejmě v posledním desetiletí 19. století, sloužila jako vesnický obchod (proto byla též přístupná ještě dveřmi přímo z návsi). V současné době je zde umístěna malá expozice, která na několika panelech dokumentuje výstavbu muzea vesnických staveb za léta 1998–2003 a záměr jeho dalšího budování a zaměření sbírkotvorné činnosti. Dále seznamuje návštěvníky s vývojem prvního transferovaného a zpřístupněného objektu čp. 4 z Ob-

děnic, včetně zajímavých poznatků z archeologického průzkumu tohoto domu a dendrochronologického datování roubených staveb přenášených do MVS. Výstava přináší stručnou charakteristiku regionu Sedlčanska, co se týče jeho historického a etnografického vývoje, včetně zastoupení základní fotografické a kresebné dokumentace k lidovému stavitelství středního Povltaví (zátopová oblast Orlík) – jde o kresby Jana Čáky a Stanislava Kofroně a dále o poměrně málo známé fotografie V. Pražáka a V. Klímy z druhé poloviny 50. let 20. století, pocházející z dokumentační sbírky Etnologického ústavu AV ČR v Praze. Tato místnost byla doplněna některými předměty ze sbírkového fondu Hornického muzea Příbram, shromážděvaného od roku 1999 pro pobočku ve Vysokém Chlumci. Z nich zaujme především profilovaný dřevěný sloupek z roubené hospodářské stavby z Mezihoří u Petrovic a část nářadí truhlářské dílny získaného z Petrovic u Sedlčan. Do vybudování dalších objektů v areálu muzea v přírodě na Vysokém Chlumci bude prozatím tato prostora využívána k výstavním účelům.

Transfer a znovupostavení domu čp. 4 z Obděnic a dvou špýcharů z Počepic realizovala firma – Stavba Barták, s. r. o. Sedlčany. Při budování areálu MVS spolupracuje Hornické muzeum Příbram nezištně s Obecním úřadem ve Vysokém Chlumci, dále též s Lobkowiczským knížecím pivovarem ve Vysokém Chlumci, a to při prezentaci muzea vesnických staveb v rámci každoročně konaných vysockohlumeckých pivních slavností. Při získávání objektů pro transfer do muzea vesnických staveb spolupracuje Hornické muzeum Příbram rovněž s Obecním úřadem a Stavebním úřadem v Petrovicích, jejichž vstřícný postoj přispěl významnou měrou k do- sud hladkému průběhu výstavby celého areálu muzea.

Lubomír Procházka

Výstava „Jménem pracujícího lidu ... Jičínsko 1948-1989“

Regionální muzeum a galerie Jičín pořádalo ve dnech 26. února 2003 – 9. dubna 2003 výstavu s názvem „Jménem pracujícího lidu ... Jičínsko 1948–1989“, která se zaměřila na období po únorovém převratu v roce 1948 do sametové revoluce v roce 1989. Její hlavní částí byla léta padesátá. Jednotlivé pasáže se týkaly likvidace církve, soukromé malovýroby, zemědělců apod. Velká část byla věnována i vzpomínkám a materiálům z osobních pozůstatostí. Důležitou částí bylo představení osudů Václava Prokúpků, Josefa Knapa a Františka Křeliny, rodáků z Jičína, kteří se stali obětmi vykonstruovaného procesu s tzv. klerofašistickou odnoží Zelené internacionály. Materiály byly získávány z SOka Jičín, SOA Zámorsk, Literárního archivu Památníku národního písemnictví v Praze, Archivu ministerstva vnitra a soukromých sbírek. Podstatná část sbírkových předmětů byla zapůjčena z Východočeského muzea v Pardubicích, jejichž výstava probíhající v roce

1999 se stala inspirací pro tuto jičínskou. Součástí byly i dobové nahrávky týkající se vysílání radia Svobodná Evropa, získané z Českého rozhlasu Praha. Výstava měla dvě základní části, první – umístěná v galerii zámku – ukázala na základě písemných a sbírkových materiálů Jičínsko v letech 1948–1989, druhá v přednáškové místnosti muzea představovala školní třídu 50. let, zapůjčenou z Muzea Komenského v Přerově. Návštěvníci mohli také v rámci výstavy vstoupit do místnosti, kterou v objektu muzea používala StB, která pozorovala přízemním okénkem, kdo vstupuje na faru a do kostela sv. Jakuba. Výstavu doplňovaly přednášky s průvodním slovem autorky výstavy Mgr. Hany Fajstauerové. Celkem výstavu navštívilo přibližně 1600 návštěvníků, z toho tisíc žáků a studentů jičínských a okolních základních a středních škol. Výstava měla velký ohlas u všech generací.

Jaromír Gottlieb

Trénink mozkových hemisfér v Benešově Mezinárodní den muzeí 2003

Muzeum umění Benešov připravilo v den konání Mezinárodního dne muzeí seminář zabývající se podstatou procesu vnímání tvorby, kterou je harmonické vyvážení citového a rozumového vjemu. Když je jedna z obou stránek psychikou diváka blokována, umění značně ztrácí na působivosti. Nepřijdeme-li na výstavu v patřičné pohodě, můžeme si po její prohlídce klást zbytečnou otázku, proč jsme na ni vůbec chodili.

S metodami harmonického vyhlášení obou mozkových hemisfér seznamoval seminář nejen teoreticky, ale nabízel také praktická cvičení. Po jejich ukončení si posluchači společně prohlédli muzejní expozice, aby se přesvědčili, nakolik bylo jejich úsilí účinné. Muzeum umění chystá také

užití speciálního audiovizuálního stimulatoru, který dokáže náš mozek harmonizovat bez užití vlastního úsilí, podobně jako naše ztuhlé svaly uvolní masážní stroj.

Benešovské muzeum se problematice psychologie vnímání tvorby věnuje již delší dobu. Počátkem 90. let zde byla např. sestavena didaktická expozice zabývající se základními principy vnímání barev a tvarů. Poté, co byla zapůjčena do mnoha českých muzeí včetně Národní galerie v Praze, bude trvale instalována v nově upravené přednáškové síni, aby sloužila nejen návštěvám školních skupin, ale také jednotlivcům z řad dospělých.

Tomáš Fassati

NÁRODNÍ SOUTĚŽ MUZEÍ GLORIA MUSAEALIS 2002

Slavnostní ceremoniál vyhlášení výsledků I. ročníku Národní soutěže muzeí Gloria musaealis 2002 se konal 16. května 2003 na místě pro tuto příležitost nad jiné vhodnějším – v Pantheonu Národního muzea. Průběhem slavnostního dopoledne provázal historický kvartet pardubických pozounérů, nelehkého úkolu moderování ceremoniálu se ujal PhDr. Michal Stehlík z Národního muzea. Ceny zástupcům oceněných muzeí předávali Ing. Zdeněk Novák a PhDr. Eva Dittertová.

Zástupci z muzeí, krajských úřadů a tisku zaplnili krátce po desáté hodině dopolední Pantheon a vyslechli si uvítací projevy I. náměstka ministra kultury ČR Ing. Zdeňky Nováky; senátorky a předsedkyně Českého výboru pro UNESCO doc. MUDr. Jaroslavy Moserové, DrSc., která nad prvním ročníkem soutěže laskavě převzala záštitu; PhDr. Marie Dufkové za Český výbor ICOM, která hovořila zejména o smyslu Mezinárodního dne muzeí. Jako další vystoupila

Mariánská Týnice - Kralovice

Muzeum a galerie severního Plzeňska

Historická jízdní kola

11.6.2003 - 6.7.2003

Václav Jícha - Jindřich Kovařík - Václav

Minařík: Umění a řemeslo

8.7.2003 - 3.8.2003

Bohuslav Reynek: Výbor z díla

5.8.2003 - 14.9.2003

Mikulov na Moravě

Regionální muzeum

Synagoga

Mikulov a moravští Židé

od 18.5.2003

Daniela Messiereurová: Obrazy

od 18.5.2003

Milevsko

Milevské muzeum

Nový svět aneb Čeští vystěhovalci

z Písecka, Táborska a Milevska

v Americe 19. století

30.5.2003 - 28.9.2003

Mladá Boleslav

Muzeum Mladoboleslavsko

Pivo a hospoda

12.6.2003 - 14.9.2003

Středověký jarmark

21.6.2003

Fotografické pohledy na burgundský

kanál (1873-2002)

5.6.2003 - 29.6.2003

Moravská Třebová

Městské muzeum - zámek

Z historie textilní výroby v Moravské

Třebové

červen 2003 - září 2003

Moravské Budějovice

Muzeum řemesel

Marie Stritzková-Floriánová, Juliana

a Martina Jirousová: Z tvorby

1.5.2003 - 31.8.2003

Řemeslnický jarmark

28.6.2003

Most

Oblastní muzeum

Eva Davidová: Romano drom

20.5.2003 - 30.6.2003

Sasko a Sasové

od 19.6.2003

Náchod

Galerie výtvarného umění

v Náchodě

Ruské malířství 19. století

duben 2003 - listopad 2003

Josef Koutný - obrazy

červen 2003

Jan Raba - fotografie

červenec 2003 - srpen 2003

Nejdek

Národopisné muzeum v Nejdku

Plastiky Jiřího Laina

19.6.2003 - 14.9.2003

Nepomuk

Městské muzeum a galerie

Jindřich Krátký: Kresby

27.6.2003 - 5.8.2003

Netolice

Muzeum JUDr. Otakara Kudrný

Otevření stálé expozice muzea a slavnostní vernisáž spojená s odhalením pamětní desky JUDr. Otakaru Kudrnovi, zakladateli muzea, při příležitosti 150. výročí jeho narození.
Od 1.5.2003

120 let divadelního souboru

J. K. Tyla Netolice
6.6.2003 - 29.6.2003

Karel Kupka: Malíř od řeky Otavy
1.7.2003 - 31.7.2003

Jan Pešták: Ohlédnutí
2.8.2003 - 31.8.2003

Nová Paka

Městské muzeum v Nové Pace

Suchardův dům

Eva Švankmajerová, Jan Švankmajer:
Mediumní kresby, fetiše
31.5.2003 - 31.8.2003

Nové Město na Moravě

Horácké muzeum

Výstava z cest do Afriky
červen 2003 - srpen 2003

Nové Město nad Metují

Městské muzeum

Galerie Zázvorka

Knížní ilustrace

29.5.2003 - 24.8.2003

Nové Strašecí

Městské muzeum

EXPLOZIA MÁNES - setkání
po 27 letech

24.5.2003 - 29.6.2003

Cechovní památky

květen 2003 - únor 2004

Nový Bor

Sklářské muzeum

Řemeslo a umění ve skle Nový Bor
2003

leden 2003 - červen 2003

Výstava o výstavách

12.6.2003 - 14.9.2003

Navrátilův dům v Novém Boru

Řemeslo a umění ve skle Nový Bor
2003

červenec 2003 - září 2003

Nový Bydžov

Městské muzeum

Staletí v labyrintu liter

listopad 2002 - září 2003

Nový Jičín

Muzeum Novojičínska

Nová stálá expozice: Zámecký interiér v období biedermeieru od 25. 6.2002

Čínští draci

15.5.2003 - 29.6.2003

Jan Zemánek: Sochy a plastiky

10.7.2003 - 7.9.2003

Nová galerie

100 grafik od Rembrandta

duben 2003 - červen 2003

Max Švabinský a jasoň červenoooký
červenec 2003 - září 2003

Opava

Slezské zemské muzeum

Výstavní budova SZM

Bohatství štramberských vápenců od 3.6.2003

paní Marta Smolíková z Nadace Open Society Fund Praha, která podpořila celý projekt Muzea a profesionalita pro 21. století a místopředsedkyně AMG PhDr. Eva Dittertová, jejíž příspěvek otiskujeme níže v plném znění.

Po úvodních slovech následoval vlastní ceremoniál: slavnostní vyhlášení oceněných ve všech kategoriích – muzejní výstava, muzejní publikace a muzejní počin roku 2002. Náměstek Ministra kultury ČR Ing. Zdeněk Novák poté slavnostně zahájil II. ročník Národní soutěže muzeí Gloria musaealis 2003.

Dokumentace celého ceremoniálu ve fotografiích a krátkých filmových sekvencích je ke shlédnutí na internetových stránkách soutěže <http://www.gloriamusaealis.cz>, kde jsou rovněž umístěny přihlášky do příštího ročníku, nový soutěžní řád a tiskové zprávy k ukončenému ročníku Gloria musaealis 2002.

Završení I. ročníku soutěže Gloria musaealis

Myšlenka národní soutěže muzeí v českém muzejním prostředí se diskutovala v minulých několika letech takřka neustále. Konkrétní tvar však začínala dostávat až v roce 2001, kdy se národní soutěž muzeí stala součástí projektu nazvaného „Muzea a profesionalita pro 21. století“. Tento projekt, vzniklý na základě programového prohlášení Asociace muzeí a galerií ČR z roku 2000, získal velkorysou podporu Nadace Open Society Fund Praha pro realizaci v letech 2002-2003.

Projekt, zaměřený na udržení a rozvoj vysoké profesionální úrovně českého muzejnictví, je završován právě v těchto dnech. Měl čtyři části, a to výzkumnou část zaměřenou na definování veřejných služeb sbírkotvorných institucí; jeho dalším prvkem byla i mezinárodní konference „Muzeum a změna / The Museum and Change“, uskutečněná v loňském říjnu právě na tomto místě, na níž účast přijalo 250 hostů z 10 evropských států. Další částí je Škola muzejní propedeutiky, která je určena začínajícím muzejním pracovníkům a o kterou v prvním ročníku projevil zájem 60 kolegů a kolegyně ze všech regionů České republiky. Smyslem soutěže Gloria musaealis bylo upozornit veřejnost na výkony mimořádné kvality v prostředí muzeí a galerií a vedle toho i popularizovat úlohu, kterou muzea a galerie zastávají v komunitě.

I když bylo řečeno, že projekt je završován v těchto dnech, v žádném případě to neznamená, že tyto nalezené cesty zvyšování profesionality českého muzejnictví budou opuštěny. Výzkumná část přerostla ve zcela konkrétní návrh na ustavení akreditačního Národního systému muzeí; konference byla první akcí tohoto typu z trienálních mezinárodních konferencí, které bychom chtěli i nadále ve středoevropském prostoru pořádat. O další ročník školy muzejní propedeutiky je i nyní obrovský zájem a Národní soutěž muzeí Gloria musaealis se stala státní cenou, vyhlášenou na základě letošního nařízení vlády o oceněních v oblasti kultury.

Pochopitelně, že uspořádání prvního ročníku soutěže provázely mnohé těžkosti. Jistě byly zaviněny i tím, že soutěžení bylo fenoménem v muzejním prostředí zcela novým, rušivě však zasáhly i loňské povodně, které odvrátily naši pozornost k jiným, ale zcela zásadním věcem. I přesto všechno se nakonec přihlásilo 29 muzeí a galerií s 39 soutěžními předměty. Soutěž byla vyhlášena ve třech kategoriích, a to Muzejní výstava a Muzejní publikace roku, které byly koncipovány pro typické výstupy muzejní práce určené veřejnosti, a Muzejní počin roku, zaměřený na ocenění práce muzeí, která není tak veřejnosti viditelná.

Jednotlivé soutěžní předměty byly hodnoceny sedmičlennou porotou, ve složení PhDr. Alexandra Brabcová, PhDr. Jan Frolík, PhDr. Alena Křížová, Ph.D., PhDr. Daniela Maršálková, PhDr. Taťána Nálepková, ak. arch. Ing. Miroslav Řepa a PhDr. Ludvík Skružný, kterým přísluší na tomto místě poděkovat za jejich lehký nelehkou a odpovědnou práci. Porota rozhodla o udělení prvního pořadí ve všech kategoriích, ve druhé a třetí kategorii byly uděleny rovněž zvláštní ceny. Vítězové kromě trofeje obdrží i certifikát o umístění a finanční odměnu ve výši 30.000 Kč. Soutěžící, kteří se umístili na druhých a třetích místech, a ti, kterým byla udělena zvláštní cena, získají certifikát.

Logo, které soutěž doprovází na propagačních materiálech, vytvořila akad. mal. Lucie Seifertová a autorkou trofeje, která bude předána vítězům ve všech kategoriích, je Pavlína Šušová.

Výsledky Národní soutěže muzeí Gloria musaealis 2002

Kategorie A – Muzejní výstava roku 2002

Kategorie A. soutěže Gloria musaealis byla vyhlášena pro stálé expozice či výstavy, které využívají sbírek muzejní povahy a které byly veřejnosti zpřístupněny od 1. ledna 2002 do 28. února 2003 a trvaly déle než tři měsíce.

V této kategorii soutěžilo celkem devět přihlášených muzeí, do finále byly nominovány Muzeum východních Čech v Hradci Králové s výstavou „Jan Kotěra

(1871-1923), zakladatel moderní české architektury“, Regionální muzeum a galerie v Jičíně za novou stálou expozici a Vojenský historický ústav v Praze s výstavou „ATENTÁT Operace Anthropoid 1941-1942“.

I. místo

Regionální muzeum a galerie v Jičíně za stálou expozici muzea, zpřístupněnou dne 1. června 2002

Nově pojatá stálá expozice klasicky chronologického a vlastivědného charakteru umožňuje návštěvníkovi neobvykle působivým a tvůrčím způsobem se aktivně zapojit do prezentovaného tématu a dává mu možnost prakticky vyzkoušet činnost, která charakterizuje dané historické období. K expozici patří i nová muzejní dílna a herna, kde si návštěvníci mohou ověřit znalosti získané v muzeu.

II. místo

Vojenský historický ústav v Praze za výstavu „ATENTÁT Operace Anthropoid 1941-1942“, uspořádanou ve dnech 27. května 2002–30. října 2003

Vojenský historický ústav v Praze uspořádal při příležitosti 60. výročí atentátu na zastupujícího říšského protektora Reinharda Heydricha výstavu o této nejvýznamnější akci našeho zahraničního i domácího odboje v letech 2. světové války. Výstava je svým rozsahem, počtem a charakterem vystavovaných exponátů, stejně jako neobyčejně působivým výtvarným pojetím, dosud nejvýznamnějším výstavním projektem v oblasti prezentace novodobých dějin.

III. místo

Muzeum východních Čech v Hradci Králové za výstavu „Jan Kotěra 1871-1923, zakladatel moderní české architektury“, uspořádanou ve dnech 18. května 2002–23. února 2003

Výstava o díle významného českého architekta jedinečným způsobem spojila klasickou dokumentační část s autentickým prožitkem architektonického prostoru ve své nejcistší formě. Hlavním exponátem výstavy se tak stala samotná muzejní budova, postavená dle projektu Jana Kotěry v letech 1909-1912, jejíž rekonstrukce byla v roce 2002 dokončena.

Kategorie B – Muzejní publikace roku 2002

Do soutěže mohly být v této kategorii přihlášeny jakékoli publikace včetně CD ROM, tématicky čerpající ze sbírek muzejní povahy nebo z vědeckovýzkumné činnosti muzea, vydané v období od 1. ledna 2002 do 28. února 2003.

Soutěže se v kategorii B. zúčastnilo celkem 25 přihlášených publikací z 22 muzeí. Do finále byly nominovány: Moravská galerie v Brně za katalog výstavy „V zrcadle stínů. Morava v době baroka 1670-1790“; Muzeum východních Čech v Hradci Králové za publikaci „Fotoalbum města Hradce Králové 1918-1945“; Vojenský historický ústav v Praze za knihu vydanou ke stejnojmenné výstavě „ATENTÁT Operace Anthropoid 1941-1942“; Muzeum Komenského v Přerově za CD ROM „Svět očima Amerlinga“ a Krajské muzeum v Sokolově za doprovodnou publikaci ke stejnojmenné výstavě „Slavkovský porcelán 1792-2002“.

I. místo

Muzeum východních Čech v Hradci Králové za vydání publikace „Fotoalbum města Hradce Králové 1918-1945“ autorů Jiřího Zikmunda, Jaroslavy Pospíšilové a Zdeny Lenderové

Publikace je druhým svazkem volné ediční řady "Fotoalbum města Hradce Králové" dokumentující vývoj města v různých historických etapách. Při výběru publikovaných fotografií z desítek tisíc snímků ze sbírek hradeckého muzea dbali autoři na zachycení dobové atmosféry a podoby města v letech 1918-1945.

II. místo

Krajské muzeum v Sokolově za vydání publikace „Slavkovský porcelán 1792–2002“ autorů Dagmar Hojdové a Jana Mergla

Knižní katalog porcelánu vydaný při příležitosti jubilejní výstavy k 210. výročí založení porcelánky v Horním Slavkově nabízí vyčerpávající informace o tradici a výrobě firmy Haas a Czjzek. Kvalitně provedenou publikaci lze přiřadit k významným současným i historickým pojednáním o výrobě a uměleckém vývoji porcelánu.

III. místo

Vojenský historický ústav v Praze za vydání publikace „ATENTÁT, Operace Anthropoid 1941-1942“ autorů Michala Buriana, Aleše Knižka, Jiřího Rajlichy a Eduarda Stehlíka

Publikace se zabývá historickým obdobím od přijetí Mnichovské smlouvy až do jejího odznění v srpnu 1942. Kniha graficky neobyčejně originálním způsobem provází čtenáře jednotlivými místy dějů. Bohatá obrazová

Svěťci a svěťice v lidové malbě na skle
od 10.6.2003

Krajina známá, neznámá - fotografie ze sbírek muzea
od 26.6.2003

Památník Petra Bezruče
Klenoty Spolku českých bibliofilů
od 19.6.2003

Orlová
Výstavní síň Muzea Těšínska
Proměny Orlové
7.5.2003 - 19.10.2003

Ostrava
Galerie výtvarného umění v Ostravě

Julius Mařák a krajináři 90. let 19. století ve sbírce GVU
5.6.2003 - 14.9.2003

Iron Beauty
17.6.2003 - 20.9.2003

Ostravské muzeum
Nevíte po čem šlapete – makrofotografie hmyzu
17.6.2003 - 31.7.2003

Archeologické poklady středověké Opavy
18.6.2003 - 31.8.2003

Ostrava - Petřkovice
Hornické muzeum, OKD, a.s.
2003 - Rok Landecké Venuše. Cestička k Venuši.
od 14.7.2003

Ostrava-Poruba
Nová síň v Ostravě-Porubě
Ateliér Josefa Odrásky
12.6.2003 - 13.9.2003

Ostrovačice
Památník Pohádky máje
Podkomorská myslivna
Slavnost v Pohádce máje
květen 2003 - červen 2003

Pacov
Městské muzeum Antonína Sovy v Pacově

Jan Autengruber : Dílo 1910-1920
24.5.2003 - 30.6.2003

X. letní prodejní výstava
červenec 2003 - srpen 2003

barokní kostel sv. Václava
Naše květiny
červenec 2003 - srpen 2003

Pardubice
Východočeské muzeum
Na prahu nového století - Východočeská výstava 1903 v Pardubicích

23.5.2003 - 29.9.2003
Jiří Šuhájek: Sklo, design, obrazy
12.6.2003 - 30.8.2003

České hrady a tvrze ve starých vyobrazeních
24.6.2003 - 31.8.2003

Pelhřimov
Muzeum Vysočiny - příspěvková organizace

Výstavní síň v zámku Říčanských Podmořský svět a jiné zajímavosti
31.5.2003 - 6.7.2003

Výstavní síň ve Šřejnarovském domě
Móda v 1. polovině 20. století
26.4.2003 - 6.7.2003

Petřvald u Karviné

Technické muzeum

Hasiči v malém

do 11.1.2004

Zločin a trest

22.5.2003 - 25.4.2004

Písek

Prácheňské muzeum v Písku

Nová stálá expozice: Exotická příroda -

I. část- Svět hmyzu

od 6. června 2002

Jiří Lochman: Obrazy

6.5.2003 - 29.6.2003

Výstava prací studentů

13.6.2003 - 27.7.2003

Vladimír Brůžek

červenec 2003

Galerie

Václav Rožánek: Obrazy, kresby,

monotypy

do 29.6.2003

Jaroslav Hübl

červenec 2003

Plzeň

Diecézní muzeum v Plzni

Výstava k založení plzeňské diecéze

10.4.2003 - 30.9.2003

Západočeská galerie

Český hyperrealismus

květen 2003 - červen 2003

Miroslav Pacner

červenec 2003 - srpen 2003

Západočeské muzeum v Plzni

Vojenské palné zbraně

1. a 2. světové války

1.5.2003 - 15.9.2003

Bible očima světa a svět očima Bible

29.5.2003 - 26.6.2003

Tváře Předního východu

10.7.2003 - 17.8.2003

Národopisné oddělení Západočeského muzea v Plzni

Dálnice D5. Praveká i současná

tajemství dálničního obchvatu Plzně

19.6.2003 - 28.9.2003

Pohansko u Břeclavi

Městské muzeum a galerie

Břeclav

František Hodonský: Mizející krajina

duben 2003 - říjen 2003

Břeclav - Libivá

duben 2003 - říjen 2003

Praha

České muzeum výtvarných

umění

O technice. Od těžkého průmyslu

po computery

2.7.2003 - 14.9.2003

Galerie hlavního města Prahy

Bílková vila

Kresby Františka Bílky z let 1892-1900

do prosince 2003

Dům U Kamenného zvonu

Zachráněné dědictví

27.5.2003 - 7.9.2003

Městská knihovna

O těle a jiných věcech - současná

německá fotografie

19.6.2003 - 28.9.2003

Staroměstská radnice

Petra Vargová

do 31.8.2003

dokumentace sestává kromě fotografií exponátů stejnojmenné výstavy z medailonů významných účastníků událostí a faksimilií dobových dokumentů. Kniha byla zdarma věnována všem školám a knihovnám v České republice.

zvláštní cena

Moravská galerie v Brně za vydání publikace „V zrcadle stínů. Morava v době baroka 1670-1790“ autorského kolektivu pod vedením Jiřího Kroupy

Moravská galerie v Brně připravila společně se Seminářem dějin umění Filozofické fakulty Masarykovy univerzity reprezentativní katalog stejnojmenné výstavy, který jednak představuje díla vysoké úrovně ze všech oborů výtvarného umění a jednak je odrazem nového metodologického přístupu k barokní kultuře, jenž usiluje o přiblížení mentality člověka-umělce-kritika doby barokní dnešnímu čtenáři.

zvláštní cena

Muzeum Komenského v Přerově za vydání CD ROM „Svět očima Amerlinga“ autorem Jarmily Klímové a Heleny Jakešové

Soubor 350 školních výukových obrazů ze sbírek Muzea Komenského v Přerově se stal základem vzdělávacího CD ROM „Svět očima Amerlinga“. Tyto učební pomůcky z druhé poloviny devatenáctého století byly digitalizovány, doplněny aktualizovanými i původními texty. Poutavou součástí publikace je původní výuková hra ve formě kvízu.

Kategorie C – Muzejní počín roku 2002

Předmětem této kategorie byly takové aktivity muzeí, jejichž výsledkem bylo významné či dlouhodobé zkvalitnění péče o sbírky, zvláště významné obohacení sbírek nebo záchrana lokality významné pro ochranu přírody a krajiny nebo pro ochranu kulturního dědictví, kterou muzeum završilo v období od 1. ledna 2002 do 28. února 2003.

Této kategorii se účastnilo pět přihlášených muzeí. Porota soutěže nominovala do finále Regionální muzeum v Jílovém u Prahy za projekt „Zpřístupnění štol sv. Josefa v Dolním Studeném“ a Hornické muzeum v Příbrami za počín „Záchrana a následné využití kulturní památky dolu Vojtěch a Vodní štol Anna“.

I. místo

Hornické muzeum v Příbrami za záchranu a následné využití kulturní památky dolu Vojtěch a vodní štol Anna na Březových Horách

Hornickému muzeu v Příbrami se podařilo v letech 1997-2002 zachránit a následně zpřístupnit veřejnosti důl Vojtěch s Vodní štolou Anna, jednu z nejvýznamnějších technických památek v České republice, bezprostředně ohroženou zánikem. Důl Vojtěch představuje unikátní historickou a architektonickou dominantu Příbrami-Březových Hor, dokumentující světovou úroveň zdejší báňské činnosti v 19. století.

zvláštní cena

Regionální muzeum v Jílovém u Prahy za zpřístupnění štol sv. Josefa v Dolním Studeném

Pod vedením Ing. Otakara Vorla pracovníci muzea společně s dobrovolníky zpřístupnili během jednoho roku štolu svatého Josefa, součást starého důlního díla, jehož historie spadá nejméně do 16. století. Veřejnosti otevřený exkursní okruh v délce zhruba dvou set metrů se stal bezprostředně po svém zpřístupnění turistickou atrakcí.

Seznam muzeí, která se zúčastnila I. ročníku Národní soutěže Gloria musaealis 2002

V kategorii A:

Městské muzeum Lanškroun (Pamětní síň Jindřicha Pravečka – stálá expozice), Městské muzeum v Letohradě (Otevření stálé expozice na zámku v Letohradě), Muzeum hlavního města Prahy (výstava „Sklo v Praze“), Muzeum Jana Amose Komenského v Uherském Brodě (výstava „730 let od povýšení Uherského Brodu na královské město“), Muzeum Těšínska se sídlem v Českém Těšíně (výstava „Pozor, vyletí ptáček!“), Muzeum východních Čech v Hradci Králové (výstava „Jan Kotěra 1871–1923, zakladatel moderní české architektury“), Okresní vlastivědné muzeum v Novém Jičíně (výstava „Poklady z depozitářů“), Regionální muzeum a galerie Jičín (nová stálá expozice), Vojenský historický ústav Armády České republiky – Armádní muzeum, Praha (výstava „ATENTÁT Operace Anthropoid 1941–1942“).

V kategorii B:

Hornické muzeum v Příbrami (Legionáři z Příbramska), Krajské muzeum Sokolov (Slavkovský porcelán 1792-2002), Městské muzeum a galerie Dačice (Dějiny Dačic), Městské muzeum v Kralupech nad Vltavou (CD ROM Georges Kars), Městské muzeum Lanškroun (Krajem koruny země – Vlastivěda Lanškrounska), Moravská galerie v Brně (V zrcadle stínů. Morava v době baroka 1670-1790),

Moravské zemské muzeum (K poznání a slávě země... Dějiny Moravského zemského muzea a Dunajská delta, barvy, vůně a hlasy přírodního ráje), Muzeum Brněnska (Sborník příspěvků 2002. Život na středověkém hradě ve 14. století a CD ROM Slavkov – Austerlitz 1805–2005), Muzeum a galerie severního Plzeňska (Mariánská Týnice – historie poutního místa a muzea), Muzeum Jana Amose Komenského v Uherském Brodě (Uherský Brod – putování historií královského města), Muzeum Komenského v Přerově (CD ROM Svět očima Amerlinga a publikace Lidový kroj na Hané), Muzeum Mladoboleslavsko (Hrady a tvrze na Mladoboleslavsku), Muzeum skla a bižuterie v Jablonci nad Nisou (Lisované sklo a krystalerie v Jizerských horách), Muzeum v Bruntále (Zámek Bruntál. Multimediální prezentace na CD ROM), Muzeum východních Čech v Hradci Králové (Fotoalbum města Hradce Králové 1918–1945), Národní muzeum (České hrady a zámky ve starých vyobrazeních), Okresní muzeum Mělník (Oživená místa), Regionální muzeum v Chrudimi (Edice Prameny – publikace Osobnosti Chrudimska a Pomníky a pamětní desky Chrudimska), Regionální muzeum v Jílovém u Prahy (Jílovské zlaté doly), Slovácké muzeum v Uherském Hradišti (Památník Velké Moravy), Uměleckoprůmyslové muzeum v Praze (CD ROM Egyptian Textiles from the Museum of Decorative Arts in Prague), Vojský historický ústav Armády České republiky – Armádní muzeum, Praha (ATENTÁT operace ANTHROPOID 1941–1942 / ASSASSINATION Operation ANTHROPOID 1941–1942).

V kategorii C:

Hornické muzeum v Příbrami (Záchrana a následné využití kulturní památky – dolu Vojtěch a Vodní štoly Anna), Muzeum Jana Amose Komenského v Uherském Brodě (Film "Labyrint světa a ráj srdce"), Národní muzeum (Evakuace zámku Liběchov – expozice asijských sbírek Náprstkova muzea NM), Okresní muzeum v Klatovech (Zpřístupnění a prezentace Expozice lidové architektury v Chanovicích), Regionální muzeum Jílové u Prahy (Štola sv. Josefa v Dolním Studeném).

**Ministerstvo kultury České republiky
a
Asociace muzeí a galerií České republiky
vyhlašují**

podle ustanovení § 847 zákona č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů a podle ustanovení § 19 odst. 2 Nařízení vlády České republiky č. 5/2003 Sb., o oceněních v oblasti kultury, udělovaných Ministerstvem kultury

**Veřejnou soutěž o cenu
GLORIA MUSAEALIS 2003**

- (1) Veřejná soutěž se vyhlašuje k 18. květnu 2003.
- (2) Předmětem veřejné soutěže jsou:
 - a) muzejní výstava roku,
 - b) muzejní publikace roku,
 - c) muzejní počín roku.
- (3) Lhůty veřejné soutěže, výše cen, způsob přihlašování do veřejné soutěže a způsob vyhodnocení veřejné soutěže jsou uvedeny v Nařízení vlády České republiky č. 5/2003 Sb., o oceněních v oblasti kultury, udělovaných Ministerstvem kultury
- (4) Úplné znění soutěžního řádu je přílohou tohoto vyhlášení, jednací řád komise posuzující přihlášená díla zveřejní vyhlášovateli prostřednictvím tisku a v informačním systému s dálkovým přístupem do 30. května 2003.

Ministr kultury ČR v.r., předseda AMG v.r.

- Trojský zámek**
Tak jasně jsem ji zřel - Žena v díle Jakuba Schikanedera (1855-1924)
2.4.2003 - 31.10.2003
- Muzeum hlavního města Prahy –
expoziční budova**
Loosovy dílny
23.5.2003 - 31.8.2003
Dionisis Fotopoulos: řecký scénograf
30.5.2003 - 20.7.2003
- Národní galerie**
Valdštejnská jízdárna
Václav Brožík
23.1.2003-10.8.2003
- NG – Šternberský palác, sídlo Sbírk
starého umění**
Nová expozice starého evropského umění – Evropské umění od antiky do závěru baroka
od 20.3.2003
- NG - Palác Kinských; sídlo Sbírk
kresby a grafiky**
Maliřská rodina Mánesů
červen 2003 - srpen 2003
- NG - Sbirka mimoevropského umění;
Archiv Národní galerie v Praze, Praha 5**
Suisseki - kameny z přírody jako ozdoba interiéru
14.6.2003 - 14.9.2003
- NG - Veletržní palác; Sbirka moderního
a současného umění a Sbirka umění
19. století, Praha 7**
Nová stálá expozice: zahraniční umění autorů 20. a 21. století
od 28. června 2002
- Pražské bienále*
27.6.2003 - 24.8.2003
- Nejmladší české umění*
27.6.2003 - 21.9.2003
- Národní muzeum**
80 let rozhlasového vysílání
14.5.2003 - 29.6.2003
- Josef Voříšek: Pařížské fotografie 1937*
28.5.2003 - 28.9.2003
- Japonský divadelní kostým*
25.6.2003 - 24.8.2003
- Galerie Pokoutník**
Naši drobní savci
4.12.2002 - 30.11.2003
- Kabinet knižní kultury**
Josef Dobrovský a knihovna Národního muzea
5.6.2003 - 21.9.2003
- NM - České muzeum hudby -
Muzeum Bedřicha Smetany**
Prodaná nevěsta známá i neznámá
září 2002 - srpen 2003
- Slavnostní otevření Památníku Bedřicha Smetany v Jabkenicích
31.5.2003
- NM - České muzeum hudby -
Muzeum Antonína Dvořáka, Praha 2**
Dvořákova rodina ve fotografiích
duben 2003 - prosinec 2003
- NM - Historické muzeum - Historická
expozice - Lobkovický palác**
50 let Tyršova muzea tělesné výchovy a sportu
26.6.2003 - 31.8.2003
- NM - Náprstkovo muzeum asijských,
afrických a amerických kultur**
Starověké bronzové asijských stepí
16.4.2002 - 10.8.2003
- Indiáni Hopi a jejich sousedé*
15.5.2003 - 26.8.2003

Pavel Neužil: *Myanma*
19.6.2003 - 24.8.2003

Památník národního písemnictví

Kafkas Fabriken
20.5.2003 - 30.6.2003

Václav Bláha a Jiří Rathouzský / *Kniha*
29.5.2003 - 7.10.2003

Záznamy času – k 50. výročí činnosti
30.5.2003-30.10.2003

Národní technické muzeum, Praha 7

Jmenovci fyzikálních jednotek
do 31.12.2003

Malujeme po síti: Co je na světě důležité?
17.6.2003 - 20.7.2003

Plány industriální architektury
10.7.2003 - 14.9.2003

Správa Pražského hradu - příspěvková organizace KPR

V Letohrádku královny Anny bude od června znovu zpřístupněna sbírka Rainera Kreissla: *Netušený svět afrického umění.*

Jízdárna Pražského hradu

Ladislav Suttnar: *Design in action - Praha - New York*
20.6.2003 - 12.10.2003

Uměleckoprůmyslové muzeum v Praze

Nová část stálé expozice textilu a módy: „Nalehko“ - jarní a letní oděv od počátku 19. století do současnosti.
Od 3.4.2003

Plakáty z Vídně 1883-2003
od 2.4.2003

*Mistři evropského sklářství:
Miluše a René Roubíčkovi*
27. 6. – 21. 9. 2003

Galerie Josefa Sudka

Hans Ernest Oplatka: *Fotografie*
5.6.2003 – 31.8.2003

Vojenský historický ústav Armádní muzeum v Praze

Atentát, operace Anthropoid 1941-1942
květen 2003 – prosinec 2003

Židovské muzeum v Praze

Židovské tradice a zvyky
od 17.3.2003

Galerie Roberta Guttmanna

Adolf Kohn - *malíř pražského ghetta*
25.6.2003 - 19.9.2003

Prachatic

Prachatické muzeum

Nová stálá expozice: Prachaticko ve středověku
od 19. března 2002

Papírový svět
4.6.2003 - 19.10.2003

Prostějov

Muzeum Prostějovska v Prostějově

Surrealistická koláž
2.5.2003 - 29.6.2003

Koření nejen na vaření
5.5.2003 - 6.7.2003

Anton Hanak: *Sochy*
26.6.2003 - 30.11.2003

Prostějovský Sokol
5.6.2003 - 3.8.2003

Pohledy do sbírek muzea
3.7.2003 - 7.9.2003

Soutěžní řád veřejné soutěže o cenu Gloria musaealis 2003

Preambule

Ministerstvo kultury České republiky a Asociace muzeí a galerií České republiky, vědomy si významu ochrany a využívání movitého kulturního dědictví jako jednoho z důležitých pramenů historické paměti a významu jeho uchování pro současné i příští generace, všestranně podporují činnost muzeí a galerií v České republice jako institucí, které tento pramen poznání spoluvytvářejí, chrání a zprostředkovávají veřejnosti.

Vedeny snahou přispět k vědomí významu muzeí a galerií a ocenit jejich sbírkotvornou a výchovně-vzdělávací činnost pro veřejnost, vyhlašují proto na rok 2003 druhý ročník národní soutěže muzeí Gloria musaealis 2003 a vydávají tento

Soutěžní řád

ČLÁNEK 1

Veřejná soutěž a její vyhlášovatelé

(1) Veřejná soutěž o cenu Gloria musaealis 2003 (dále jen „soutěž“) se vyhlašuje podle ustanovení § 847 zákona č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů a v souladu s ustanovením § 19 odst. 2 Nařízení vlády č. 5/2003 Sb., o oceněních v oblasti kultury, udělovaných Ministerstvem kultury.

(2) Vyhlášovatelé veřejné soutěže o cenu Gloria musaealis 2003 (dále jen „soutěž“) jsou Ministerstvo kultury České republiky a Asociace muzeí a galerií České republiky.

(3) Vyhlášovatelé mají právo:

a) seznamovat se s průběhem soutěže a dohlížet na něj ve smyslu Nařízení vlády č. 5/2003 Sb.,

b) soutěž v kterékoliv soutěžní kategorii zrušit, pokud nebudou podány alespoň tři přihlášky.

(4) Povinností vyhlášovatelů je:

a) vydat ke dni vyhlášení soutěže v úplném znění soutěžní řád soutěže,

b) jmenovat nejpozději do 30 dnů od vyhlášení soutěže členy komise posuzující přihlášená díla a vydat jednacím řádem komise,

c) odvolat člena komise pro posuzování přihlášených děl, pokud neplní povinnosti plynoucí z jednacím řádu komise,

d) jmenovat nejpozději do 10 dnů od vyhlášení soutěže ředitele soutěže,

e) hradit členům komise pro posuzování přihlášených děl nezbytné náklady na cestovné spojené s posuzováním přihlášených děl,

f) zdržet se jakéhokoliv zasahování do činnosti komise pro posuzování přihlášených děl, s výjimkou konání podle bodů a), b) a c).

ČLÁNEK 2

Předmět soutěže, ocenění

(1) Předmět soutěže tvoří tyto soutěžní kategorie:

- muzejní výstava roku,
- muzejní publikace roku,
- muzejní počin roku.

(2) Oceněním je cena Gloria musaealis (dále jen „ocenění“) udělovaná k 18. květnu roku následujícího po vyhlášení soutěže, vždy jedna v každé soutěžní kategorii.

(3) Cenu tvoří trofej, diplom a peněžní ocenění ve výši 50 000 Kč.

ČLÁNEK 3

Účast v soutěži

(1) Do soutěže se mohou přihlásit právnické nebo fyzické osoby, které jsou vlastníky sbírek muzejní povahy zapsaných v centrální evidenci sbírek podle zákona č. 122/2000 Sb., o ochraně sbírek muzejní povahy a o změně některých dalších zákonů, které splní jednu z následujících podmínek:

a) od 1. ledna roku předcházejícího roku udělování ocenění podle čl. 2 odst. 2 do 28. února roku udělování ocenění poprvé zpřístupnila veřejnosti výstavu využívající sbírku muzejní povahy, a to nejméně po dobu 3 měsíců s pravidelnou otevírací dobou po čtyři dny v týdnu nebo otevřenou po minimálně 384 hodin veřejnosti; nebo

b) od 1. ledna roku předcházejícího roku udělování ocenění podle čl. 2 odst. 2 do 28. února roku udělování ocenění vydala jakoukoli původní publikaci, včetně publikace vydané na elektronickém médiu, tématicky čerpající ze sbírky muzejní povahy nebo z vědeckovýzkumné činnosti muzea určenou pro veřejnost; nebo

c) od 1. ledna roku předcházejícího roku udělování ocenění podle čl. 2 odst. 2 do 28. února roku udělování ocenění zkvalitnila sbírkotvornou činnost nebo péči o sbírku muzejní povahy významným a dlouhodobým způsobem; vyvinula novou technologii péče o sbírky nebo ji úspěšně ověřila v praxi; případně zvláště

významným způsobem obohatila sbírky nebo přispěla k záchraně lokality významné pro ochranu přírody a krajiny nebo pro ochranu kulturního dědictví a případně dle její povahy umožnila její využívání veřejností.

(2) Lhůta k podání přihlášek do soutěže trvá od 18. května roku předcházejícího roku udělení ocenění do 28. února (včetně) roku udělení ocenění. Přihláška do kategorie a) musí být předložena minimálně měsíc před ukončením trvání krátkodobé výstavy.

(3) Je-li vlastníkem sbírky muzejní povahy podle odst. 1 Česká republika nebo územní samosprávný celek, mohou se do soutěže přihlásit organizační složky státu nebo příspěvkové organizace státu nebo územního samosprávného celku, které sbírku muzejní povahy spravují.

(4) Předkladatel přihlášky (účastník soutěže):

a) má právo informovat veřejnost o své účasti v soutěži,

b) je povinen poskytnout členům komise posuzující přihlášená díla na vyzádaní podrobnosti k přihlášenému dílu, umožnit jim prohlídku přihlášeného díla, není-li to v rozporu s režimem správy, ochrany a bezpečnosti sbírek.

ČLÁNEK 4

Přihlášky do soutěže

(1) Přihláška do soutěže se podává na adresu sekretariátu Asociace muzeí a galerií České republiky, Jindřišská 901/5, 110 00 Praha 1, který je sekretariátem soutěže, na předepsaném tiskopise a pro každou soutěžní kategorii zvlášť.

(2) **Přihláška obsahuje:**

a) jméno, příjmení a místo trvalého pobytu vlastníka sbírky muzejní povahy, jde-li o fyzickou osobu nebo obchodní firmu,

b) název, sídlo a IČO vlastníka sbírky, jde-li o právnickou osobu,

c) název, sídlo, IČO a údaj o zřizovateli, jde-li o organizační složku státu nebo o příspěvkovou organizaci státu nebo územního samosprávného celku,

d) evidenční číslo sbírky muzejní povahy podle osvědčení jejího zápisu v centrální evidenci sbírek,

e) označení soutěžní kategorie,

f) název a popis předmětu soutěže,

g) kopii dokladu o zaplacení soutěžního poplatku ve výši 800 Kč za každou přihlášku,

h) bankovní spojení a číslo účtu, ze kterého byl poplatek zaplacen;

i) přílohy podle odst. 3,

j) termín a místo konání výstavy, jde-li o přihlášku do soutěžní kategorie „muzejní výstava roku“,

k) datum vydání publikace, jde-li o přihlášku do soutěžní kategorie „muzejní publikace roku“,

l) termín, od kdy lze předmět soutěže posoudit, jde-li o přihlášku do soutěžní kategorie „muzejní počin roku“,

m) razítko a podpis statutárního zástupce, datum zpracování přihlášky do soutěže

(3) **Přílohy k přihlášce** (průvodní dokumentace pro jednotlivé soutěžní kategorie):

A. Přihlášky pro soutěžní kategorii „muzejní výstava roku“:

A.1. obligatorní přílohy

a) popis tématu výstavy se zdůvodněním přihlášky do soutěže (maximálně jedna normostrana A4 textu nebo 1800 znaků),

b) jména autorů scénáře výstavy,

c) jména fyzických osob nebo názvy právnických osob, které výstavu realizovaly,

d) jméno garanta výstavy, tj. fyzické osoby, která na žádost komise, která bude výstavu hodnotit, podá zasvěcený výklad o výstavě a zodpoví případné dotazy,

e) deset barevných fotografií formátu 13x18 na papírové podložce nebo deset barevných fotografií na elektronickém médiu, které vystihují instalaci výstavy,

f) videozáznam, který vystihuje instalaci výstavy.

A.2. fakultativní přílohy

a) jména autorů výtvarného, scénografického či architektonického řešení, pokud bylo zpracováno,

b) vydané propagační doprovodné materiály k výstavě, pokud byly vydány,

c) ohlasy návštěvníků výstavy jsou-li zaznamenány, zprávy o výstavě ze sdělovacích prostředků, jsou-li k dispozici.

B. Přihlášky pro soutěžní kategorii „muzejní publikace roku“:

B.1. obligatorní přílohy

a) popis tématu publikace se zdůvodněním přihlášky do soutěže (maximálně jedna normostrana A4 textu nebo 1800 znaků),

b) jména autorů textu, fotografií a ilustrací,

c) jména autorů grafického řešení,

Moravské vltaviny

10.7.2003—31.8.2003

Předklášteří

Podhorácké muzeum

Cesty tažných mraků

4.5.2003 - 5.10.2003

Létali smrti vstříc ...

1.6.2003 - 21.9.2003

Přerov

Muzeum Komenského v Přerově

Za tajemstvím Máchova Máje

14.5.2003 - 20.7.2003

Nejkrásnější knížka (Slabikář s obrázky

Mikoláše Alše)

21.5.2003 - 6.7.2003

Miroslav Šipovič: Pohlednice

18.6.2003 - 3.8.2003

Ljubomír Burian: Obrazy

19.6.2003 - 27.7.2003

Moravská ornitologická stanice -

přírodovědné oddělení Muzea

Komenského v Přerově

Ryby očima dětí

20.6.2003 - 20.9.2003

Přerov nad Labem

Polabské národopisné muzeum

Pohlednice z Nymburska

15.5.2003 - 30.10.2003

Šály, šátky, šátečky v lidovém oděvu

15.5.2003 - 30.10.2003

Ze starých trhů a jarmarků

15.5.2003 - 30.10.2003

Příbor

Muzeum

Valašské království v dějinách světa

18.6.2003 - 28.9.2003

Jizerští skláři v Bavorsku

1.7.2003 - 28.9.2003

Příbram

Hornické muzeum Příbram

Areál Hornického muzea v Příbrami -

Březových Horách

Historická hornická Prokopská pouť

29.6.2003 (náhradní termín 6.7.2003)

výstavní síň Hornického muzea

váchovně dolu Vojtěch

Fotografem v ZOO

9.6.2003 - 14.9.2003

Rakovník

Muzeum T. G. M. Rakovník

RAKO 1883-2003

24.5.2003 - 6.7.2003

Rakovnická Šamotka - patronka múz

25.5.2003 - 29.6.2003

Pochod Barrande a trilobit

červenec 2003

Galerie Samson - Cafée

Milan Kounovský: Karikatury

16.6.2003 - 30.8.2003

Rokycany

Muzeum Dr. Bohuslava Horáka

v Rokycanech

Šla má milá na houby ...

12.6.2003 - 12.10.2003

Josef Kremláček: Kouzlo pohádek

19.6.2003 - 31.8.2003

Roudnice nad Labem

Galerie moderního umění

Jiný prostor

květen 2003 - červen 2003

Petr Veselý: Malířské dílo

červenec 2003 - srpen 2003

Roztoky u Prahy
Středočeské muzeum
v Roztokách u Prahy

Motýli

13.3.2003 - 29.6.2003

Design dnes

5.7.2003 - 31.8.2003

Rožnov pod Radhoštěm
Valašské muzeum v přírodě,
národní kulturní památka

Dřevěné městečko

Rožnovské slavnosti

4.7.2003 - 6.7.2003

Pekařská sobota

12.7.2003

Hejův nožik

19.7.2003

Romská píseň

25.7.2003 - 26.7.2003

Anenská pouť

27.7.2003

Jánošíkův dukát

1.8.2003 - 3.8.2003

Den řemesel a setkání kovářů

16.8.2003

Rýmařov

Městské muzeum v Rýmařově

O cenu Karla Schinzela 2003

7.6.2003 - 29.6.2003

Jaroslav Dostál

5.7.2003 - 28.9.2003

Sedlčany

Městské muzeum

Slavnostní otevření nové stálé
expoziční, národopisných sbírek
a pamětní síně Josefa Suka

od 12.6.2003

Historie lékařství v čase

17.6.2003 - 14.7.2003

Obrazy Stanislava Kofroně

17.7.2003 - 11.8.2003

Skuteč

Městské muzeum

Antonín Devátý, hudební skladatel,
červen 2003

Slavkov u Brna

Historické muzeum ve Slavkově
u Brna

Zámek Slavkov u Brna a Památník Mohyla
míru u obce Prácheň

Napoleonské války a české země
duben 2001 - prosinec 2004

Soběslav

Rožmberský dům - pobočka
Husitského muzea v Táboře

Ivan Ouhel

od 14.6.2003

Jiří Stejskal : Obrazy

17.6.2003 - 3.8.2003

Smrčkův dům - pobočka
Husitského muzea v Táboře

Jiří Stejskal: Obrazy

17.6.2003 - 3.8.2003

Výtvarné práce dětí a klientů
chráněných dílen střediska Diakonie

ČCE Rolnička

6.8.2003 - 30.9.2003

Vanda Radostová: Grafika, kresba,
malba, keramika

6.8.2003 - 30.9.2003

- d) název nakladatele/vydavatele,
- e) cena a způsob veřejného šíření,
- f) ISSN nebo ISBN,
- g) tři exempláře publikace.

C. Příhlášky pro soutěžní kategorii „muzejní počín roku“:

C.1. obligatorní přílohy

a) popis obsahu počínu se zdůvodněním přihlášky do soutěže (maximálně dvě normostrany A4 textu nebo 3600 znaků),

b) jméno garanta, tj. fyzické osoby, která na žádost komise, která bude počín hodnotit, podá zasvěcený výklad a zodpoví případné dotazy,

c) minimálně tři a maximálně deset barevných fotografií formátu 13x18 na papírové podložce nebo deset fotografií na elektronickém médiu, které počín vystihují;

d) videozáznam, který vystihuje charakter a obsah počínu.

C.2. fakultativní přílohy

a) jméno řešitele, byl-li jmenován nebo vedoucího řešitelského týmu, byl-li ustaven,

b) kopie dokumentace počínu, pokud její zveřejnění neohrozí bezpečnost sbírky a pokud je k dispozici.

Přílohy nelze v průběhu soutěže doplňovat nebo měnit s výjimkou doplnění ohlasů návštěvníků či zpráv ze sdělovacích prostředků k výstavě. Příhlášky včetně příloh se předkladateli nevracejí, zůstávají archivovány u vyhlásovatelů.

ČLÁNEK 5

Vyřazení přihlášky ze soutěže

(1) Komise pro posuzování přihlášených děl přihlášku vyřadí, jestliže:

a) předkladatel přihlášky nespĺňuje podmínky uvedené v článku 3 odst. 1,

b) přihláška nebyla podána ve lhůtě uvedené v článku 3 odst. 2,

c) přihláška neobsahuje náležitosti uvedené v článku 4 odst. 2 nebo obligatorní přílohy uvedené v článku 4 odst. 3.

(2) O vyřazení přihlášky informuje sekretariát soutěže předkladatele do 14 dnů po rozhodnutí komise.

(3) Manipulační poplatky se předkladatelům vyřazených přihlášek nevrací.

ČLÁNEK 6

Ředitel soutěže

(1) Vyhlásovatelé jmenují nejpozději do 30.5.2003 ředitele soutěže, jehož úkolem je dohlížet na dodržování soutěžního řádu a na práci komise posuzující přihlášená díla.

(2) Ředitelem je zástupce jednoho z vyhlásovatelů a je zván na všechna jednání komise pro posuzování přihlášených děl.

(3) Ředitel podává vyhlásovatelům nejméně jednou v průběhu soutěže písemnou zprávu a dále zprávu o průběhu soutěže po jejím ukončení, podepisuje protokol o vyhodnocení soutěže, jímž komise posuzující přihlášená díla navrhuje ministru kultury udělení ocenění. Svým podpisem stvrzuje, že komise postupovala podle soutěžního řádu a podle svých stanov.

ČLÁNEK 7

Sekretariát soutěže

(1) Sekretariátem soutěže je sekretariát Asociace muzeí a galerií České republiky, Jindřišská 901/5, 110 00 Praha 1, tel.: 224 210 037-9, fax: 224 210 047.

(2) Sekretariát soutěže:

a) přijímá přihlášky, eviduje je a na vyžádání stvrzuje jejich přijetí,

b) předkládá přihlášky komisi pro posuzování přihlášených děl,

c) organizačně zajišťuje průběh soutěže a jednání komise pro posuzování přihlášených děl,

d) vede a rediguje internetové stránky soutěže.

ČLÁNEK 8

Hodnocení soutěže a způsob ocenění

(1) Hodnocení přihlášených děl provede sedmičlenná komise, jejíž 4 členy jmenuje senát Asociace muzeí a galerií České republiky a 3 členy ředitel odboru ochrany movitého kulturního dědictví, muzeí a galerií Ministerstva kultury České republiky.

(2) Komise se ve své činnosti řídí tímto soutěžním řádem a jednacím řádem, který vydají vyhlásovatelé k 30.5.2003. Součástí jednacího řádu je způsob hodnocení přihlášených děl podle kritérií uvedených v článku 7 odst. 4 tohoto soutěžního řádu.

(3) Na svém prvním zasedání, které svolá ředitel soutěže, si komise zvolí svého předsedu.

(4) Komise při posuzování přihlášených děl hodnotí:

A. v soutěžní kategorii „muzejní výstava roku“

- téma výstavy, jíž může být i stálá expozice, zejména to, jaké nadčasové nebo naopak aktuální poznatky o přírodě nebo společnosti veřejnosti prezentuje,
- způsob interpretace poznatků o přírodě nebo společnosti z hlediska přitažlivosti pro veřejnost nebo pro skupinu návštěvníků, jíž je výstava určena,
- míru a způsob využívání autentických dokladů (sbírkových předmětů),
- míru a způsob využívání ikonografických prvků, textů a dalších výstavních prostředků pro interpretaci poznatků o přírodě nebo společnosti,
- úroveň výtvarného, scénografického, architektonického a grafického řešení,
- míru a dobu jejího zpřístupnění pro veřejnost,
- způsob propagace výstavy,
- existenci a úroveň doprovodných služeb k výstavě,
- úroveň prostředí v budově, v níž je výstava instalována, úroveň služeb pro návštěvníky

B. v soutěžní kategorii „muzejní publikace roku“

- téma publikace, zejména to, jaké nadčasové nebo naopak aktuální poznatky o přírodě nebo společnosti veřejnosti nebo odborné veřejnosti prezentuje,
- způsob interpretace poznatků o přírodě nebo společnosti z hlediska jejich přitažlivosti pro čtenáře nebo pro skupinu čtenářů, jíž je publikace určena,
- míru a způsob využití autentických dokladů (sbírkových předmětů) pro interpretaci poznatků o přírodě nebo společnosti nebo míru původní vědeckovýzkumné činnosti muzea,
- úroveň výtvarného a grafického zpracování publikace,
- způsob veřejného šíření a cenová dostupnost publikace.

C. v soutěžní kategorii „muzejní počin roku“

- přínos pro záchranu a/nebo veřejné využití autentických dokladů vývoje přírody nebo společnosti, nebo přínos pro záchranu a/nebo veřejné využití jedinečných lokalit a nalezišť,
- inovační přínos pro dosavadní praxi péče o sbírky obecně nebo z hlediska dosavadní praxe předkladatele přihlášky; případně míra posílení role muzea vůči komunitě,
- způsob zpracování odborné dokumentace počínu,
- míru dodržení odborných principů v muzejní praxi.

(5) O výsledcích posouzení přihlášených děl komise zpracuje protokol, jehož součástí bude doporučení ministru kultury na udělení ocenění.

(6) O udělení ocenění rozhodne ministr kultury.

ČLÁNEK 9

Závěrečná ustanovení

- Tento soutěžní řád je platný pro soutěž vyhlášenou k 18. květnu 2003.
- Soutěžní řád nelze po dobu trvání soutěže, pro níž je vydán, měnit ani doplňovat.

**Jednací řád
Veřejné soutěže o cenu
GLORIA MUSAEALIS 2003**

Článek 1

Komise pro hodnocení přihlášených soutěžních děl

- Hodnocením děl přihlášených do soutěže se bude zabývat sedmičlenná hodnotící komise (dále jen komise), ustanovená v souladu s článkem 8. soutěžního řádu veřejné soutěže o cenu GLORIA MUSAEALIS 2003.
- První zasedání komise svolává ředitel soutěže a řídí její jednání do okamžiku zvolení předsedy komise.

Sovinec

Hrad Sovinec

Ateliér skla VŠUP v Praze 1990 - 2003
1.6.2003 - 15.9.2003

Stěbořice

Arboretum Nový Dvůr

Umění mezi květy
od 20.5.2003

Jana a Jiří Boudoví: Obrazy a grafika
od 24.5.2003

Strakonice

Muzeum středního Pootaví

Šlechtický interiér na obrazech
24.6.2003 - 24.8.2003

*Květinové aranžmá v historickém
interiéru*

24.6.2003 - 24.8.2003

Putování za dráčkem Podskaláčkem
28.6.2003

Kapitulní síň

Šumava na starých pohlednicích
29.6.2003 - 31.8.2003

Zámecká galerie

Lenka Uchytílová: Obrazy a objekty
17.6.2003 - 10.8.2003

Rumpálování

2.8.2003 - 3.8.2003

Strážnice

Městské muzeum

*Výstava k 110. výročí Sboru
dobrovolných hasičů ve Strážnici*
15.6.2003 - 24.8.2003

**Ústav lidové kultury - Muzeum
vesnice jihovýchodní Moravy**

*58. ročník mezinárodního folklórního
festivalu "Stražnice 2003"*

27.6.2003 - 29.6.2003

Folklórní odpoledne ve skanzenu
20.7.2003, 17.8.2003

Stříbro

Městské muzeum ve Stříbře

*René Kubásek: Člověk, po broucích
a motýlech*
od 16.5.2003

Zapomenuté tratě západních Čech
21.6.2003 - 14.9.2003

Sušice

Muzeum Šumavy v Sušici

Život a práce sklářů z Annina
23.5.2003 - 30.10.2003

Šumperk

Vlastivědné muzeum Šumperk

Paže tuž, vlastní služ
25.5.2003 - 30.6.2003

„Krajina“ - Julius Mařák a krajináři

2. pol. 19. stol.
5.6.2003 - 14.9.2003

Svitavy

Městské muzeum a galerie

Afrika známá, neznámá
8.6.2003 - 17.8.2003

Tábor

Husitské muzeum Tábor

Tématika husitství v českém exlibris
červenec 2003

Výtvarná díla, Tvorba a performance
srpen 2003 - září 2003

Tábor - Bechyně
červenec 2003

Bechyňská brána
Táborský městský hrad
květen 2003 - červen 2003
Galerie AD 1551
Proměny ulice II.
červenec 2003 - srpen 2003

Teplice

Regionální muzeum v Teplicích, příspěvková organizace

Kamenné poklady Českého středohoří
29.4.2003 - 29.6.2003
Pohled do dávných časů
29.4.2003 - 29.6.2003
100 saských grafik
červenec 2003 - srpen 2003
Hrnkové sympozium
červenec 2003

Terezín

Památník Terezín

předsálí kina Malé pevnosti
Luděk Tichý: *Sochy, obrazy, objekty*
od 7.5.2003

Muzeum ghetta

David a Felix Tuzcynski: *Obrazy*
a grafika
od 15.5.2003

Fotografie, sochy, gravírované sklo -
Rossie Potter, Flor Kent, Patrik Ayre
od 7.8.2003

Třebechovice pod Orebem Třebechovické muzeum betlémů

Z betlémského depozitáře
29.11.2002 - 2.11.2003

Třebíč

Muzeum Vysočiny Třebíč, příspěvková organizace

Vítězslav Nezval známý neznámý
17.4.2003 - 19.10.2003

Open Performance
3.6.2003 - 29.6.2003

Ondřej Knoll: Kostely a kaple
12.6.2003 - 7.9.2003

Sochaři tří generací
10.7.2003 - 14.9.2003

Třinec

Muzeum Třineckých železáren a města Třince

Pojďte s námi do pohádky skřítků ...
30.4.2003 - 13.7.2003

Turnov

Muzeum Českého ráje

Český granát
10.4.2003 - 6.10.2003

VIII. ročník setkání řezbářů
18.6.2003 - 7.7.2003

SYMPOSIUM 2003 - mezinárodní šperk
červenec 2003 - srpen 2003

Drahé kameny ze šuplíku
5.7.2003 - 20.7.2003

Týn nad Bečvou

Hrad Helfštýn

Toni Benetton: *Plastiky a kresby*
20.4.2003 - 24.10.2003

Spolčení pro divadlo a šerm TILIA
20.5.2003 - 29.6.2003

Týn nad Vltavou

Městské muzeum

F. Korbel: *Fotografie*
květen 2003 - červen 2003

L. Domínová: *Krajka, výšivka*
červenec 2003 - srpen 2003

3. Komise si volí ze svého středu předsedu, přičemž sama rozhoduje o formě volby.

4. Komise zasedá během soutěžního roku průběžně, minimálně však jednou měsíčně, v odůvodněných případech podle potřeby a množství přihlášek i častěji, a to na základě rozhodnutí ředitele soutěže, který její jednání svolává.

5. Zasedání komise řídí její předseda. Na svých zasedáních komise projednává přihlášky, komunikuje s garanty přihlášených děl, seznamuje se s průvodní dokumentací a uděluje přihlášeným dílům nominační hlasy a bodové ohodnocení.

6. Pokud se člen komise nemůže z vážných důvodů dlouhodobě účastnit jejího zasedání, je povinen o této skutečnosti v dostatečném časovém předstihu informovat předsedu komise a ředitele soutěže. Ten na dobu, po kterou daný člen komise bude nepřítomen, neprodleně povolá náhradníka.

7. Pokud člen komise ukončí své členství nebo je odvolán, jmenuje předseda poroty nového člena komise z řad náhradníků.

8. Členem poroty se může stát osoba v pracovně právním vztahu k muzeu, pokud předloží prohlášení podepsané statutárním zástupcem tohoto muzea, že se soutěže nezúčastní.

9. Porota si může na zasedání přizvat jako poradce nezávislé odborníky.

Článek 2

Způsob hodnocení děl přihlášených do soutěže

1. V případě kategorie A. informuje sekretariát soutěže členy komise o nových přihláškách do týdne od jejich přijetí. Ředitel soutěže zajistí, aby předmět soutěže na místě shlédli alespoň jeden člen komise. O návštěvě soutěžících muzeí v kategorii C se v případě nutnosti komise domluví na svém zasedání.

2. Komise začne hodnotit přihlášená díla po datu uzávěrky pro přijímání přihlášek do soutěže, tj. po 28. únoru 2004.

3. Každý člen komise přidělí prostřednictvím anonymního formuláře přihlášenému dílu body dle kategorií a kritérií stanovených ve článku 4. O pořadí přihlášených děl rozhodne součet bodů, udělených jednotlivě všemi sedmi členy komise. Při rovném počtu bodů na prvních pěti místech komise o pořadí přihlášených děl hlasuje způsobem stanoveným ve článku 3.

4. Pokud se v dané kategorii přihlásí více než dvacet soutěžních děl, může porota hlasováním aklamací rozhodnout o dalším průběhu hodnocení soutěže dvoukolovým systémem. V prvním kole přidělí každý člen komise v tajném hlasování jeden nominační hlas maximálně dvacetí přihlášeným dílům. Do druhého kola postupuje dvacet přihlášených děl s nejvyšším počtem nominačních hlasů. Při rovném počtu nominačních hlasů na posledních místech komise o pořadí hlasuje způsobem stanoveným ve článku 3. Ve druhém kole komise hodnotí přihlášená díla postupem stanoveným v článku 2, odstavce 3.

5. Do 20. dubna 2004 zpracuje komise protokol o výsledcích posouzení přihlášených děl dle článku 8 odstavce 5. soutěžního řádu, jehož součástí bude doporučení ministru kultury na udělení ocenění. Komise má právo navrhnout v kterékoli kategorii neudělení ceny Gloria musaealis.

6. Vyhlášovatelé mají právo rozhodnout o dalším ocenění, včetně finančního či jen prostřednictvím certifikátu v každé kategorii, a to pro muzea, která se umístila na 2. a 3. místě, současně mají právo ocenění v těchto pořadích neudělit. Zároveň mohou udělit zvláštní cenu muzeu, které se na prvních třech místech neumístilo, ale získalo mimořádné bodové ocenění za splnění některých kritérií. Vyhlášovatelé mají právo při tomto oceňování rozhodnout o spoluúčasti dalších subjektů. Spoluúčast musí být podložena smlouvou.

7. Přihlášky a výběr z průvodní dokumentace přihlášených děl zveřejňuje sekretariát soutěže na internetových stránkách soutěže.

8. Výsledky soutěže budou vyhlášeny u příležitosti Mezinárodního dne muzeí v květnu 2004.

Článek 3

Hlasování poroty

1. V případě rovnosti počtu bodů přidělených přihlášeným dílům dle článku 2. odstavce 3., nebo v případě rovnosti nominačních hlasů dle článku 2. odstavce 4. hlasuje komise o pořadí přihlášených děl aklamací.

2. Komise je usnášeníschopná, pokud se jejího zasedání účastní nejméně 5 jejích členů. Při rovnosti hlasů rozhoduje hlas předsedy.

Článek 4

Maximální počty bodů udělené v jednotlivých kategoriích

Muzejní výstava roku

- téma výstavy, již může být i stálá expozice, zejména to, jaké nadčasové nebo naopak aktuální poznatky o přírodě nebo společnosti veřejnosti prezentuje (maximálně 100 bodů)
- způsob interpretace poznatků o přírodě nebo společnosti z hlediska přitažlivosti pro veřejnost nebo pro skupinu návštěvníků, již je výstava určena (maximálně 100 bodů)
- míra a způsob využívání autentických dokladů (sbírkových předmětů) (maximálně 100 bodů)
- míra a způsob využívání ikonografických prvků, textů a dalších výstavních prostředků pro interpretaci poznatků o přírodě nebo společnosti (max. 80 bodů)
- úroveň výtvarného, scénografického, architektonického a grafického řešení (maximálně 70 bodů)
- míra a doba jejího zpřístupnění pro veřejnost (maximálně 30 bodů)
- způsob propagace výstavy (maximálně 40 bodů)
- existence a úroveň doprovodných služeb k výstavě (maximálně 50 bodů)
- úroveň prostředí v budově, v níž je výstava instalována, úroveň služeb pro návštěvníky (maximálně 50 bodů)

Muzejní publikace roku

- téma publikace, zejména to, jaké nadčasové nebo naopak aktuální poznatky o přírodě nebo společnosti veřejnosti nebo odborné veřejnosti prezentuje (maximálně 100 bodů)
- způsob interpretace poznatků o přírodě nebo společnosti z hlediska jejich přitažlivosti pro čtenáře nebo pro skupinu čtenářů, již je publikace určena (maximálně 100 bodů)
- míra a způsob využití autentických dokladů (sbírkových předmětů) pro interpretaci poznatků o přírodě nebo společnosti nebo míra původní vědeckovýzkumné činnosti muzea (maximálně 100 bodů)
- úroveň výtvarného a grafického zpracování publikace (maximálně 70 bodů)
- způsob veřejného šíření a cenová dostupnost publikace (maximálně 40 bodů)

Muzejní počín roku

- přínos pro záchranu a/nebo veřejné využití autentických dokladů vývoje přírody nebo společnosti, nebo přínos pro záchranu a/nebo veřejné využití jedinečných lokalit a nalezišť (maximálně 100 bodů)
- inovační přínos pro dosavadní praxi péče o sbírky obecně nebo z hlediska dosavadní praxe předkladatele přihlášky; případně míra posílení role muzea vůči komunitě (maximálně 100 bodů)
- způsob zpracování odborné dokumentace počínu (maximálně 50 bodů)
- míra dodržení odborných principů v muzejní praxi (maximálně 50 bodů)

V Praze dne 30. května 2003

Ing. Pavel Jirásek, ředitel OMG MK ČR, v.r.

DISKUSE

Ano, muzea jsou i sbírky

Petr Kozák

Ve Věstníku AMG 4–5/2002 byla uveřejněna reakce na můj příspěvek, který vyšel ve Věstníku AMG 3/2002 pod názvem "Muzeum a společnost". Její autor Zdeněk Gába zde vyjádřil názor, že "muzea jsou přede-

vším sbírky". Jednou z jeho prvních výtek byl poukaz na přílišnou jednostrannost, když konstatoval, že hloubka krize muzeí byla posuzována jen dle návštěvnosti expozic. Ano, přiznávám, uvedená práce byla opravdu

Týnec nad Labem Městský úřad - Muzeum rodu Pernerů a Týnce nad Labem

Všichni slavní rodáci
červen 2003 - září 2003

Uherské Hradiště Slovácké muzeum v Uherském Hradišti, příspěvková organizace

Historické pohlednice ze sbírky

Slováckého muzea

15.5.2003 - 21.9.2003

A ta kráva mléko dává

15.5.2003 - 28.9.2003

Galerie Slováckého muzea

*Miloslav Jemelka: Obrazy, kresby,
grafika*

5.6.2003 - 14.9.2003

Obrazy sběratele Emila Saluse

ze sbírky KGVU ve Zlíně

5.6.2003 - 14.9.2003

Vladimír Petřík: Obrazy, grafika

5.6.2003 - 14.9.2003

Uherský Brod

Muzeum Jana Amose

Komenského

Úvodnice a kútnice

7.2.2003 - 21.9.2003

Nech brouka žít

4.4.2003 - 27.9.2003

Josef Braun: Fotografie 1901-1910
od 3.6.2003

Úpice

Městské muzeum a galerie Julie

W. Mezerové

Nejstarší historie Úpice: 11.-19. století

20.5.2003 - 31.7.2003

Úsov

Lovecko-lesnické muzeum

Po stopách Lichtenštejnů

květen 2003 - říjen 2003

Ústí nad Labem

Muzeum města Ústí n. Labem

Erotický šperk

26.6.2003 - 30.8.2003

Varnsdorf

Okresní muzeum Děčín –

pobočka Varnsdorf

8. ročník dětské výtvarné soutěže

do září 2003

Historické hodiny a restaurované

obrazy z depozitáře muzea

od 26.6.2003

Veselí nad Lužnicí

Muzeum - pobočka Husitského

muzea v Táboře, Weisův dům

Cyril Grolmus: Keramika

červen 2003

Ladislav Hodný: Obrazy a knižní vazba

červenec 2003

Daniel Šedivák: Obrazy, řezba, návrhy

scén a dekorací

srpen 2003

Veselí nad Moravou

Městské muzeum

Ludmila Konečná-Doubková: Obrazy,

kresby

do 28.6.2003

Keramika ze sbírek veselského muzea

15.6.2003 - 28.9.2003

Veselý Kopec

Soubor lidových staveb Vysočina

- Veselý Kopec

Masopust držíme

19.4.2003 - 31.10.2003

...aby se vědělo

19.4.2003 - 31.10.2003

Veselokopecský jarmark

19.7.2003 - 20.7.2003

Vimperk

Muzeum při Správě národního parku a chráněné krajinné oblasti

Šumava

Šumavské lokálky

1.5.2003 - 31.10.2003

Grafika, bibliofilie a kolibří tisky z edice

Lyrý Pragensis

1.5.2003 - 31.10.2003

Vlašim

Muzeum Podblanicka

Loutky

červen 2003 - srpen 2003

Vodňany

Muzeum (synagoga)

Miloš Rynda: Hlína v bytě (keramika)

15.6.2003 - 10.8.2003

Vrchlabí

Krkonošské muzeum

Malíři Trutnovska

duben 2003 - červen 2003

Práce žáků ZUŠ Vrchlabí

12.6.2003 - 31.8.2003

Krkonoše očima dětí /akce odd.

výchovy Správy KRNAP

17.6.2003 - 29.6.2003

Mlýnek i mlýn na zrno i kmín

4.7.2003 - 5.10.2003

nám. Míru 222

Krkonošský národní park 1963-2003

28.4.2003 - 29.6.2003

Řemeslnické léto

1.7.2003 - 14.9.2003

Vysoké Mýto

Regionální muzeum

Keramika a porcelán

17.6.2003 - 14.9.2003

Litomyšlská brána

Zdeněk Chotěnovský: Obrazy, volná

a užitá grafika

28.6.2003 - 3.9.2003

Vysoký Chlumec

Muzeum vesnických staveb

středního Povltaví Vysoký

Chlumec

Z činnosti Muzea vesnických staveb

ve Vysokém Chlumci

1.6.2003 - 28.9.2003

Výstavní síň Obecního úřadu Vysoký

Chlumec

Pivovary Sedlčanska

27.7.2003 - 29.8.2003

Vyškov

Muzeum Vyškovska

Autor: Alois Musil

12.6.2003 - 10.8.2003

Ozvěny minulosti

25.6.2003 - 28.9.2003

Muzejní pavilón v Dědicích

Cesty k bohům: obřady ze současného

Mexika a Peru

20.5.2003 - 19.10.2003

napsána jednostranně. **To však byl účel.** Předpoklad byl, že zjevně pochopitelný. Vědomě v ní totiž byla nadsazena ta stránka věci, která se autorovi zdála nejvíce zanedbávanou. Hlavním důvodem při tom byla snaha upozornit, že krizové jevy ve vztahu mezi společností a institucí jsou na straně muzeí, ne tak docela na straně společnosti. Často totiž bývají prezentována tvrzení zcela opačná. Zdůrazněme tedy opět, že smyslem práce "Muzeum a společnost" bylo "provokovat" a **upozornit** na ten aspekt problému, který byl opomíjený.

Pro vědu přece muzeum nestojí. Lépe řečeno. Ne jen pro vědu stojí muzeum. Takto zmírněná formulace jeví se nakonec akceptovatelnější i mně. Ani student nepostrádá vědomostí o výstupech činnosti muzejníků ve formě odborných prací. Rovněž není tajemstvím, že především přírodní vědy mají v muzeích velkou část své badatelské základny. Je však na tomto místě nutno opět zdůraznit, že muzea zde nestojí prioritně proto, aby plnila funkci detašovaných pracovišť ústavů Akademie věd či kateder vysokých škol. Dle pisatelova názoru, podloženého snad určitými historickými znalostmi, rostla moderní forma institucionalizovaného sběratelství z potřeb společnosti a ve vazbě na ni. To platí zvláště silně v našem prostředí, kde muzea sehrávala výraznou roli v procesu geneze moderní české společnosti. Otázku archivů můžeme přitom ponechat stranou, neboť tyto vyrostly ze zcela jiných pohnutek a na zcela jiných základech než muzea a jakékoli srovnávání zde tedy není relevantní.

Pan Zdeněk Gába ve svém příspěvku dále zdůrazňuje, že "smyslem muzeí je shromažďování a uchovávání sbírek". Shromažďování však nemůže být nikdy smyslem, může být maximálně základem další činnosti muzea. Muzeum přece nestojí pro prosté tezaurování, ale proto, aby bylo schopno se s lidmi o získané artefakty a naturfakty podělit. Proto je také veřejnou institucí! I proto se jeví správnějším stanovisko Jiřího Žalmana, že úkolem muzea je zprostředkovávat komunikaci svých sbírek. To nevylučuje, a nikdo to nepopírá, že tvorba sbírkového fondu opravdu patří mezi základní principy muzejní činnosti. Co by ostatně bylo muzeum bez sbírek? Muzejní praxe se dá rozdělit do tří základních obecných sfér. Na tvorbu sbírek (sbírkotvornou činnost), jejich ochranu (konzervaci a restauraci) a prezentaci (či komunikaci). Ani jedna z těchto činností nesmí převažovat, všechny musejí být v rovno-váze. Jedna z nich předpokládá druhou. Nejprve musíme sbírku vytvořit selekci předmětů a jejich te-

zaurací, pak ji musíme konzervátorsky zajistit a teprve pak ji můžeme prezentovat. Prezentace je však ve vztahu ke společnosti zcela klíčová. Oprávněné námitky konzervátorů, že ne vše se dá vystavovat, aniž by se ušlo možnému poškození citlivých předmětů, není nutně na tomto místě řešit, neboť tato otázka nesouvisí s tématem.

Věnujme se však krizi muzejnictví. Pokud existuje, a to je dnes těžko zpochybnitelné, tak ji zcela jistě nevyřešíme tím, že rezignujeme na spolupráci se společností. Ostatně stojím si za svým názorem, že krize vznikla právě z přerušení komunikace mezi muzei a společností. Dnes snad přichází doba, kdy bude nutné nastolit požadavek nové formulace paradigmatu postavení a funkce muzeí. Mělo by jít o velkou reformulaci pozice a úlohy muzeí ve struktuře společnosti. Muzea samozřejmě nezaniknou. Jsou už konec konců součástí tradice té společnosti, ve které žijí. A právě dnes si musíme vybrat. Přežívat z tradice, nebo se aktivněji zapojit do života společenství lidí, jež nás obklopuje?

Je také zřejmě nutné vysvětlit, že pisatel nešlo a nejde o to, aby muzeum navštívil každý. Vždyť sám tento požadavek by již svou podstatou odporoval zásadám muzejní práce, neboť popírá jakýkoli svobodně projevený zájem ze strany potenciálního návštěvníka. Každá muzejní akce pro veřejnost, ať už se jedná o výstavu a expozice, o exkurzy za poznáváním regionu, o přednáškové cykly, či např. o ukázky starých řemesel, je vždy záležitostí výběrovou. Vždy přece nakonec vše stojí na aktu vůle konkrétního člověka. Ne my, ale až pan Novák se rozhodne, zda naši výstavu navštíví. A naším úkolem je, aby daná prezentace byla na takové úrovni a natolik kvalitní, aby návštěvníka donutila o ní přemýšlet, aktivně si něco vybrat, prožít prezentovanou skutečnost a vzpomínat na návštěvu muzea jako na něco pozitivního. Jde zde o profesionalitu tvorby kvalitních, dynamických výstav. Co nesmí zůstat, to je pocit nudy, ztraceného dne a přesvědčení, že se do navštívené instituce již nikdy nevrátím. Jen aktivní život vstřícné společnosti vrátí muzeu legitimitu v očích nejširší veřejnosti. Nakonec zopakujeme. Smyslem muzejní existence není jen práce s návštěvníky, ale i veškerá odborná činnost muzejníků. To je neodiskutovatelný fakt a pravda. Avšak pokud nechceme, aby na nás lidé zapomněli (a to ve svém důsledku třeba i finančně), je nutné jim dát a dávat vědět, že zde jsme a že stojí za to si nás všimnout.

PŘIPRAVUJE SE (SEMINÁŘE, KONFERENCE)

Seminář „Jan Jindřich Marek – společenský a kulturní život kolem poloviny 19. století“

V letošním roce uplyne 200 let od narození a 150 let od úmrtí Jana Jindřicha Marka, někdy známějšího pod pseudonymem Jan z Hvězdy, který patří k významným osobnostem literatury a kultury doby kolem poloviny 19. století. Rodák z Liblína vystudoval v Plzni, kde jej výrazně ovlivnil Josef Vojtěch Sedláček. Poté studoval v Praze a jako kněz se vrátil do rodného kraje, kde působil v Kozojedech a Kralovicích, kde v roce 1853 zemřel. Byl bezesporu osobností, která ovlivnila kulturní a společenský život nejen na Kralovicku a tedy osobností, která si zcela určitě zaslouží větší pozornosti, než jí byla dosud věnována. Muzeum a galerie severního Plzeňska Mariánská Týnice proto pod záštitou starosty města Kralovic pana Ing. Rudolfa Salfického pořádá ve dnech 11.-12. září 2003 odborný seminář zaměřený právě na osobnost Jana Jindřicha Marka a společenský a kulturní život doby, v níž žil, a která nutně ovlivňovala formování jeho

osobnosti a jeho kulturních postojů, kterými on pak ovlivňoval jako kněz i jako literát zpětně své okolí. Téma semináře není tedy striktně omezeno na osobnost Jana Jindřicha Marka nebo jeho působení na Kralovicko, i když by se mělo jednat o témata klíčová. Přivítáme však i další srovnávací příspěvky týkající se jiných osobností z doby, v níž Marek žil.

Seminář se bude odehrávat ve dvou jednacích dnech a v sobotu 13. září 2003 proběhnou oficiální oslavy k Markově poctě v Kozojedech pořádané kulturním spolkem Kozojedy, na které rovněž účastníky semináře zveme v rámci exkurze. Bližší podrobnosti s konkrétním rozpisem přednášek zašleme přihlášeným účastníkům do 31. července 2003.

Své přihlášky prosím zašlete do 30. června 2003 na adresu Muzeum a galerie severního Plzeňska, Mariánská Týnice 1, 331 41 Kralovice, nebo mtynice@iol.cz.

Přihláška na seminář „Jan Jindřich Marek – společenský a kulturní život kolem poloviny 19. století“

Jméno, příjmení, titul:

Kontaktní adresa:

Téma referátu (30 minut):

Požadavky na ubytování: Hotel (cca 350,- Kč), chatka - kemp (100,- Kč)

10.9. 11.9. 12.9. 13.9.

Datum, podpis:

NOVÉ STÁLÉ EXPOZICE

„Nalehko“

Jarní a letní oděvy z období 1830–2002 ze sbírek UPM Uměleckoprůmyslové museum v Praze

Přestože nová expozice Uměleckoprůmyslového musea v Praze byla koncipovaná a vybudovaná jako stálá, centrální proudová vitrína v sále textilu, věnovaná módě, je pravidelně obměňována. Důvodem je nejen skutečnost, že oděvy dlouhodobým vystavováním trpí, ale také snaha UPM ukázat bohatství a pestrost muzejní sbírky oděvů v co největším rozsahu. Do jisté míry se muzeum také pokouší nahradit veřejnosti absenci specializovaného muzea módy. Základní myšlenkou expozice módy je představení vývoje odívání v 19.–21. století na jednotlivých aspektech

dámské garderoby. První expozice ukázala vývoj společenských oděvů, druhá svrchní, zejména zimní oblečení a po jarním a letním oděvu bude následovat výstava svatebních a jiných obřadních oděvů.

Nyní, s novým jarem převlékáme naše „dámy“ do jarních a letních oděvů. Fondy UPM umožňují představit módní linii letního oblečení od doby biedermeieru (kolem roku 1830), přes druhorokové krinolínové šaty (ca 1860) a vzdušné etamínové šaty s bohatou honzíkovou sukni (ca 1875) až k několika ukázkám secesní letní módy (1900-1910). Vystavená

Zábřeh

Vlastivědné muzeum
Umělecká a užitková litina
18.5.2003 - 10.9.2003

Zlín

Krajská galerie výtvarného umění

Nová stálá expozice: České malířství a sochařství 20. století.

III. Zlínský salon mladých
22.5.2003 - 31.8.2003

Muzeum jihovýchodní Moravy ve Zlíně, příspěvková organizace

Fotosoutěž 2002/2003
10.4.2003 - 29.6.2003

Když se řekne muzeum ...
15.5.2003 - 17.11.2003

Historie československého letectva
1.7.2003 - 29.7.2003

Znojmo

Jihomoravské muzeum ve Znojmě

Nová stálá expozice neživé přírody od 29. května 2002

Minoritský klášter

Významné osobnosti české vědy a techniky
24.4.2003 - 30.6.2003

Australské drahé opály
24.4.2003 - 31.8.2003

Dům umění

Figurama 2003
1.7.2003 - 31.8.2003

Tam za tou duhou – práce žáků zvláštní školy v Hrádku
29.5.2003 - 31.8.2003

Žijeme a pracujeme ve stínu katedrál – práce žáků ZŠ Oleksovice
4.6.2003 - 30.8.2003

Zubrnice

Muzeum lidové architektury

Školní obrazy
duben 2003 - říjen 2003

Žacléř

Městské muzeum Žacléř

"Pohledy do minulosti"
2.5.2003 - 29.6.2003

50 let Permoníku"
4.7.2003 - 31.8.2003

Žamberk

Městské muzeum

Krajiny a zátiší Jana Trampoty
červenec 2003 - srpen 2003

Žatec

Regionální muzeum

K. A. Polánka

Nová stálá expozice: Kabinet chmelových známek (od 19.5. 2002)

Žatecký fotoklub poctvrte ...
4.5.2003 - 31.12.2003

Fotoaparáty

1.6.2003 - 31.8.2003

Křížova vila, Zeyerova ul. 344, Žatec

M. Koupil: Kaligramy
10.5.2003 - 24.8.2003

Milča Eremiášová: Řeč krajky
15.6.2003 - 13.9.2003

Ždánice

Městské Vrbasovo muzeum

Výstava našich krojů a obrázků Olgy Vlasákové
1.6.2003 - 30.7.2003

Ždánice a Ždánicko ve fotografiích
1.8.2003 - 28.9.2003

Žďár nad Sázavou

Knihovna NM - Muzeum knihy
Sběratelé a dárci Knihovně Národního muzea
od 6.5.2003

Žirovnice

Městské muzeum
Páter Jakub Med: Sochy
květen 2003 - říjen 2003

VOLNÁ MÍSTA

Muzeum romské kultury, o.p.s.

vypisuje výběrové řízení na místo dokumentaristy (video a foto) a kurátora a správce sbírky video

Tato pozice zahrnuje: samostatnou práci s profesionální technikou při dokumentaci romské kultury, výzkumů a aktivit muzea v ČR i v zahraničí, zpracování získaného materiálu do podoby dokumentů, systematické budování sbírky video, správu, evidenci a prezentaci sbírky.

Požadavky: SŠ s maturitou (absolutorium VOŠ filmové výhodou), znalost práce s PC, praxe a schopnosti při práci s technikou, vztah k romské tematice, dobrá fyzická kondice

Platové podmínky dle nařízení vlády 251/1992 SB. v platném znění + osobní ohodnocení.

Nástup možný od 18.8.2003
Termín výběrového řízení: 6.8.2003

Přihlášky s profesním životopisem, kopií dokladu o vzdělání a popisem praxe, zasílejte **do 31. července 2003** na adresu: Muzeum romské kultury, o.p.s., Bratislavská 67, 602 00 Brno
Tel.: 545 5717 98, 545 581206,
e-mail: sekreatariat.mrk@posta.cz

Národní muzeum

vypisuje výběrové řízení na obsazení místa ředitele/ky Knihovny Národního muzea

Požadujeme:

- ukončené vysokoškolské vzdělání humanitního směru
- znalosti z oboru knihovnictví (praxe v knihovně předností)
- občanskou bezúhonnost (tj. výpis z rejstříku trestů, lustrační osvědčení včetně čestného prohlášení dle zákona 451/91 Sb.)
- praxi v řízení pracovních týmů znalost principů, na nichž je založena státní příspěvková organizace
- schopnost řízení náročných systémů, flexibilitu

kolekce zahrnuje dále luxusní i avantgardní produkci 20. let 20. století, stejně jako ukázky práce špičkových pražských módních závodů Rosenbaum a Podolská i olomouckého salonu Marie Zolotarevové z 30. let. Prezentovaný vývoj plavek a opalovacích součástí oděvů naznačí nejen nový přístup k přírodě a sportu, ale i revolučnost společenských proměn v meziválečném Československu. Na toto období navazuje móda po roce 1948, kdy s novým politickým režimem přichází oděvní styl, který jen z dálky reflektuje světové módní trendy. Novou kapitolu v české módě představují oděvy vytvořené v 90. letech v ateliérech módních návrhářů, např. Daniely Flejšarové, Marty Ny Nevařilové a značky Timour et groupe.

Vystaveno je 35 figurín s profesionálně aranžovanými dobovými oděvy. Většina modelů je doplněna příslušnými originálními doplňky, od klobouků, kabelek a obuvi přes slunečníky až ke slunečním brýlím.

V samostatné vitríně je několika oděvy, drobnými předměty a sklem ze sbírek UPM připomenuto 100. výročí založení uměleckého sdružení Wiener Werkstätte, významného centra avantgardní tvorby v oblasti užitého umění a životního stylu, které ovlivnilo umělecký vývoj ve Střední Evropě a silně zapůsobilo i na umění české.

Expozici odborně připravily pracovnice sbírky textilu a restaurátorského oddělení UPM ve spolupráci s muzejní instalační skupinou.

– dle zaslaných materiálů

Tak jasně jsem ji zřel –

Žena v díle Jakuba Schikanedera (1855-1924) Stálá expozice českého umění 19. století v zámku Troja

Galerie hlavního města Prahy se rozhodla v roce 2003 obměnit stálou expozici českého umění 19. století v zámku Troja a v prostorách, které byly dříve věnovány kolekci děl Václava Brožíka, připravila tematickou výstavu *Tak jasně jsem ji zřel – Žena v díle Jakuba Schikanedera*.

Jakub Schikaneder patří k nejpozoruhodnějším osobnostem českého umění přelomu 19. a 20. století, přesto však byla jeho tvorba v minulosti často opomíjena a podceňována a česká uměnímilovná veřejnost se s ní mohla důkladněji seznámit až díky výstavě *Jakub Schikaneder 1855-1924 malíř Prahy přelomu století*, která byla uspořádána Národní galerií ve Valdštejnské jízdárně v roce 1998. Přitom malířův umělecký odkaz neodmyslitelně patří k tomu nejnepřehlednějšímu, co na přelomu století v českém umění vzniklo. Malíř nikdy neztratil kontakt s dobou, a ačkoliv se postupně stále výrazněji stahoval z veřejného života a uchyloval se do soukromí svého ateliéru, jeho jedinečně senzitivní projev vždy vystihoval pohnutou atmosféru doby.

Citlivost a zvýšená vnímavost je jedním z nejnepřehlednějších znaků celé Schikanederovy tvorby v horizontu celého jejího vývoje. Již jeho raná díla usilovala zcela zřejmě o citově vyhocené vyrovnávání protikladů. Mnichovské školení v ateliéru Gabriela Maxe posílilo ty složky Schikanederova projevu, které souvisely se sklonem k symbolickému a žánrovému vyjadřování. Příklad Maxovy tvorby s psychologickými ambicemi pomohl Schikanederovi vyrovnat se s lyricky akcentovaným akademickým klasicismem, kterým jeho vývoj poznamenaly roky strávené na pražské Akademii.

Pro Schikanederovo umělecké chutění se již po návratu z Mnichova, kdy v průběhu osmdesátých let vytváří několik žánrově alegorických obrazů, stává signifikantní ženská figura. Zájem o svět ženy, probouzející se také v dobové poezii (např. Antonín Sova) a próze (např. Vilém Mrštík), jistě bezprostředně souvisí s proměňujícím se statutem ženy nejen v kontextu provozu uměleckých institucí, ale i s transformací v celospolečenském měřítku. Řešení problematiky postavení ženy ve výrazně maskulinně orientované společnosti konce 19. století se stávalo v Schikanederově díle nositelem všeobecnějšího apelu upozorňujícího na celkovou krizi měšťácké společnosti. Na druhou stranu přistupoval k zobrazení ženy diferencovanějším způsobem, než například angličtí prerafaelitě. Ženy ze Schikanederových obrazů reprezentují celou škálu sociálních a psychologických typů s jejich specifickými rysy a problémy.

Obrazy *Bylinářka*, *Jarní idyla*, *Dozvuky zimy*, *Divka trhající ovoce* a *Přadlena*, vzniklé v průběhu 80. let, jsou dokladem ještě výrazně žánrového pojetí tvorby s konvenčně ztvárněnými prvky alegorie. Celkový malířský postoj však již dokládá rozšířenou autorovu zkušenost, obeznámení jak se starým uměním z evropských obrazáren, tak s dílem některých Schikanederových současníků. Intenzita citového zaujetí překonává v obrazech jako je *Výměnkářka* limity dobových žánrových výjevů a přesah je dokladem Schikanederovy jedinečné schopnosti citově participovat na zobrazovaném.

Další zajímavou oblastí Schikanederovy tvorby, která dokazuje

aktuálnost a časovost jeho díla v celoevropském kontextu, jsou výjevy z interiéru. Zdůraznění hranice mezi vnitřkem a vnějškem, vyrovnávání nejen těchto protikladů, ale i kontrastů světla a stínu, intimity a otevřenosti, dodává těmto dílům další rozměr a zvyšuje obrazové napětí. Hrdinkou těchto nenápadných dramát se opět stává žena. Obraz *Interiér* se ještě zřetelně vztahuje k obrazům s podobným žánrově laděným námětem, vznikajícím tehdy po celé Evropě. V dílech *Žena mezi dveřmi*, *Žena u okna*, *Sedící žena*, či *Čtoucí stařena v interiéru* však již dochází v rámci tematického okruhu k výraznému posunu. Optika, kterou Schikaneder ženu na svých obrazech interiéru nahlíží, nám nenapovídá nic bližšího o jeho vztahu k ní. O to překvapivější jsou poslední zjištění Tomáše Vlčka, největšího odborníka na Schikanederovo dílo, totiž že na většině obrazů s ženskou tematikou se jako model uplatnila malířova manželka.

Obraz *Vražda v domě* z roku 1890 je dílem přelomovým hned z několika důvodů. V období, které po něm následovalo, dochází jednak k zásadním změnám v Schikanederově malířském přednesu, pro ideové zaměření Schikanederovy tvorby se

pak stala zásadní obsahová složka tohoto díla a její další rozvíjení. Volný přístup k doposud striktně vyhraněným kategoriím jednotlivých žánrů prokázal Schikaneder v případě tohoto díla nejen volbou monumentálního formátu, který, společně s názvem (dívka na obraze působí spíše jako oběť sebevraždy), znepokojoval a mátl nejednoho diváka, ale také celkovým pojetím dramatického výjevu.

V Schikanederově tvorbě nacházíme celou řadu děl, která na umělecký i ideový potenciál *Vraždy v domě* navazují. Díla *Utonulá*, *Poslední pomazání*, *Mrtvá dívka*, *U dívčina lože* konfrontují diváka s fenoménem smrti se stejnou intenzitou.

Zabýváme-li se rolí ženy v díle Jakuba Schikanedera, zjistíme, že bezprostředně souvisí hned s několika významnými okruhy jeho tvorby, které pochopitelně nevyčerpávají všechny oblasti jeho mnohovrstevnatého díla, ale dotýkají se bezpochyby těch nejnosnějších a nejzásadnějších témat, kterými se zabývalo. Ke jménu tohoto významného umělce tak můžeme připojit nový atribut, Jakub Schikaneder, malíř ženy přelomu století.

– dle zaslaných materiálů

- aktivní znalost nejméně jednoho světového jazyka
- písemnou přihlášku doplněnou profesním životopisem, základní představou o poslání, cílech a řízení Knihovny Národního muzea s výhledem do budoucna a ověřenými doklady o vzdělání.

Přihlášky s přílohami zasílejte doporučeně, **nejpozději** s datem podání **30. června 2003** na adresu:

Národní muzeum, Václavské náměstí 68, 115 79 Praha 1 – sekretariát generálního ředitele s označením výběrové řízení, NEOTVÍRAT

MUZEJNÍM KNIHOVNÁM

Okresní vlastivědné muzeum v Šumperku nabízí publikace vydané v letech 2001-2002

FILIP, Zdeněk: Biografický slovník okresu Šumperk
Šumperk 2001. 103 stran.

MELZER, Miloš a kol.: Velké Losiny – 650 let. Sborník příspěvků
Obec Velké Losiny a Okresní vlastivědné muzeum v Šumperku. Šumperk 2001. 159 stran + obrazové přílohy.

GÁBA, Zdeněk: Muzea a zámky severozápadní Moravy
Okresní vlastivědné muzeum v Šumperku a OÚ v Šumperku. Šumperk 2001. 35 stran + obrazové přílohy.

DOUBRAVSKÝ, Zdeněk – ŠMIROUS, Prokop: Lnářství na Šumpersku. Pěstování a zpracování lnu v podhůří Jeseníků. 60 let lnářského výzkumu v Šumperku
Vydal AGRITEC, výzkum, šlechtění a služby, s.r.o. Šumperk, a Okresní vlastivědné muzeum v Šumperku. Šumperk 2002. 62 stran.

BÍLEK, Lubomír a kol.: Z historie Sokola na severní Moravě
U příležitosti výstavy Paže tuž, vlasti služ, uspořádané v mohelnickém muzeu ke 140. výročí založení Sokola, vydala Severomoravská župa sokolská ČOS ve spolupráci s OVM v Šumperku v roce 2002. 49 stran.

V letech 2001-2002 vydalo OVM v Šumperku 4 svazky (č. 81, 82, 83, 84) vlastivědného sborníku Severní Morava, který vychází nepřetržitě od roku 1957. Obsahuje 80 stran a bohatou fotografickou dokumentaci.

POZVÁNKY NA VÝSTAVY

„Římané a Germáni“ – Nepřátelé – rivalové – sousedé
Moravské zemské muzeum a Muzeum města Brna
do 26. října 2003

Pro hlavní výstavní sezónu roku 2003 připravily Moravské zemské muzeum, Muzeum města Brna a Archeologický ústav AV ČR Brno široce koncipovaný výstavní projekt, zpřístupňující laické veřejnosti klíčové jevy historického vývoje střední Evropy v období prvních čtyř století po změně letopočtu. Projekt se opírá o výsledky archeologických výzkumů posledních desetiletí ve střední Evropě a vystavené exponáty byly zapůjčeny muzejními a archeologickými institucemi Moravy, Čech, Slovenska, Maďarska a Rakouska. Území jmenovaných státních útvarů a regionů se v prvních čtyřech staletích po změně letopočtu nacházelo na rozhraní dvou civilizačních okruhů. Jižně od toku Dunaje se na čtyři století etablovala vyspělá římská civilizace, naopak oblastí severně od něj osídlily germánské kmeny. Vztahy obou těchto kulturních okruhů určily svérázný charakter historického vývoje období, které nazýváme dobou římskou. Odkaz této etapy je jedním ze základních prvků, na nichž se pak formovaly středověké státní útvary a tvoří dodnes nedílnou součást evropského kulturního a civilizačního dědictví.

Obě části výstavy, v Moravském zemském muzeu na Zelném trhu a v Muzeu města Brna na Špilberku, tvoří jednotný tematický celek, v jehož rámci je lze samozřejmě shlédnout i samostatně. Jsou propojeny tematicky četnými obsahovými přesahy a vzájemnými odkazy.

Muzeum města Brna na Špilberku

Expozice umístěná v prostorách MMB Špilberk je složena z historického úvodu a prezentace římsko-provinciální kultury ve střední Evropě. Úvodní blok představuje historické pozadí a hlavní aktéry dějů doby římské, stručné dějiny Říma, genezi germánských národů a chronologický přehled vývoje. Je doplněn exponáty symbolizujícími římskou civilizaci a ukázkami středoevropských germánských lokalit, jejichž význam v osvětlení vývoje doby římské přesahují regionální rámce.

Další část výstavy je zaměřena na nejvýznamnější stránky římské civilizace ve střední Evropě, vojenství a městský život. Existence měst, ve Středomoří běžných již od první poloviny 1. tisíciletí př. n. l., je jednou z nejvýznamnějších novinek,

Uvedené publikace lze zakoupit v Regionálním a městském informačním centru v OVM v Šumperku, Hlavní třída 22, 787 31 Šumperk, Mgr. Miluše Berková, tel: 583 214 070, e-mail: ovmsumperk@seznam.cz

Nabídka publikací Regionálního muzea v Chrudimi

Osobnosti Chrudimska
Vydalo OM Chrudim 2002
náklad 350 ks, 282 stran
Cena: 270,- Kč

Publikace je druhým svazkem edice Prameny, kterou vydává dnes již Regionální muzeum v Chrudimi, bývalé Okresní muzeum Chrudim. (První svazek edice Chrudimský kaleidoskop XX. století vyšel v roce 2001.)

Publikace obsahuje 500 medailonů vybraných osobností chrudimského regionu. Jedná se o nejjícní osobnosti, které působily v oblasti kultury, školství, vědy, výzkumu a politiky. Text je doplněn výběrem fotografií.

Pomníky a pamětní desky Chrudimska

Vydalo OM Chrudim 2002
náklad 500 ks, 225 stran
Cena: 170,- Kč

Publikace je třetím svazkem edice Prameny. Je výstupem vědecko-výzkumného úkolu zpracování evidence pomníků a pamětních desek osobností a událostí na území okresu Chrudim. Informace o deskách a pomnících byly čerpány z archivních sbírek muzea, regionální sbírkové knihovny i z informačních zdrojů v terénu. Publikace obsahuje informace o jednotlivých pomnících včetně jejich fotografie.

Kontaktní adresa: Regionální muzeum v Chrudimi, Široká ul. 86, 537 01 Chrudim, e-mail: chrudim.muzeum@worldonline.cz

Nabídka publikací Muzea v Bruntále

Muzeum v Bruntále nabízí muzejním knihovnám bezplatně tři výběrové bibliografie, tématicky zpracovávající Sovineckou knihovnu, převza-

které přinesli Římané do našeho prostoru. Výrazně se tak proměňuje charakter života lidí a značně se odlišuje od celého předchozího prehistorického vývoje. Centrem společenského uspořádání, správy, hospodářského a kulturního života jsou městské komunity (municipium, colonia). Tato část výstavy podává ilustrativní obraz římského města, prezentuje jeho architekturu, činnost jeho obyvatel a jejich všední život i posmrtné představy. Jako příklad poslouží především město Savaria (Szombathely) v Pannonii, založené jako colonia již císařem Claudiem a ležící na tzv. Jantarové stezce.

Mimořádným fenoménem římské civilizace je její vojenská moc. Tato část výstavy ukazuje organizaci římské armády (uspořádání, způsob boje atd.), stopy po její činnosti, její význam v hospodářském a politickém životě. Pomocí kreseb, rekonstrukcí a modelů výzbroje římského vojáka a vybraných vojenských staveb i širokou škálou vojenských artefaktů je podán obraz římské armády. Na ochranu před agresivními barbary byla vybudována opevněná hranice Římské říše, tzv. Limes romanus. Vystavené exponáty zapůjčily Muzeum Intercisa (Dunaújváros), Muzeum Savaria a další z Maďarska, Slovenska a Rakouska. Součástí expozice je kompletní rekonstruovaná výzbroj římského legionáře, předměty charakteristické pro vojenské prostředí (např. náhrobek vojáka z Carnunta) atd. V exteriéru je vybudována rekonstrukce dřevěné brány římského vojenského tábora v původní velikosti, k níž jako podklad posloužila brána prozkoumaná v obci Ivaň.

Moravské zemské muzeum – 3. patro Dietrichštejnského paláce, Zelný trh

Expozice umístěná v prostorách MZM je zaměřena na prezentaci tzv. doby římské na územích sousedících se středoevropskými římskými provinciemi, obývaných v prvních čtyřech stoletích n. l. germánskými kmeny Markomanů a Kvádů. Tato oblast díky úzkým vztahům k římské civilizaci se odlišuje od ostatního barbarského světa (v odborné literatuře se proto někdy nazývá třetí zónou) a vyznačuje se svéráznou materiální kulturou. Na tomto území se odehrával též jeden z nejvýznamnějších střetů těchto dvou civilizací – tzv. markomanské války. Archeologické pozůstatky této etapy především z území Moravy tvoří jádro této části expozice.

První část výstavy je věnována pohřebišťům – prezentuje jednotlivé hrobové celky, které významně odrážejí společenské postavení zesnulých, intenzitu vztahů s antickou civili-

zací a přinášejí bohaté spektrum atraktivních nálezů. Na mapových, kresebných a fotografických podkladech jsou prezentována zkoumaná pohřebišť, kostrové a žárové hroby a jejich jednotlivé typy. Vystavené hrobové celky jsou vybírány tak, aby kromě chronologického vývoje a bohatosti nálezového materiálu odrážely též rozvrstvení místní společnosti, tzn. od chudě vybavených žárových hrobů přes bojovnické hroby se zbraněmi až po bohatý knížecí hrob z Mušova, který je v Brně prezentován vůbec poprvé.

Další část výstavy je věnována období tzv. markomanských válek. V letech 167–180 došlo k největšímu konfliktu mezi římskou říší a germánskými kmeny severně od Dunaje. Je to doba nejmasivnějšího pronikání římské armády na území Moravy, kdy zde Římané dokonce zvažovali vytvoření další provincie (Marcomannia). Tato část výstavy osvětluje průběh markomanských válek, ukazuje archeologicky postižitelný obraz přítomnosti římské armády a prezentuje nálezové soubory z archeologických výzkumů. Těžištěm je komplexní prezentace výsledků archeologických výzkumů lokality Mušov-Burgstall včetně částečné rekonstrukce podlažního topení lázeňské budovy, pomocí map, fotografií a dokumentace terénních výzkumů je prezentován současný stav poznání o krátkodobých táborech římské armády.

Část výstavy věnovaná sídelní struktuře germánských kmenů shrnuje poznatky o sídelním území, sídlišťích a jednotlivých sídlišťích objektech germánské komunity. Je prezentován typický archeologický materiál získávaný při výzkumech germánských sídlišť (germánská keramika, spony, kostěné předměty, importovaná římsko-provinciální keramika), jsou zde načrtnuty též některé charakteristiky řemeslné výroby.

Poslední část výstavy je věnována vývoji osídlení Moravy v 3. a 4. st. n. l., od období těsně po markomanských válkách přes otřesy v polovině 3. stol., kdy celé kmeny a centra se přesouvaly na Slovensko, až k doznívání svébského osídlení („rodiny, jejichž předkové ještě zažili markomanské války“), které skončilo roku 406 odchodem Svěbů do Španělska.

V prostorách dětského muzea MZM v Dietrichstejnském paláci je také připraven program v interaktivní expozici, shrnující hravou formou nejdůležitější poznatky. Nejmladší návštěvníci tak sami zkusí, jak lidé ve výstavou přibližovaném období žili.

– dle zaslaných materiálů

Nepohodlný rodák Rudolf Serkin

Krajské muzeum Cheb

27. dubna 2003 – 30. července 2003

V Chebu se před 100 lety narodil Rudolf Serkin. Narodil se ruským rodičům židovského původu. Otec byl operním pěvcem, ale aby uživil rodinu, živil se jako obchodník. Rudolf byl již v pěti letech proslaven jako zázračné dítě ve hře na klavír. Od roku 1912 studoval klavír ve Vídni a kompozici u Josefa Maxe a Arnolda Schönberga. Jako pianista debutoval v roce 1915 ve Vídni s vídeňským symfonickým orchestrem pod vedením Oskara Nedbala. V roce 1920 začal svoji kariéru v Berlíně v doprovodu houslisty Adolfa Busche. S jeho dcerou se pak oženil a odešel do Švýcarska v roce 1927, kde se stal docentem na konzervatoři v Basileji. V roce 1939 emigroval do USA, v roce 1949 získal americké státní občanství. Stal se profesorem a později ředitelem Curtis Institute ve Philadelphii. V roce 1950 stál jako jeden ze zakladatelů u zrodu Marlboro Summer School v Brattleboro ve státě Vermont a tamějšího festivalu, kde dlouhou dobu setrval ve funkci uměleckého vedoucího. Jedná se o každoroční setkání hudebních mistrů s mladými talenty. Získal další mnohá ocenění v USA i v Evropě. Zemřel 8. května 1991 v Guildord – Vermont – USA.

V historii novodobých chebských dějin je jméno Rudolfa Serkina zcela opomíjeno, dosud nebylo nikde uváděno. Pro Cheb jej objevila mladá historička Mgr. Jitka Chmelíková, která systematicky zpřístupňuje osudy

chebských Židů. Není divu, že jméno Rudolfa Serkina nebylo v chebských dějinách žádoucí vzhledem k pohnuté historii Chebska. Na rozdíl od německé kapitoly chebských dějin zůstává židovská historie v Chebu zcela na okraji zájmů historiků. Tak jako v celé řadě jiných měst, i zde v převážně německém Chebu žili vedle Němců Židé. Muzeum zde má příležitost seznámit veřejnost s chebským rodákem světoznámého jména. Na víkend 26. a 27. dubna 2003 připravilo muzeum společně s městem a tradičně se Státním okresním archivem Serkinovské dny. V sobotu večer se uskutečnil koncert, na kterém vystoupilo Trio Artemis a mladý klavírista Radim Vojíš, také rodák z Chebu. Druhý den, v neděli, byla slavnostně odhalena pamětní deska na rodném domě Rudolfa Serkina a v Chebském muzeu byla otevřena výstava o Rudolfu Serkinovi. Do Chebu se sjeli jeho četní příbuzní ze všech koutů světa; Rudolf Serkin pocházel z osmi sourozenců a sám měl 4 děti. Jeho syn Petr shodou okolností 5. dubna 2003 měl koncertovat v pražském Rudolfinu, ale oslav se bohužel nezúčastnil. Na oslavy přijely dvě Serkinovy dcery. K výstavě byl vydán pamětní spisek-katalog o Rudolfu Serkinovi, který je možné objednat na adrese: sekretariat@muzeumcheb.cz nebo písemně: Krajské muzeum Cheb, Františkánské n. 12, 350 11 Cheb.

– dle zaslaných materiálů

NABÍDKA VÝSTAV

Nabídka výstav Židovského muzea v Praze „Židovské tradice a zvyky“ a „Historie Židů v Čechách a na Moravě“

Židovské muzeum v Praze dostávalo již dlouhou dobu žádosti z různých částí České republiky o spolupráci při přípravě výstav s židovskou tematikou. Ne vždy jim však mohlo vyhovět v požadovaném rozsahu a termínech. Pracovníci Židovského muzea proto vytvořili putovní panelovou verzi dvou výstav, seznamujících s židovskými tradicemi, náboženstvím a historií na území Čech a Moravy. Poprvé se výstava veřejnosti představila ve Vzdělávacím a kulturním centru Židovského muzea 17. března 2003.

Obě panelové výstavy na téma „Židovské tradice a zvyky“ a „Historie Židů v Čechách a na Moravě“ vycházejí ze sbírek a stálých expozic Židovského muzea, s nimiž se

návštěvníci mohou seznámit v památkových objektech v Praze. Každou z výstav tvoří vždy 12 panelů, které mohou být prezentovány společně nebo jednotlivě podle záměru a prostorových možností pořadatelů.

Autorem výstav je Arno Pařík, kurátor výstavního oddělení Židovského muzea v Praze. Na zpracování textů se spolu s ním podíleli odborní pracovníci muzea Alexandr Putík, Andrea Braunová a Olga Sixtová, na výběru předmětů a archivních materiálů spolupracovaly Eva Kosáková a Vlastimila Hamáčková. O výstavu zatím projevil zájem regionální muzea a galerie v Děčíně, Plzni, Brně, Náchodě, Mikulově a Karlových Varech.

– dle zaslaných materiálů

tu v 50. letech 20. století z hradu Sovince a uloženou na zámku v Bruntále.

Mazur, A. Literatura o Polsku do roku 1835. Opava 1973. 80 s.

Mazur, A. Od manufaktur k tovární velkovýrobě v Evropě (se zvláštním zřetelem na české země a Slovensko).

Opava 1974. 110 s.

Celkem 393 záznamů literatury s tematikou tovární a manufakturní výroby, řemesel, hornictví, hutnictví, obchodu a ekonomie průmyslové výroby na začátku 19. století.

Mazur, A. Vznik novodobých národů. Vznik a vývoj národů, národnosti a států od nejstarších dob do začátku 19. století.

Opava 1976. 168 s.

Výběr literatury ze sovineckého fondu obsahuje celkem 681 záznam o 1426 svazcích, týkajících se národů a národnostních skupin, jejich kultury, jazyka, práva i náboženství od nejstarších dob až do 30. let 19. století se zvláštním zřetelem na dobu konce 18. století.

Kontaktní adresa: Mgr. K. Hergethová, Muzeum v Bruntále, Zámecké nám. 7, 792 01 Bruntál, tel. 554 717 949, e-mail: muzeumbruntal@iol.cz

Nabídka publikací Slováckého muzea v Uherském Hradišti

Literární mystifikace, etnické mýty a jejich úloha při formování národního vědomí

Vydalo: Slovácké muzeum, r. 2001
ISBN 80-86185-15-X
Rozsah: 143 s.

Sborník českých, polských, anglických a ruských příspěvků ze stejnojmenné mezinárodní konference konané ve dnech 20.-21. října 2001 v Uherském Hradišti obsahuje 15 referátů, jejichž cílem je přispět k rozšíření poznání o národních mýtech a jejich úloze v obrozeneckém a národnostním hnutí slovanských národů.

Luděk Galuška – Miroslav Vaškovich: Památník Velké Moravy

Vydalo: Slovácké muzeum, r. 2002
ISBN 80-86185-14-1
Rozsah: 143 stran
Cena: 140,- Kč

Knihou představuje široké veřejnosti nejvýznamnější velkomoravské lokality Uherskohradištska. Seznamuje jak s počátky archeologických výzkumů

v našem kraji, tak především s významnými památkami Velké Moravy. Autoři publikace věnují pozornost především Památníku Velké Moravy ve Starém Městě – první prokazatelně objevené zděné církevní stavbě na našem území, dále velmožskému kostelu s pohřebišťem ve Starém Městě – Špitálkách, biskupskému chrámu sv. Metoděje s klášterním komplexem v UH – Sadech, velkomoravskému kostelíku s pohřebišťem v Modré u Velehradu a kostelu na hradisku sv. Klimenta u Osvětiman. Závěrem jsou připojeny také informace o dalších významných památkách a výzkumech slovanského období, jakými jsou např. kostel sv. Michala ve Starém Městě, kostel sv. Jiří v Uherském Hradišti aj.

Publikace je vybavena množstvím barevných i černobílých fotografií, zachycujících nejen významné postavy naší archeologie, ale i záběry z výzkumů a velkomoravské šperky.

SLOVÁCKO 2001, ročník XLIII

Společenskovední sborník pro moravsko-slovenské pomezí
Vydalo : Slovákcké muzeum, r. 2002
ISBN 80-86185-17-6
Rozsah: 292 stran
Cena: 50,- Kč

Z obsahu: L. Tarcalová: Lidová strava na Uherskohradištsku jako součást kulturního dědictví; M. Ludvíková: Tkané bordury – krajky na interiérových textilích; E. Večerková: Nábytek z Hroznové Lhoty; B. Beneš: Autobiografie a folkloristika; M. Vaškových: K poznání kultury s moravskou malovanou keramikou a eneolitu na Uherskohradištsku; D. Menoušková: K nálezu pozdněhalštatské misky s prohnutým hrdlem; T. Zeman: Struktura a vývoj osídlení JV Moravy v době římské; E. Opravil: Novověké archeobotanické nálezy z Uherského Brodu; J. Kohoutek: Výzkum na hradisku Modla u Buchlovic; M. Gajzler: Předběžná zpráva o výzkumu ohrazeného sídliště ze starší doby bronzové v trati "Katovka" na katastru Uherského Brodu; L. Čoupek: Správa obcí velkostatku Uherské Hradiště v době předběžné; Z. Fišer: Svědectví Matěje Mikšíčka o pobytu ruských vojsk v květnu 1849 v Uherském Hradišti; P. Portl: První pozemková reforma na velkostaticích Uherskohradištska a Uherskobrodská; L. Nedbal: Důstojníci z politického okresu Uherské Hradiště v čs. zahraniční armádě 1939-1945; J. Břečka: Nad život svůj vlast svou miloval; C. Nečas: Romští rodáci ze Starého Města – oběti rasové perzekuce; A. Vyskočil: Uherkoostrožské školství v první polovině 19. století; M. Frolcová: Jiří Vlach, sochař a medailér; M. Frolcová: Návraty III v Galerii SM; M. Martyánová: Muzeum dětem, děti muzeu; L. Štefánková: Konzervace a restaurování plastiky Panny Marie s Ježíškem

MUZEJNÍM KNIHOVNÁM

Nabídka publikací vydaných u příležitosti výstavy "K slávě a ozdobě" v Císařské konírně Pražského hradu

Synagogue Textiles from Bohemian and Moravian Synagogues

Anglicky, formát 22 x 31 cm, 372 s
v pevné vazbě a v pouzdře
Cena katalogu: 1.600,- Kč
(+ poštovné a balné 70,- Kč)

Při příležitosti výstavy vydalo Židovské muzeum v Praze výpravný katalog synagogálních textilií ze svých sbírek. V textech a reprodukcích je zahrnuta nejen většina předmětů, prezentovaných na výstavě, nýbrž i další vybrané ukázky bohatství textilního fondu Židovského muzea v Praze, které rozšiřují informace o jednotlivých souborech o další výrazné příklady. Celkem 500 barevných reprodukcí umožní učinit si ucelenou představu o bohatosti sbírky. Na úvodní část a stati kolektivu odborných pracovníků muzea a externích specialistů navazuje katalog, obsahující 1.000 katalogových položek – synagogálních opon, pláštíků na Tóru, drapérií a pokrývek. Součástí katalogových hesel je mj. jméno donátora z hebrejského nápisu a údaj o místě, z něž byl předmět získán do sbírky muzea. Katalog je mimořádně vhodný ke srovnávacím účelům pro kurátory sbírek a specialisty, zabývající se historickým textilem.

CD ROM Synagogální textilie

Česky, anglicky, německy, francouzsky, italsky, 185 položek katalogu
Cena: 250,- Kč
(+ poštovné a balné 26,- Kč.)

Ve snaze poskytnout zájemcům informace o své textilní sbírce v elektronické podobě vydalo Židovské muzeum v Praze interaktivní CDROM "Synagogální textilie". Přináší kompletní údaje, včetně bohaté fotodokumentace, k souboru 185 textilií, které byly vybrány pro výstavu v Císařské konírně Pražského hradu. Nabízí možnost vyhledání a seřazení předmětů podle jednotlivých ikonografických motivů, materiálových nebo technologických specifik či datace. Navíc uživatele seznamuje s osudy 60 českých a moravských židovských obcí, z nichž představované předměty pocházejí. Součástí souboru je také přes 300 barevných obrázků předmětů, které umožní udělat si představu o barevnosti a charakteru materiálů, z nichž byly synagogální textilie vyráběny.

Katalog i CD ROM lze objednat na adrese: Židovském muzeum v Praze, U Staré školy 1, 110 01 Praha 1 (p. Slavíček, tel. 221 711 546, vaclav.slavicek@jewishmuseum.cz) nebo prostřednictvím internetového obchodu (www.jewishmuseum.cz).

Nabídka publikací chebského muzea

Sborník chebského muzea 2002

Sborník má 256 stran a 91 fotografií
Cena: 170,- Kč + poštovné.

Chebské muzeum nabízí širokému okruhu zájemců o regionální vlastivědnou literaturu již desátý Sborník chebského muzea.

Sborník tradičně přináší novinky z archeologie za poslední rok. V úvodním článku Pavel Šebesta, archeolog Chebského muzea, popisuje Přerušení vývoje osídlení v pravěku historického Chebska a Archeologický výzkum vnitrobloku A2 v Chebu v Provaznické ulici. Dřevěným předmětům a makrozbytkům z tohoto výzkumu se věnuje Jaromír Beneš, analýze rostlinných makrozbytků pak Veronika Komárková a analýze pylu Kateřina Mikolášová. Michael Neubauer a Berndt Thieser se zabývají ve svém příspěvku Sálskou kolonizací horního Poohří. Kateřina Postránecká se zabývá Komunikační sítí a veřejnými plochami středověkého Chebu. Se

středověkým hradem v Karlových Varech nás seznamuje Jiří Klsák. Tomáš Jirát nás ve svém příspěvku uvede do archeologického výzkumu kostela sv. Jiří v Horním Slavkově. Von Kinberg – kritickému vyhodnocení predikátů a přehledu dějin jednoho ministeriálního rodu je věnován příspěvek Viléma Knolla.

Kult, umění a kultura v zrcadle marktrewitzské stavební historie je název článku Hanse Joachima Berbiga. Etnografický článek o hrncířských kruzích předkládá Ludvík Skružný. Helena Nosková se věnuje ve svém článku zvykům Slováků, kteří přišli po druhé světové válce do Čech. S raným dílem Petra Antona Felsnera z Chebu nás seznamuje ve svém článku Harald Fähnrich. Stanislav Burachovič seznamuje čtenáře s Dr. Venceslaudem Payerem a jeho pojednáním o Karlových Varech z roku 1522.

O dějinách františkánské knihovny píše Zbyněk Černý. Karel

Halla, chebský archivář, nás seznamuje s papírenskou výrobou na Chebsku.

O pobytu Richarda Wagnera v Mariánských Lázních, o první české listině na Tepelsku a o pověstech z okolí Mariánských Lázní píše Richard Švandrlík. Jaký byl český spolkový život v Chebu se dozvíte v příspěvku historičky muzea Markéty Šalátové. O vývoji tkalcoven po válce v Aši píše Jaroslav Vít. S vývojem karlovarské léčby ve světle balneologických spisů nás seznamuje Stanislav Burachovič. Ti, kteří slyšeli fejeton herce Martina Štěpánka na vernisáži výstavy Jak se dříve hospodařilo, ho nyní mohou mít v tištěné podobě.

V muzeografické příloze se část příspěvků zabývá XII. setkáním Archeologické pracovní skupiny východní Bavorsko/západní Čechy. Jde o příspěvky Pavla Šebesty, Karla Schmotze a Miloslava Chytráčka. Ralf Heimrath věnuje svůj článek postřehům k selské spotřební kultuře a lidovému umění na Chebsku a v Horní Falci. Se sbírkou textilu Chebského muzea nás seznamuje Iva Votroubková.

V bibliografické příloze se Zbyněk Černý věnuje knihám Bernarda Sanniga v chebské františkánské knihovně. Soupis knih vydaných v muzeích Karlovarského kraje v letech 1990–2002 zpracovala knihovnice muzea Irena Michaláková.

Ve svém závěru přináší sborník recenzi Stanislava Burachoviče na publikaci Petra Rojíka Historie cínového hornictví v západním Krušnohoří a na Dějiny města Ostrova. Další recenze Pavla Šebesty je na knihu manželů Vlasákových Dějiny města Kynšperku nad Ohří a knihu Vladimíra Prokopa I tudy kráčely dějiny. Helena Mevaldová se věnuje ve své recenzi katalogu Ivy Votroubkové Jak se dříve hospodařilo.

Kdo to byl Vincenz Brehm se dozvíte v bibliografické části v článku Jitky Chmelíkové, úspěšné chebské historičky. S tepelským historikem dr.

Basilem Grasslem nás seznamuje Milan Hlinomaz. Sborník je ukončen nekrologem Etely Laňkové vzpomínkou na zesnulého ing. Jiřího Vachudu.

Sborník Chebského muzea je jediným regionálně zaměřeným periodikem na dějiny a přírodu Chebska. A jako takový má nezastupitelnou hodnotu a úlohu při výuce regionálních dějin na všech stupních škol, v knihovnách a studovnách i u přátel regionální vlastivědy a historie.

Jitka Chmelíková:

Maestro Rudolf Serkin

Vydalo Krajské muzeum Cheb ve spolupráci se Státním okresním archivem v Chebu, Cheb 2003.

Česko-německo-anglická verze.

Brož., 87 str., 125 obr.,

Cena: 100,- Kč + poštovné.

Katalog ke stejnojmenné výstavě, pořádané v Krajském muzeu Cheb ve spolupráci s SOkA v Chebu v rámci Dnů Rudolfa Serkina, které byly uspořádány u příležitosti 100. výročí narození tohoto světoznámého klavíristy a chebského rodáka.

Autorka přibližuje veřejnosti význam osobnosti světového formátu, seznamuje čtenáře s jeho životem a dílem. Množství archivního materiálu a odbornou pomoc poskytli Serkinovi blízcí, kolegové a přátelé, nebo lidé, kteří si ho vážili jako člověka a umělce, aniž by se osobně znali. Proto může být celá kniha doplněna bohatým dokumentačním materiálem, jehož těžiště spočívá ve fotografickém materiálu.

Sborník Chebského muzea 2002 a ostatní publikace si můžete objednat na adrese:

Krajské muzeum Cheb, Františkánské nám. 12, 350 01 Cheb

tel. 354 422 386-7, fax 354 422 292, e-mail: sekretariat@muzeumcheb.cz

DOŠLO PO UZÁVĚRCE

Nabídka spolupráce s měsíčníkem Lidé a Země

Redakce měsíčníku Lidé a Země by ráda navázala spolupráci s Asociací muzeí a galerií ČR a jejími členy – jednotlivými muzei a galeriemi.

Chceme podávat krátké zprávy o akcích, které pořádají členové AMG v regionech a které se týkají cestování, etnografie, etnické/folklórní hudby, výstav fotografií, přednášek o cestování apod. Neomezujeme se pouze na zahraniční témata. Možný je i obrazový doprovod.

Informace prosím zasílejte v maximálním možném předstihu, pokud možno již ve formě vhodné k publikování **na e-mailovou adresu:** lide-azeme@mf.cz (předmět "mozaika") **nebo poštou na adresu:** Lidé a Země, Mezi Vodami 1952/9, 143 00 Praha 4, zn. "Mozaika".

Případné informace u paní Hanzlíkové na tel. 225 276 215.

Václav Drašnar

z kaple v Kunovicích; B. Rašticová: Slovácké muzeum v roce 2001.

Kontaktní adresa: Slovácké muzeum v Uherském Hradišti, Smetanovy sady 179, 686 11, Uherské Hradiště tel. 572 551 370,

e-mail: info@slovackemuzeum.cz

Nabídka publikace Městského muzea a galerie v Hlinsku

**Jan Vratislavský: Bedřich Voldan
a jeho houslová metoda**

Městské muzeum a galerie Hlinsko
2002, 176 s, cena 180,- Kč

Monografie autora Jana Vratislavského seznamuje čtenáře s životem a dílem hlineckého rodáka Bedřicha Voldana (1892-1978), profesora pražské konzervatoře, skladatele, hudebního teoretika a koncertního Mistra. Publikace je vydána k 100. výročí Voldanova narození.

Kontaktní adresa: Městské muzeum a galerie, Havlíčkova 614, 539 01 Hlinsko; tel. 469 311 267

Nabídka publikace Muzea Dr. Bohuslava Horáka v Rokycanech:

**Sborník Muzea Dr. Bohuslava
Horáka, suppl. Historie 10/2002
Tradice a současnost železářské
výroby III.**

ed. Hana Hrachová: Sborník Muzea Dr.
Bohuslava Horáka 14/2002

*Kontaktní adresa:
Muzeum Dr. Bohuslava Horáka v Rokycanech, nám. J. Urbana 141/I, 337 01 Rokycany, tel. 371 722 160,
e-mail: muzeumro@proactive.cz*

Věstník Asociace muzeí a galerií České republiky 3/2003.

Toto číslo vychází 27. června 2003.

Náklad 900 ks.

Periodicita šestkrát ročně.

Periodikum je registrováno MK ČR
reg. č. 8331, ISSN 1213-2152

**Vydává AMG s finanční podporou
Ministerstva kultury ČR.**

Adresa redakce:

Asociace muzeí a galerií České republiky,
Jindřišská 901/5, 110 00 Praha 1.

Tel.: 224 210 037-9. Fax: 224 210 047.

E-mail: vestnik@cz-museums.cz,
<http://www.cz-museums.cz>.

Uzávěrka příštího čísla 15. 8. 2003.

Redakční rada: Luboš Antonín, Luděk Beneš, Pavel Ciprian, Dagmar Fialová, Jan Hozák, Irena Chovančíková, Jiří Žalman.

Redakce a grafická úprava:
Petra Medříková.

Internetová verze: Karel Vacek.

Správa sbírek Metodika ochrany, evidence, inventarizace a správy sbírek muzejní povahy I.

připravil odbor ochrany movitého kulturního dědictví, muzeí a galerií Ministerstva kultury České republiky
(příloha Věstníku Asociace muzeí a galerií České republiky) 2003

autor textu: RNDr. Jiří Žalman, ved. oddělení muzeí a galerií OMG MK ČR

Vážené kolegyně, vážení kolegové, nepochybují, že se shodneme na tom, že ochrana, evidence, inventarizace a správa sbírek patří k základním činnostem muzeí a galerií, protože od nich se odvíjejí všechny činnosti další. Jistě se shodneme i na tom, že jde často o práci komplikovanou, zejména když došlo k některým dílčím změnám desítky let neměnných postupů v souvislosti s vydáním zákona č. 122/2000 Sb. Snad proto přivítáte naši snahu pomoci vám snáze překonat některé obtíže, které správa sbírek přináší. Čas od času najdete ve Věstníku AMG přílohu, věnovanou metodice ochrany, evidence, inventarizace a správy sbírek. Na rozdíl od oficiálních metodických pokynů půjde spíše o jakési výkladové texty, zpracované s přesvědčením, že „trocha muzeologie nikoho nezabije“ – a také, a to především, o odpovědi na vaše konkrétní dotazy, které mohou být užitečné i pro širší okruh čtenářů. Stále se totiž setkáváme, právě na základě vašich dotazů, s dalšími a dalšími problémy, které se sice vyskytují třeba jen ojediněle, ale když se vyskytnou, mohou způsobit zbytečné komplikace.

První vydání přílohy „Správa sbírek“ jsme připravili na základě problémů, které sami vnímáme jako důležité, i když samozřejmě vycházejí z každodenní komunikace pracoviště CES s vámi. Věřím, že se tyto texty dostanou především do rukou kurátorů sbírek, protože na těch příštích už bychom rádi s vámi spolupracovali mnohem více. Konkrétní dotazy proto zasílejte našemu odboru – písemně nebo e-mailem (zuzana.kosinova@mkcr.cz). Těším se na další spolupráci!
Ing. Pavel Jirásek
ředitel odboru ochrany movitého kulturního dědictví, muzeí a galerií MK ČR

Centrální evidence sbírek – okno do muzea

Centrální evidence sbírek (CES), která byla zavedena na Ministerstvu kultury podle zákona č. 122/2000 Sb., o ochraně sbírek muzejní povahy a o změně některých dalších zákonů, má za sebou více než rok své existence. Názory na ni se různí. Úplného zatracení se jí dostává jen výjimečně, výhrad vůči ní je řada, především pokud je řeč o údajně komplikované komunikaci muzeí s pracovištěm CES. Zároveň se však

CES stala jakýmsi zrcadlem, v němž lze spatřit věci donedávna doslova nevidané.

Proč centrální evidence

Na tuto otázku bylo odpovídáno již mnohokrát, připomeneme proto jen to nejdůležitější:

(a) zákonem je vymezena jedna část movitého kulturního dědictví – sbírky muzejní povahy (dalšími jsou kulturní památky, archiválie a historické knižní dokumenty, jejichž ochranu rovněž zajišťují právní normy a existuje i jejich evidence),

(b) sbírky jsou chráněny ve své celistvosti, tj. na principu „jedna sbírka – jeden subjekt ochrany“, chránit tuto celistvost je ovšem možné pouze tehdy, jsou-li nějak identifikovány všechny jejich části, tj. sbírkové předměty, kterých jsou desítky milionů,

(c) identifikace je nezbytná i proto, že zákon stanoví určitý zvláštní režim nakládání se sbírkami (evidence, inventarizace, ochrana, vývoz do zahraničí atp.), který je třeba vztahovat k jednotlivým sbírkovým předmětům, jinými slovy – někde musí být informace o tom, které věci movité jsou součástí sbírek, tedy sbírkovými předměty, a onen zvláštní režim se na ně tudíž musí uplatňovat, aby ochrana sbírek v jejich celistvosti měla smysl,

(d) místem, kde tato informace je k dispozici je CES; každý sbírkový předmět je tu identifikován následujícími údaji:

- názvem či jménem vlastníka sbírky
- názvem či jménem správce sbírky, jeho sídlem či bydlištěm
- evidenčním číslem sbírky v CES
- názvem sbírky
- názvem „podsbírký“
- charakteristikou „podsbírký“
- evidenčním číslem sbírkového předmětu

(e) se znalostí těchto identifikačních údajů se lze dostat k evidenčnímu záznamu o sbírkovém předmětu v přírůstkové knize nebo v katalogu vlastníka či správce a od něj k samotnému sbírkovému předmětu – součásti sbírky a subjektu ochrany podle zákona,

(f) protože se sbírky neustále proměňují (nové přírůstky, vyřazování)

a mohou se měnit i další údaje o sbírce, zákon ukládá *neustále zápis v CES aktualizovat*.

Jak CES funguje

V databázovém systému bylo k 31.12.2002 evidováno 280 sbírek a 2 227 „podsbírek“. Vlastníkům a správcům sbírek byla vydána osvědčení o zápisu sbírek do CES, po projednání žádostí v Radě pro CES. V roce 2002 bylo vydáno 116 povolení k vývozu sbírkových předmětů do zahraničí. Průběžně jsou vyřizovány žádosti o změny zápisů sbírek v CES, k 31. 12. 2002 jich bylo vyřizováno 455.

Pro komunikaci vlastníků (správců) sbírek s CES je k dispozici program CESik, formuláře žádostí o změny v CES a dva metodické pokyny, č.j. 53/2001 a 14.639/2002.

CES se stala zrcadlem, jehož prostřednictvím lze nahlížet do několika stovek pracoven muzeí a galerií a vidět věci donedávna skryté, někdy velmi intimní. Některé z těch významných zjištění připomenou.

1) Lze konstatovat, že stav evidence sbírkových předmětů je v mnoha muzeích horší, než se předpokládalo. Proto i to, co si muzea nechala zapsat do CES, je – a dlouho ještě bude – třeba neustále doplňovat a korigovat. Zcela zřetelně se ukazuje, že evidence byla dlouhodobě zanedbaná. Ne že by nebyla prováděna vůbec, ale byla prováděna nedbale, formálně, tudíž v některých případech i nesmyslně.

2) Směrnice pro správu a evidenci sbírek platné před schválením nového zákona nebyly dodržovány, řada zaměstnanců muzeí je vůbec neznala a evidenci prováděla rutinně podle toho, jak bylo v tom kterém muzeu zvykem, byť šlo často o návyky evidentně nesprávné. Evidenční záznamy byly po léta prováděny zcela nedostatečně, nečitelně, formálně i věcně chybně (na to lze usuzovat z evidenčních záznamů zasílaných jako přílohy k žádostem o zápis nových přírůstkových čísel, které často i nadále sledují dosavadní praxi), neidentifikovaly sbírkové předměty. Zatímco by si nikdo nedovolil do běžného inventáře zapsat např. židli bez toho, aby uvedl alespoň to, že jde o židli dřevěnou a s červeným čalouněním, v případě sbírkového předmětu, který je součástí sbírky chráněné zvláštním zákonem, součástí movitého kulturního dědictví jsou stále běžné zápisy typu „střep“, „kresba na papíře“,

„krabička plechová“ atp. A tyto „záznamy“ jsou s podpisem ředitele zasílány do CES, ačkoliv zcela jednoznačně odporují ustanovení § 9 odst. 1 písm. d) zákona č. 122/2000 Sb.

3) Znalost dříve platných Směrnic a znalost současného zákona a prováděcí vyhlášky, metodických pokynů a metodických textů byla a v řadě případů ještě zůstává mizivá. Nejenže tyto normy zaměstnanci muzeí nečetli a nečtou (mají je vůbec k dispozici?), ale nejspíš to po nich ani nikdo nevyžaduje, a teprve v posledních měsících se situace lepší.

4) Situace je nejhorší v největších, a potom naopak v nejmenších muzeích, relativně nejlépe jsou na tom muzea krajská, včetně dřívějších okresních.

5) Ačkoliv by se už jen těžko hledalo muzeum, v němž chybí počítač (snad jen s výjimkou několika nejmenších), úroveň jejich využívání pro práci se sbírkami je v řadě muzeí žalostná. Většinou jsou počítače využívány pouze jako psací stroje. To samo by nebylo nic tak strašného, konec konců se počítače v muzeích objevily teprve nedávno, mnohem horší je zjištění, že leckde stále chybí ochota na tom něco změnit. Mnohá muzea až poněkud „umanutě“ odmítají používat ke komunikaci s CES program CESik, vymlouvají se na jeho nedostatky, aby se nakonec zjistilo, že znají jen jeho starou verzi, ačkoliv nová je už dávno – a zadarmo – k dispozici. Dalo by se to částečně pochopit u jednotlivých zaměstnanců různého věku a praxe, ale těžko se dá omluvit, že na nich leckde stále ještě kvalifikovanou práci s počítačem a databází sbírkových předmětů vedení muzeí důsledně nevyžaduje. Počítač jistě není všelékem a jeho používání nevyžaduje žádná norma. Vzhledem k tomu, že ale práci se sbírkami podstatně usnadňuje, zdálo by se, že „muzea na prahu 21. století“ alespoň jeho služby nebudou odmítat.

6) V řadě muzeí je komunikace s CES stále ponechávána na jednotlivých kurátorech sbírek, aniž to, co se do CES zasílá, někdo kontroluje. Do CES tak přicházejí žádosti, v nichž jsou evidenční čísla uváděna ve zcela jiných tvarech než jsou ty, v jakých byla čísla do CES původně zapsána, jsou uváděna čísla (např. v žádostech

o vývoz), která v CES nejsou zapsána vůbec, uvádějí se např. přírůstková čísla sbírkových předmětů, ačkoliv v CES jsou tyto předměty zapsány pod čísly inventárními a naopak atp. Vedení některých muzeí si stále neuvědomují, že s CES nemohou komunikovat jednotliví zaměstnanci, ale jde o komunikaci organizací (správců sbírek) s CES, za jejíž obsah i formu zodpovídá ředitel. Tento stav je i důsledkem doslova „sisyfovské“ práce úředníků ministerstva, kteří pracně vysvětlí jednomu, kde dělá chyby a jak vyřídit správně žádost o změnu či o vývoz, aby z téhož muzea vzápětí přišla žádost opět chybná, protože ji vyřizoval někdo jiný, dosud nepoučený.

7) Vedení některých muzeí dělá jen málo pro to, aby se zvýšila úroveň znalostí kurátorů a dalších zaměstnanců o zákoně, vyhlášce a metodice. Nesnaží se někdy ani alespoň vést své zaměstnance k tomu aby když něco nevědí zeptali se v CES, kde jim ochotně poradí (přijedou poradit) nebo si přečetli metodické materiály dříve než pracně vypracují např. žádost o změnu nebo o povolení k vývozu, která je věcně i formálně chybná.

8) Zdá se, že u některých zaměstnanců muzeí stále chybí vědomí, že pracují s nesmírně cenným a pouze svěřeným majetkem státu, kraje či obce a podle toho s ním musí zacházet, včetně zákonem předepsané evidence. Chovají se ke sbírkovým předmětům (zvláště pak k některým, ačkoliv „před zákonem“ jsou si všechny sbírkové předměty rovny!) někdy jako k druhořadému, téměř bezcennému materiálu – a je jim to stále vedením muzeí tolerováno.

9) V řadě muzeí a galerií chybí jakákoliv vnitřní kontrola práce se sbírkami, ředitelé se dovídají např. o dlouhodobě zcela chybném a nedostatečném pořizování evidenčních záznamů ke sbírkovým předmětům, až když jim je vrácena žádost o zapsání čísel nových přírůstků z CES. Jinými slovy – vedení mnohých muzeí ještě stále odmítá brát nový zákon vážně – spoléhá i se svými zaměstnanci – že pozornost věnovaná zákonu v době jeho zavádění do praxe opadne, a vše se vrátí do starých kolejí.

10) Ukazuje se, že řada ředitelů dosud jednoznačně neinformovala zaměstnance nějakým vnitřním řídicím aktem o tom, že pro muzeum začal v plném rozsahu platit zákon č. 122/2000 Sb. (řadový pracovník se někdy nedozví, kdy muzeum obdrželo osvědčení o zápisu sbírky do CES a zákon se tudíž na ně vztahuje v plném rozsahu, tj. přestala již platit

přechodná ustanovení) a nařídili případně změnu dosavadní praxe, určili odpovědnost zaměstnanců atp. A to přesto, že jim to výslovně ukládá zákon svým ustanovením § 9 odst. 1 písm. g).

Některé dosavadní zkušenosti s CES jsou ale také pozitivní, zmíním se alespoň o některých:

(a) tou nejvýznamnější změnou je, že se celkově zvyšuje pozornost, kterou muzea a galerie věnují správě sbírek, evidenci či inventarizaci,

(b) s postupem času lze sledovat i snahu vedení řady muzeí změnit dosavadní praxi v přístupu ke sbírkám a jejich evidenci, příkladem hodným následování je v tomto smyslu přístup vedení Národního muzea i Národní galerie v Praze,

(c) přibývá žádostí o vývoz i o provedení změn v CES, které jsou věcně i formálně v pořádku,

(d) v některých muzeích (velkých) byl určen pracovník pro komunikaci s CES, což vede k jejímu zkvalitňování,

(e) je vidět (i na základě prvních kontrol), že v některých muzeích byla už v minulosti práce se sbírkami na velmi dobré úrovni.

Lze tedy shrnout, že CES už déle než rok odráží stav péče o sbírky v muzeích a galeriích a výsledek je neradostný, ale tendence k jeho „prosvětlování“ je zřetelná.

Vedle všech funkcí, pro jejichž plnění byla CES zřízena, plní CES tedy ještě jednu, kterou jsme přirovnali k zrcadlu. Dovoluje z jednoho místa nahlédnout alespoň trochu „pod pokličku“ práce muzea či galerie se sbírkami, což nemá v dosavadní historii českého muzejnictví obdoby. Domnívám se, že právě tato utajenost nejvlastnější práce muzeí a galerií v minulých desetiletích je příčinou stále přetrvávajícího nedobrého stavu. Dnes ale lze alespoň nepřímo usuzovat i na úroveň práce managementu muzeí a galerií ve vztahu k péči o sbírky, na míru jejich odpovědnosti za svěřený majetek. Už to není tak, že pokud do muzea nepříjde kontrola (ale i počet kontrol se už v roce 2003 zvýší!), nemá nikdo ani tušení, jak jsou sbírky spravovány. *Obraz v zrcadle CES o mnohém napovídá, a to ve třech stovkách muzeí a galerií zároveň, dnes a denně.* Tento obraz je i předpokladem účinnější kontrolní činnosti, protože kontroloři nebudou přijíždět do muzea, které pro ně bude „tabula rasa“, ale alespoň s jistým povědomím o úrovni péče o sbírky a o přístupu vedení muzea k této činnosti. Možná, že vůbec největší přínos centrální evidence sbírek je tak právě v tom, že muzejní komnaty se sice ještě neotevřely, ale alespoň pootevřely.

Nejčastější chyby a omyly při správě sbírek

Správu sbírek v muzeích a galeriích stále negativně ovlivňují některé závažné chyby, omyly. Jejich příčinou jsou chybné návyky z minulosti, neznalost právních norem a metodiky, podceňování správy sbírek. A také dlouholeté spravování sbírek bez vnitřní i vnější kontroly, v jakési klauzuře bez jakýchkoliv podnětů zvenčí. Na některé z těchto „tradičních“ chyb a omylů si dovoluji upozornit.

1. Ve sbírce jsou zařazeny významné a méně významné, ba dokonce nevýznamné, sbírkové předměty, podle toho s nimi nakládáme

Bylo by asi bláhové tvrdit, že všechny sbírkové předměty mají pro sbírku zcela stejný význam. Nejlépe se to ukáže při představě, že ten či onen sbírkový předmět byl nenávratně ztracen či zničen. V jednom případě to kvalitu sbírky, tj. její schopnost vypovídat o přírodě či společnosti, sníží jen poněkud, v jiném případě si lze představit, že kvalita sbírky klesne velmi podstatně. I proto je některým sbírkovým předmětům věnována nadstandardní péče (jsou např. uchovávány v trezorech, ve zvlášť upraveném umělém prostředí atp.). To ovšem platí pouze v rovině věcné, odborné a navíc by to nemělo znamenat, že sbírkovým předmětům pro sbírku stěžejním bude věnována maximální péče, zatímco jiným prakticky žádná.

V rovině právní totiž jakákoliv kategorizace sbírkových předmětů nemá žádné opodstatnění – před zákonem jsou si všechny sbírkové předměty rovny. Právní normy vycházejí z předpokladu, že ve sbírce odborné sbírkotvorné instituce, jakou je muzeum či galerie, není zařazen žádný sbírkový předmět, jehož význam pro kvalitu sbírky, tj. pro její schopnost vypovídat o přírodě nebo společnosti je nulový. Takový předmět nemá ve sbírce – vědomě – co dělat. Pokud tedy tento případ vyloučíme, musíme vnímat hodnotu sbírky nikoliv jako prostý součet hodnot jednotlivých sbírkových předmětů, ale jako součet těchto hodnot plus hodnotu poznání (i dosud nepoznaných!) vztahů a souvislostí mezi sbírkovými předměty navzájem a mezi sbírkovými předměty a prostředím, z něž byly získány. Právě tvorba sbírky na základě těchto vztahů a souvislostí je pro profesionálně vedenou sbírku charakteristická, odlišuje sbírku od náhodně shromážděného souboru, byť třeba cenných věcí. V takovém případě je ovšem ztráta každého sbírkového předmětu pro sbírku velmi bolestná. Proto po právní stránce nelze sbírkové předměty rozlišovat na více či méně významné!

Pokud došlo k rozhodnutí předmět do sbírky zařadit (mělo by k tomu ovšem dojít po zralé úvaze!), je s ním třeba zacházet jako s plnohodnotnou částí sbírky, kterou je nezbytné standardním způsobem chránit a pečovat o ni. A to tak dlouho, pokud nenastanou důvody pro vyřazení z některého z důvodů uvedených v zákoně. Žádnému sbírkovému předmětu proto nelze odepírat zákonnou péči s tím, že důsledky takového přístupu sbírku neohrozí. Zdánilivě paradoxně dokonce ani tehdy ne, pokud je pravděpodobně nebo i nade vší pochybnost zřejmé, že předmět pro kvalitu sbírky žádný význam nemá. Odepření zákonné péče takovému předmětu musí vždy předcházet jeho vyřazení ze sbírky, chybí-li jistota, že by to bylo rozhodnutí správné, nezbytvá než chovat se k takovému sbírkovému předmětu jako ke každému jinému, tj. standardně, podle zákona č. 122/2000 Sb.

Vědomá i podvědomá „kategorizace“ sbírkových předmětů je hluboce vžitou chybou, jejíž důsledky znehodnocují sbírky. Zejména jde o tyto důsledky:

- Vědomí, že ve sbírce je místo i pro sbírkové předměty „čtvrté kategorie“, omlouvá absenci prvotní i druhotné selekce při tvorbě sbírky.
- Do sbírky jsou zařazovány věci nikoliv proto, že tam patří, ale proto, že byly získány, jaksí „pro jistotu“ nebo dokonce z pohodlnosti, protože to je snazší než se jich zbavit, případně je zapsat do jiné evidence.
- Předmětům „čtvrté kategorie“ je ovšem často věnována jen mizivá péče („i kdyby snad došlo k jejich poškození či ztrátě, bude snadné zdůvodnit, že se vlastně nic nestalo, že šlo o předměty pro sbírku zbytné“), což celkově snižuje úroveň péče o sbírku jako celek.
- Přítomnost předmětů, jimž je věnována jen mizivá nebo nulová péče, ve sbírce – a obecně v muzeu – představuje totiž pro sbírku řadu rizik (např. rozšíření biologických škůdců), komplikuje a znepráhledňuje její správu.
- Sbírkou se tak vědomě stává jakousi „úschovnou“, což oslabuje její prestiž, její vnímání jako tezauru, určeného k trvalému uchování pro příští generace jako významné součásti movitého kulturního dědictví. Jde o podobný efekt, jako kdybychom do šatny, kde máme uloženy sváteční šaty, které pečlivě ošetřujeme, ukládali i špinavé pracovní oděvy, byť třeba do jiné skříně. Degradace celé šatny by byla zřejmá.
- Uchovávání „nevýznamných“ předmětů ve sbírce sebou, pochopitelně, přináší i nutnost finančních

nákladů, které jsou nadbytečné, pokud jde skutečně o věci sbírku nezhodnocující.

2. Když ale vyřadíme předmět ze sbírky, byť po odpovědné úvaze o jeho přebytnosti, snadno se ale ztratí či zničí, což v některých případech není žádoucí

Obvyklá otázka – co s předmětem případně vyřazeným ze sbírky, když ale přece jen není „k zahození“, byla už mnohokrát uspokojivě zodpovězena – musí být, jako svěřený majetek, dále v muzeu spravován, a musí být veden v jiné evidenci než sbírkové (pomocná evidence průvodní dokumentace ke sbírce nebo účetní evidence). Je také do značné míry mýtem, že zařazení předmětu do sbírky je samo o sobě zárukou jeho uchování, zatímco zařazení do jiné evidence tuto záruku neskýtá. Pokud bychom tento názor přijali, museli bychom se obávat o osud řady cenných předmětů vedených např. v účetní evidenci (počítače a další drahé přístroje, knihy v příruční knihovně atp.). Přesto – alespoň doufám – těmto předmětům nic zlého nehrozí kromě běžné amortizace. Jde přece – stejně jako v případě sbírek – o svěřený majetek, s nímž muzeum musí hospodařit „s péčí dobrého hospodáře“, vyřazovat je jen tehdy, pokud je zdůvodněna jejich nepotřebnost, dbát na to, aby se zbytečně neničily, neztratily atp. Osud vyřazených, ale z dobrých důvodů nezlikvidovaných (neprodaných atp.) někdejších sbírkových předmětů proto záleží jen a jen na celkové úrovni hospodaření se svěřeným majetkem v muzeu, je-li toto hospodaření na potřebné úrovni, netřeba se obávat ztrát a škod. Nelze však připustit, aby vyřazené předměty zůstaly neevidovány.

3. Není pravda, že muzeum nemá žádnou jinou možnost (dokonce nesmí!) uchovávat získané přírodní a lidské výtvořiny, než je zapsat do sbírkové evidence

Jde o mýtus, vycházející z toho, že tak tomu bylo, dokud platily dřívější normy pro správu sbírek. Zákon č. 122/2000 Sb., v ustanovení § 10 odst. 6 říká, že „muzeum získává, shromažďuje, trvale uchovává, eviduje

a odborně zpracovává přírodniny a lidské výtvary ... pro studijní a vědecké účely". Ani slovo o tom, že je musí vést ve sbírkové evidenci! Zákon tak zcela zřejmě předpokládá rozdíl mezi „získáváním a uchováváním“ a „tvorbou sbírky“. Je to logické, protože při mnohých způsobech získávání (typické je to v případě přírodnin, archeologických artefaktů či přebírání pozůstatostí či hromadných darů) nelze zároveň provádět selekci, tj. odborně posoudit, nakolik je získaná přírodnina či lidský výtvar svědkem jevů a situací a je schopen skutečně hodnotit sbírku. Zákon předpokládá, že čas potřebný pro uskutečnění takové selekce může být i značně dlouhý, a to nejen pro velký počet akvizic, ale i proto, že v řadě případů se neobejde bez náročného odborného zkoumání získaných věcí. Proto není nutné všechny akvizice automaticky zapisovat do sbírkové evidence. Také prováděcí vyhláška č. 275/2000 Sb., v ustanovení § 2 odst. 3 říká, že „záznamy do chronologické evidence (tedy sbírkové) se provádějí bezprostředně po zařazení sbírkového předmětu do sbírky...“ tedy bezprostředně po rozhodnutí, že tam předmět patří. Dokud ale k takovému rozhodnutí nedojde, je zápis do sbírkové evidence nepatřičný, protože není zřejmé, že předmět sbírku zhodnocuje – a skutečnost (prokázaná), že předmět sbírku zhodnocuje je předpokladem pro to, aby nebyl pro sbírku přebytný, viz ustanovení § 9 odst. 5 zákona č. 122/2000 Sb. Toto neplatí pouze v případě úplatných akvizic, kdy je nezbytné rozhodnout o zařazení věci do sbírkové evidence už před jejím získáním.

Nicméně platí, že získané přírodniny či lidské výtvary musí být, jako každý majetek, s nímž muzeum hospodaří, vedeny v jiné evidenci, a to buď v účetní nebo jako doprovodná dokumentace sbírky v evidenci „pomocné“ (více v „Příručce muzejníkově I“, str. 55).

4. Zákon č.122/2000 Sb., resp. vyhláška č. 275/2000 Sb., připouští tzv. hromadnou evidenci. Není-li její smysl a význam správně vnímán, je zdrojem komplikací, včetně porušování zákona

Hluboce vžitým omylem je vnímání tzv. hromadné evidence jako „zapsání více sbírkových předmětů pod jedním evidenčním číslem“. To je fatální omyl, z něž může plynout celá řada neblahých důsledků. Tzv. hromadná evidence je evidencí sbírkových předmětů, které mají více částí! Padesát herbářových položek rostlin rodu Anemone (sasanka), evidovaných pod inv. číslem B 523 nebo padesát keramických fragmentů evidovaných pod přírůstkovým číslem 23/2003 je jedním sbírkovým předmětem, který má padesát částí a v žádném případě

nejde o padesát sbírkových předmětů evidovaných pod jedním inv. číslem.

Z toho vyplývá:

- Ve sbírkové evidenci muzea (v přírůstkové knize, v katalogu) musí být uveden aktuální počet částí, které sbírkový předmět tvoří.
- Část sbírkového předmětu nelze vyřadit ze sbírkové evidence! Zákon zná pouze vyřazování sbírkových předmětů, v případě tzv. hromadné evidence tedy se všemi jeho částmi.
- Je-li nezbytné z některého důvodu uvedeného v zákoně vyřadit pouze část sbírkového předmětu, je třeba z ní nejprve „udělat“ samostatný sbírkový předmět. Postup je podrobně popsán v „Příručce muzejníkově I“.
- „Rozepisují-li se“ části sbírkového předmětu zapsaného v tzv. hromadné evidenci pod přírůstkovým číslem na jednotlivá čísla inventární v rámci povinné dvojí evidence (povinnost toto učinit je nejpozději do tří let po zapsání předmětu do chronologické evidence, ale lze do systematické evidence zapsat také sbírkový předmět se všemi jeho částmi), lze do CES zapisovat postupně jednotlivé (někdejší) části sbírkového předmětu pod více čísla inventárními, ale ke zrušení přírůstkového čísla v CES dojde až po úplném „vyprázdňení“ přírůstkového čísla.
- Při vývozu části sbírkového předmětu do zahraničí se postupuje podle metodického pokynu č.j. 14.639/2002

Tzv. hromadnou evidenci je vždy třeba chápat jako „z nouze ctnost“ a používat ji pouze tehdy, je-li to účelné (nezbytné).

5. Není pravda, že chronologická evidence není až tak důležitá, všechno spraví evidence systematická

S novou legislativou vzrostl význam chronologické evidence. Zákon č. 122/2000 Sb. umožňuje, aby sbírkové předměty zapsané do sbírkové evidence muzea (chronologické nebo systematické) do 12. 5. 2000 zůstaly evidovány pouze v jednom stupni evidence, není nezbytné „dohánět“ katalogizaci.

Z toho ale vyplývá, že evidence, v níž jsou sbírkové předměty zapsány (převážně se jedná o evidenci chronologickou v přírůstkových knihách) je evidencí majetkoprávní, tj. dokladem, že s předměty muzeum hospodaří. Majetkoprávní evidenci je také chronologická evidence nových přírůstků (zapsaných po 12. 5. 2000). To klade zvýšené nároky na úroveň této evidence, která musí mít náležitosti evidenčního záznamu uvedeného

v § 9 odst. 1 písm. d) zákona č. 122/2000 Sb. Není-li tomu tak, nezbyvá než tyto náležitosti doplnit.

Neplatí tedy již, že do chronologické evidence se zapisuje sbírkový předmět „nějak“ a teprve při katalogizaci se údaje doplní. Podrobnosti uvádí „Příručka muzejníkově I“. Zásadní je to, že podle evidenčního záznamu v chronologické evidenci musí být sbírkový předmět identifikovatelný („technický popis“)! Pokud je tato zásada dodržena, jsou další případné nesrovnalosti oproti výše citovanému ustanovení zákona více či méně významnými přestupky, pokud ale není dodržena, lze to posuzovat jako zásadní porušení zákonné povinnosti evidovat sbírkové předměty tak, jak ukládá zákon.

Mýty provázející vyřazování předmětů ze sbírkové evidence

Ministerstvo kultury vydalo 14. října 2002, pod č.j. 14.639/2002, „Metodický pokyn k provádění některých činností souvisejících s tvorbou sbírek, péčí o sbírky a vývozem sbírkových předmětů do zahraničí“. V tomto metodickém pokynu jsou uvedeny také podrobnosti související s vyřazováním předmětů ze sbírek. Tato pro tvorbu sbírky zcela neodmyslitelná činnost je rovněž opředená řadou mýtů. Mýtů proto, že jde často o „tradované zásady“, které nemají oporu ani v právních normách, ani ve zdravém rozumu, ačkoliv se právě na zákony a zdravý rozum jejich vyznavači vehe-mentně odvolávají – využívajíce často obecné neznalosti.

MÝTUS PRVNÍ - Co muzeum uchvátí, nikdy nenavrátí

Tato „pekelná“ parafráze charakterizuje mýtus, že ze sbírky, pokud nejde o předmět zcela zničený nebo ztracený, se nemá vyřazovat nic. Nebudeme dlouze vysvětlovat nesprávnost tohoto mýtu, ostatně jsme to již udělali v „Příručce muzejníkově I“. Uvedeme jen pár argumentů, na jejichž pozadí snad mýtus bledne:

a) muzeum existuje např. 100 let, působili v něm jak skvělí kurátoři, tak naprostí laici či dokonce „lidé zvláštního ražení“, do muzea se tak dostaly jak

předměty sbírku obohacující, tak věci naprosto zbytečné,

b) do muzea se dostávaly i věci, více méně, z moci úřední, tzv. vynucené akvizice, někdy zcela v rozporu s jakýmkoliv sbírkotvorným záměrem; jejich tvrdošíjné „držení“ v muzeu pak působí až bizarně,

c) v řadě muzeí nějaký sbírkotvorný záměr dlouhá léta (nebo také dosud) neexistoval, muzeum sbíralo „co se kde vyskytlo“,

d) za desítky let existence muzea se samozřejmě vyvíjelo poznání, ve světle nových znalostí se mohou jevit některé sbírkové předměty jako přebytečné,

e) v průběhu let se mohlo stát, že muzeum získalo nové sbírkové předměty, pro vypovídací schopnost sbírky mnohem vhodnější než jsou některé z těch, které už v muzeu před tím byly (např. úplné, zachovalé a lokalizované vers. nelokalizovaná torza stejných předmětů),

Nad tím vším ční ale „zásada č. 1“ každé sběratelské činnosti, že sbírka je živá, její tvorbu musí provázet neustálé zvažování oprávněnosti každého předmětu být její součástí. Kvantita sbírkových předmětů ve sbírce nemusí být přímo úměrná kvalitě¹.

MÝTUS DRUHÝ – sbírka jako nádražní úschovna

Toto přirovnání charakterizuje další mýtus, s nímž se naštěstí setkáváme jen zřídka. „Živost“ sbírky je zaměňována za snahu s příliš lehkým srdcem věci do sbírky zařazovat a zase je vyřazovat. Sbírkotvorné záměry, jsou-li jaké, se s každým kurátorem mění, každý nový kurátor zpochybňuje kvalifikaci svých předchůdců – a podle toho také vyřazuje. Vychází se z toho, že „sbírka není nedobytný trezor“, co neodpovídá mým (rozuměj současného kurátora, či ředitele muzea) představám o kvalitě, je „šunt“, kterého je třeba se zbavit a začít tvořit „tu skutečně správnou“ sbírku. Do sbírkové evidence se věci „dočasně uloží“, s tím, že nejde o stav definitivní, už dopředu se připouští, že budou zase vyřazeny. I tento mýtus bledne na pozadí následujících argumentů:

a) řadu předmětů, kterých se muzeum dnes zbaví, už nemusí nikdy získat, pokud by se ukázalo, že to byl omyl,

b) to, že nechápu sbírkotvorný záměr někdejšího kurátora ještě neznamená, že můj předchůdce žádný záměr neměl nebo že byl jeho záměr špatný; měl bych se proto vždy před vyřazováním nejprve pokusit opravdu zkoumat, proč bylo sbíráno to či ono; zdánlivý „šunt“ může mít značnou vypovídací

schopnost, zjistím-li některé okolnosti jeho nabytí muzeem,

c) zvláště hmotné doklady dokumentující dobu relativně nedávnou, které ještě neprověřil čas, se mohou zdát dnes přebytečné, ale za pár desítek let se názor na ně změní,

d) sbírka i jednotlivé sbírkové předměty, tj. věci zapsané do sbírkové evidence, byly určeny k trvalému uchování; rozhodnutí, že to přestane platit, je rozhodnutím obtížným a nesmírně odpovědným,

e) zvláště u věcí, které byly pro sbírku získány úplatně, musí být před rozhodnutím o vyřazení zvažováno, že se jedná o „vyhození“ peněz, zpravidla z veřejných rozpočtů a za své rozhodnutí musím proto být kdykoliv (i po létech!) připraven se zodpovídat veřejnosti – a mám tedy co do činění s etikou práce veřejného muzea,

f) i na uchovávání a udržování věcí získaných bezúplatně ale byly – často dlouhodobě – vynakládány finanční prostředky z veřejných rozpočtů, před rozhodnutím o vyřazení musím i toto zvážit,

g) věci pořízené, uchovávané a udržované za peníze z veřejných rozpočtů možná příliš nebohacují sbírku muzea, ale v každém případě jde o „veřejné akvizice“.

MÝTUS TŘETÍ – dobré řešení neexistuje

Je to problém. Mělo by se vyřazovat, ale... Nemělo by se vyřazovat, ale... Co tedy dělat? Není to ale tak složité, řídí-li se úvahy o vyřazování těmito zásadami:

a) vyřazování není povinnost, ale není to ani nic výjimečného, jde o zcela standardní součást tvorby sbírek,

b) vyřazování ze sbírek nesmí být příliš snadné, např. s účastí pouze jediného člověka, tj. musí se jednat o standardizovaný rozhodovací proces, kterým každý návrh musí projít, je uveden v metodickém pokynu č.j. 14.639/2002,

c) především je třeba se řídit zákonem, který uvádí čtyři důvody, které mohou vést k vyřazení sbírkového předmětu ze sbírky – neupotřebitelnost, přebytečnost, ztrátu a výměnu,

d) každý z těchto důvodů lze použít, ale je nezbytné jej pregnantně zformulovat, tj. uvést, proč je předmět pro sbírku neupotřebitelný či přebytečný, zda se skutečně ztratil a co bylo podniknuto k jeho dohledání, případně proč je pro sbírku výhodné jej vyměnit za jiný,

e) k vyřazení nemůže dojít dříve, dokud muzeum neobdrží potvrzení z CES, že evidenční číslo předmětu bylo v CES zrušeno; před vydáním potvrzení ministerstvo, které je správcem CES, posuzuje oprávněnost vyřazení z hlediska zákona, tj. právě to zdůvodnění uvedené v bodě d); nezruší-li evidenční číslo předmětu v CES, předmět ze sbírkové evidence muzea nelze vyřadit,

f) návrh na vyřazení by měl podávat výhradně kurátor sbírky, návrh musí být posouzen Poradním sborem pro sbírkotvornou činnost, s podpisem ředitele muzea se odešle žádost o provedení změny v CES, bude-li provedena, rozhodne s konečnou platností ředitel muzea o vyřazení; podrobnosti uvádí citovaný metodický pokyn,

g) odpovědný přístup k vyřazování je možný pouze tehdy, existuje-li v muzeu koncepce sbírkotvorné činnosti (zvláště pro každou „podsbírkou“),

h) vyřazování by nikdy nemělo mít formu kampaně, kdy velká skupina věcí se „ocitne na indexu“; návrh na vyřazení každého sbírkového předmětu musí být posuzován individuálně, protože neexistují dva sbírkové předměty, které mají zcela shodný vztah k vypovídací schopnosti sbírky, zcela stejným způsobem ji (ne)obohacují.

MÝTUS ČTVRTÝ – pro zacházení s vyřazenými předměty neexistují žádná pravidla, zákon 122/2000 Sb., to neupravuje

I tady se mnozí pohybují v oblasti mýtu, že byl-li např. předmět vyřazen ze sbírkové evidence jako přebytečný, lze s ním už volně nakládat. To je, samozřejmě omyl. Vyřazení ze sbírkové evidence pro přebytečnost se týká pouze přebytečnosti pro sbírku, ale nikoliv nepotřebnosti pro organizaci, která s tímto majetkem hospodáří. Po vyřazení předmětu ze sbírkové evidence je tedy nezbytné postupovat takto:

(1) Organizace si vyřazený předmět nadále ponechá, protože pro ni není nepotřebný. V takovém případě:

a) zapíše předmět vyřazený ze sbírkové evidence do účetní evidence např. jako „studijní materiál“ apod., tj. jako materiál na skladě nebo jako

drobný dlouhodobý hmotný majetek (např. obraz pro výzdobu veřejných prostor nebo kanceláří, jiný předmět pro účely demonstrací či prezentační apod.) nebo

b) zapíše předmět vyřazený ze sbírkové evidence do pomocné evidence jako doprovodnou dokumentaci ke sbírce (viz „Příručka muzejníková I“, str. 55-59)

(2) Organizace rozhodne o tom, že si předmět neponechá, protože pro ni je nepotřebný nebo doloží, že si jej ponechat nemůže, protože vlastnická práva k němu přešla na jinou právnickou nebo fyzickou osobu na základě zákona (např. restitučního) nebo na základě výroku soudu. V takovém případě:

a) vymění předmět za jiný, který zapíše do sbírkové evidence jako nový přírůstek, to v případě, že důvodem pro vyřazení ze sbírky byla „výměna“ a nemění se vlastník předmětu² nebo

b) na základě příslušného právního aktu (smlouva, protokol) vydá předmět oprávněnému majiteli,

c) zapíše předmět do účetní evidence (nevidovaný majetek nelze připustit!) a postupuje podle obecně závazných právních předpisů pro nakládání s majetkem státu, krajů nebo obcí, v případě majetku státu podle zákona č. 219/2000 Sb., o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích.

ETIKA, ETIKA, ETIKA!

Vyřazování předmětů ze sbírkové evidence je proces, probíhající podle věcných (odborných) hledisek a v souladu s právními normami. Neméně důležitá jsou však i **hlediska etická**. Uvedu alespoň některá, zvláště pak ta, která uvádí „Profesní etický kodex ICOM“³ v kapitole 4 „Vyřazování sbírek“:

a) je třeba vždy vycházet z všeobecného předpokladu trvalosti sbírek,

b) vyřazování musí být vždy legální, tj. musí respektovat platné právní předpisy,

c) při vyřazování je nezbytné dodržovat stanovený postup, nepřípustné je prodávat vyřazené předměty zaměstnancům muzea nebo jejich rodinným příslušníkům,

d) vyřazování nesmí být prvoplánově vedeno snahou vyřazené předměty zpeněžit, jediným důvodem musí být snaha po zkvalitnění sbírky („podsbírkou“), vše ostatní je záležitostí druhotnou,

e) veškeré finanční prostředky získané prodejem vyřazených předmětů musí být použity výhradně k nákupům a rozšiřování sbírek.

SHRNUTÍ

Vyřazování předmětů ze sbírkové evidence je nedílnou součástí sbírkotvorné činnosti muzeí a galerií. Jedná se však o činnost, při níž je nutné zohlednit celou řadu právních i etických norem. Uskutečňuje se podle zákona č. 122/2000 Sb., s tím, že:

a) standardní postup při vyřazování upravuje metodický pokyn MK ČR č.j. 14.639/2002,

b) vyřazení znamená pouze „vyvázání“ předmětu z působnosti zákona č. 122/2000 Sb., nikoliv z působnosti jiných právních předpisů,

c) dále se tedy na nakládání s předmětem vyřazeným ze sbírkové evidence vztahují obecně závazné právní předpisy pro hospodaření s majetkem státu, kraje nebo obce, pokud se nejedná o předmět, s nímž na základě zvláštního zákona nebo na základě výroku soudu přestalo mít muzeum (galerie) oprávnění hospodařit,

d) přebytnost pro sbírku nijak nesouvisí s nepotřebností pro organizaci, tu je nezbytné znovu prokázat podle obecně platných právních předpisů,

e) k vyřazování z důvodu přebytnosti a výměny by nemělo docházet, pokud muzeum (galerie) nemá zpracovanou koncepci sbírkotvorné činnosti pro každou „podsbírkou“, není-li tomu tak, nelze vlastně přebytnost a často ani výměnu nijak zdůvodnit; přebytnost a výměnu totiž není možné posuzovat z hlediska „kulturní hodnoty“ vyřazovaného předmětu, ale pouze a jenom z hlediska schopnosti tohoto předmětu přispět k vytváření zcela nové kulturní hodnoty, kterou představuje sbírka („podsbírkou“) ve své celistvosti,

f) koncepce sbírkotvorné činnosti je nástrojem, který především ovlivňuje **nabývání sbírkových předmětů**; pokud akvizice sledují nějaký sbírkotvorný záměr a jsou prováděny na základě prvotní i druhotné odborné selekce, stává se vyřazování sice stále standardní součástí sbírkotvorby, ale činností spíše výjimečnou,

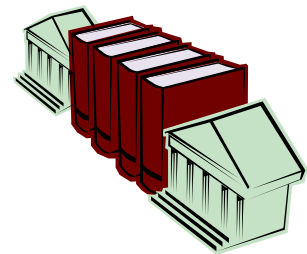
g) nelze připustit totožné zdůvodnění přebytnosti pro více sbírkových předmětů (s výjimkou multiplikátů), protože význam každého sbírkového předmětu pro sbírku („podsbírkou“) je jedinečný,

h) vyřazování je pouze jednou z forem tvorby sbírky („podsbírkou“) a od ostatních (koncepce nabývání sbírek, evidence sbírkových předmětů, odborná správa sbírky, péče o sbírku atp.) ji nelze oddělovat; není

to „akt sám o sobě“, ale nedílná součást sbírkotvorné činnosti.

Zajištění působnosti zákona vnitřními normami

Zákon č. 122/2000 Sb., ustanovením § 9 odst. 1 písm. g) ukládá ředitelům muzeí vydat *režim zacházení se sbírkou nebo jednotlivými sbírkovými předměty*. Obsah této normy je uveden v „Příručce muzejníkové I“ v příloze č. 2. Kromě toho, ale zákon vyvolal potřebu změn již existujících vnitřních norem muzeí a galerií, např. organizačního řádu, pracovního řádu, depozičního či badatelského řádu atp. Čas od času mám možnost do některé z takových norem nahlédnout, případně ji posuzovat. Dovolím si pro využití těm, kteří na vnitřních normách pracují, uvést některé zásadní problémy a nedostatky normotvorných textů.

1. Velmi volné nakládání s pojmy

- pro jednu skutečnost je používáno více pojmů, které se v textu volně zaměňují
- používají se pojmy blíže nevysvětlené, odlišné od pojmů, které zná právní řád, případně jiné vnitřní normy muzea, aniž jsou vysvětleny
- používají se pojmy velmi obecné, ba vágní

2. Neobratné používání jazyka

- znalý pochopí co má určitá formulace vyjadřovat, ale ve skutečnosti, když chybí schopnost číst mezi řádky, se píše něco jiného, což neznalého může zmást,
- nedomýšlejí se důsledky toho, co je napsáno, bere-li to čtenář doslova. Autor ví, co chce říct, ale čteno doslova říká něco zcela jiného, případně si neuvědomuje, co z formulace bezděčně plyne; autor nejasně říká to, co chce a neuvědomuje si, že tak říká i to, co nechce,
- je podceňováno, že každé slovo a jeho různé tvary něco znamenají a zcela nebo částečně mění smysl vět.

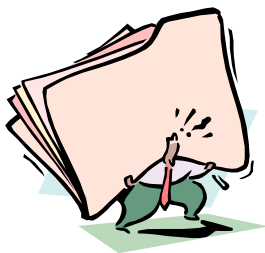
3. Nelogičnost textů

- to, co se píše v první části dokumentu je více či méně v rozporu s tím, co se píše o pár stránek dále (autor se nevrací k již napsanému).

- je-li uveden pojem v textu *poprvé*, nelze předpokládat, že příjemce ví, o co se jedná; pojem by měl být vysvětlen nebo by měl být uveden odkaz na jiný dokument, v němž vysvětlen je, pokud takový existuje,
- přípravě textů by mělo vždy předcházet *ujasnění si, CO vlastně chci upravit a PROČ – a co naopak upravit nechci*, zpracovat jakousi logickou osnovu textu,
- nelze předpokládat, že si čtenář při čtení jedné normy automaticky vybaví ustanovení norem jiných, je-li to nutné, musí být jiné normy citovány

4. Podceňování „profese“ zpracovatele normotvorných textů

- zpracování normotvorného textu není jen otázkou toho, CO chci říct, ale také JAK to řeknu; jde skutečně o jakousi „profesi“, ne každý to umí, někdo se to nenaučí vůbec, každý ale potřebuje především zkušenost, nejlépe mnohaletou.
- management by měl především vědět CO chce říct, ví-li také JAK, je to skvělé, ale není to nezbytné, zadali tuto práci někomu, kdo to ovládá; je to dokonce obvyklé (podobně např. na ministerstvu formulují zákony referenti, kteří to ovládají – a samozřejmě právníci – jen výjimečně ředitelé odborů či náměstci, pokud na sebe tuto práci výjimečně převezmou)
- není nezbytně nutné, aby osobou formulující normotvorné texty byl právník, ten by jen vždy měl spolupracovat a posoudit konečnou verzi; jde vlastně o *legislativu* a tu ani každý právník neumí, je to skutečně „profese“, která má své zákonitosti
- stojí za to najít někoho, kdo „profesi legislativce“ ovládá – a má také na zpracování textů dostatek času a možnost soustředit se (což obvykle členové managementu nemají), protože jde o práci náročnou, kterou nejde kvalitně zvládnout mezi deseti dalšími úkoly a deseti telefonů

- prestiž normotvorných textů snižuje – a tudíž i jejich dodržování zpochybňuje – jsou-li příliš často doplňovány či opravovány různými dodatky, či jsou v krátké době zcela předělávány; proto je třeba jim věnovat maximální pozornost, jejich *prostřednictvím management přesvědčuje*

zaměstnance, že ví co chce a upevňuje svou přirozenou autoritu

6. Uvádění nadbytečných informací, které zatěžují a znepráhledňují text

- není nutné – ba je to škodlivé – opakovat např. v organizačním řádu pasáže ze zákona, ze zřizovací listiny, uvádět v materiálech obecně známé skutečnosti (např. „sbírka je majetkem České republiky“ apod.)
- pokud je to účelné, navazující dokumenty se pouze citují (např. zákon, §, odst., písm.)
- v každém normotvorném textu má být *pouze to*, co je skutečně předmětem úpravy, jakákoliv ingerence do jiných předpisů, kromě jejich citace, je na závadu (příklad: existuje-li jeden popis pracovní funkce, včetně názvu, v platném organizačním řádu, je nadbytečné uvádět popis v jiném dokumentu, byť by byla formulace shodná, natož pak, je-li – třeba jen v jednom slově – odlišná)
- příjemce by měl mít jasno, že to či ono najde třeba ve zřizovací listině, něco jiného v zákoně, ještě něco dalšího třeba v badatelském řádu atp. a neměl by být znejistěn několika formulacemi v různých předpisech, týkajících se stejné věci,
- pokud je to možné, podrobnosti se uvádějí v nějakém prováděcím předpise.

Při zpracovávání jakéhokoliv normotvorného textu platí následující zásady:

1. úprava je na místě jen tehdy, je-li účelná a nezbytná
2. úprava je možná jen tehdy, není-li v rozporu s „vyššími“ normami, vnitřními i vnějšími, a je-li ten, kdo ji provádí, k tomu kompetentní
3. formulace textu musí být jednoznačné – platí první nepsané pravidlo, že „*může-li být něco pochopeno více způsoby, také se to stane – a bude to navíc pochopeno způsobem pro věc nehorším*“
4. všechny formulace, které nesnižují míru nejistoty příjemce, jsou zbytečné
5. druhým nepsaným pravidlem je, že „*platí vždy to, co je blíže konci světa*“, upravuje-li tedy – byť třeba nechtěně – jeden předpis něco, co již před tím upravil předpis jiný, nelze nikomu vytýkat, že se řídí předpisem vydaným později
6. třetím nepsaným pravidlem je, že „*mohu-li s úspěchem zpochybnit jednu jedinou část předpisu, nemůže*

mi nikdo vytýkat, že zpochybňuji předpis celý“

7. čtvrtým nepsaným pravidlem je, že „*mohou-li si dva lidé vyložit normu každý jinak, učini to*“

7. posledním nepsaným pravidlem je, že „*nejzachovalejší park je ten, kde zahradní architekt navrhl cestičky tam, kudy lidé skutečně chodí, je-li to jen trochu možné, není-li to možné, musí cestu vymezit plotem*“

!! UPOZORNĚNÍ !!

V souvislosti s přechodem někdejších okresních muzeí a galerií do působnosti krajů ukládá zákon č. 122/2000 Sb., svým ustanovením § 7 odst. 1 organizacím, které sbírky spravují, podat ministerstvu písemný návrh na změnu zápisu v CES, týkající se údajů o sbírce (název sbírky v souvislosti se změnou názvu muzea), o vlastníkovi sbírky (přechod majetku České republiky do vlastnictví krajů) a jeho správci (změna názvu muzea) – a to do 15 dnů ode dne, kdy ke změně došlo. Zanedbání této povinnosti je možné, podle ustanovení § 14 odst. 1 zákona, sankcionovat.

Poznámky:

1) Znam sběratele, který už déle než 30 let sbírá žehličky a vše co s žehlením a žehličkami souvisí (tj. včetně průvodní dokumentace!). Shromáždil sbírku vpravdě muzejní, profesionální, kterou obdivují znalci z celého světa. Na svou sbírku má už dvě desetiletí vyhrazené dvě místnosti a halu ve svém venkovském sídle. Kdyby onu sbírku spravovalo státní muzeum, už dávno by mu tak malý prostor nestačil, zatímco on s ním vystačit musí, na stavbu nového depozitáře mu nikdo peníze nedá ani nepůjčí. Přesto je jeho sbírka rok od roku kvalitnější, díky fundovaným akvizicím a neméně fundované neustálé selekci.

2) Např. jde-li o výměnu předmětů mezi dvěma organizacemi spravujícími sbírky ve vlastnictví státu, dvěma organizacemi spravujícími sbírky ve vlastnictví jednoho kraje či jedné obce

3) České vydání připravil Český výbor ICOM spolu s Asociací českých a moravskoslezských muzeí a galerií v roce 1994 v překladu PhDr. Kateřiny Tlachové.